Voorbereiding nieuwe bestuursperiode 2026-2030: Staat van de Programma's, Bijlage A: fiches met uitwerking technische opties voor mogelijke besparingen

Dit is bijlage A van de Staat van de Programma's. Dit document bevat fiches met uitwerking *technische* opties voor mogelijke besparingen of verhogen van de baten, per begrotingsprogramma.
Het is *geen ambtelijk advies*.

Voor ieder van de opties is hierin uitgewerkt

- Inhoudelijke hoofdlijnen
- Begroting van de activiteit
- Financiële impact van de maatregel
- Impact op de stad en Amsterdammers
- Uitvoering en risico's

Alle documenten van de Staat van de Programma's zijn te vinden via de link op de laatste pagina.

Amsterdam, 30 maart 2026

Inhoudsopgave

Fiche bij activiteit 1.1.1.1 Bouwen/wonen: Ruimtelijke beleidsvorming 4
Fiche bij activiteit 1.4.1.1 Bouwen/wonen: Gebiedsgerichte inzet / projecten 7
Fiche bij activiteit 1.4.1.7 Bouwen/wonen: Bewonersondersteuning 10
Fiche bij activiteit 1.6.1.4 Versnellen overgang naar duurzame stad 13
Fiche bij activiteit 2.1.1.1 Verbeteren openbare ruimte 16
Fiche bij activiteit 2.1.1.4 Garageparkeren 20
Fiche bij activiteit 2.3.1.1 Inning afvalstoffen 22
Fiche bij activiteit 2.6.1.5 Subsidies Artis en Hortus 24
Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken amsterdam&partners 26
Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken inzet Clipper 29
Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken subsidies / inzet 32
Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken / Markten 35
Fiche bij activiteit 3.2.1.1, 3.2.1.2 en 3.2.2.1 Kunst & cultuur 38
Fiche bij activiteit 3.2.1.3 Kunst en cultuur in de stadsdelen 41
Fiche bij activiteit 4.1.1.4 Sportaccommodaties: verhogen bezetting 44
Fiche bij activiteit 4.1.1.4 Sportaccommodaties: aantal locaties verminderen 47
Fiche bij activiteit 4.1.1.4 Sportaccommodaties: tarieven verhogen 50
Fiche bij activiteit 5.1.1.1 Voorschool en kinderopvang – kwaliteit 53
Fiche bij activiteit 5.1.1.1 Voorschool en kinderopvang - toegankelijkheid 55
Fiche bij activiteit 5.1.1.2 Onderwijsachterstand PO en VO 58
Fiche bij activiteit 5.1.2.2 Onderwijskwaliteit 61
Fiche bij activiteit 6.1.1.1 Sociale basis en gebiedsgericht werken stadsdelen 63
Fiche bij activiteit 6.1.1.2 Ondersteuning mantelzorg 66
Fiche bij activiteit 6.1.1.3 Sociale Basis 69
Fiche bij activiteit 6.1.2.1 Publieke gezondheid 72
Fiche bij activiteit 6.2.1.1 Wijkteams jeugd 75
Fiche bij activiteit 6.2.1.3 Wijkteams volwassenen 78
Fiche bij activiteit 6.3.1.1 Ondersteuning MGGZ 81
Fiche bij activiteit 6.3.1.2 t/m 6.3.2.6 Wmo en sociale basis 83
Fiche bij activiteit 6.3.1.7, 6.3.1.8 en 6.3.1.9: Jeugdhulp 86
Fiche bij activiteit 6.3.2.1 Veilig Thuis & CSG 89
Fiche bij activiteit 7.1.1.1 Uitvoeringskosten inkomensregelingen 92
Fiche bij activiteit 7.2.1.1 Werk, participatie en school 96
Fiche bij activiteit 7.2.1.2 Brede begeleidingsbehoefte 99
Fiche bij activiteit 7.2.1.3 Instrumenten voor werk en participatie 103
Fiche bij activiteit 7.3.1.1 en 7.3.1.2 Minimaregelingen 106
Fiche bij activiteit 7.3.1.3 en 7.3.1.4 Schuldhulp preventie en inzet schuldhulpverlening 109
Fiche bij activiteit 7.4.1.1 Ondersteuning aan ongedocumenteerden (MA&O) 112

Fiche bij activiteit 8.2.1 Openbare orde en Veiligheid 115
Fiche bij activiteit 8.2.1.2 Bevorderen veiligheid in stadsdelen 118
Fiche bij activiteit 8.2.1.5 Toezicht en handhaving openbare ruimte 121
Fiche bij activiteit A.1.1.1 OZB 124
Fiche bij activiteit A.1.1.2 Toeristenbelasting 127
Fiche bij activiteit A.1.1.3 Parkeerbelasting (bewoners) 130
Fiche bij activiteit A.1.1.3 Parkeerbelasting (bezoekers) 132
Fiche bij activiteit A.1.1.3 Parkeerbelasting (bezoekersregeling) 135
Fiche bij activiteit A.1.1.4 Overige belastingen (precario, liggeld, reclame, etc): invoeren forensen- en/of hondenbelasting 137
Fiche bij activiteit A.1.1.4 Overige belastingen (precario, liggeld, reclame, etc): verhogen overige belastingen 139
Fiche bij activiteit A.3.1.2 Deelnemingen 142
Fiche bij activiteit B.1.1.1 Leges 145
Fiche bij activiteit B.5.1.0 Bedrijfsvoering 153
Fiche bij activiteit B.5.1.1 Bestuursondersteuning en algemene zaken - communicatie 156
Link naar andere documenten Staat van de Programma's 160

Fiche bij activiteit 1.1.1.1 Bouwen/wonen: Ruimtelijke beleidsvorming

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Beperken ruimte voor beleidsafwijkingen bij ruimtelijk beleid
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Het centrale idee van deze optie is dat bij het ontwikkelen en toepassen van ruimtelijk en regionaal beleid de ruimte voor beleidsafwijkingen wordt beperkt. Dit scheelt kosten in voorbereiding (minder beleidsinzet) maar vooral ook later in de keten (advies, overleg, vergunningverlening etc.). Gevolg is dat er minder gereageerd kan worden op aanpassings- of afwijkingsverzoeken voor specifieke doelen of doelgroepen; of die later in het ontwikkelproces pas helder worden. Er is niet 1 'beleidsknop' om te komen tot minder beleidsafwijkingen; dit vergt discipline in alle fases van besluitvorming. Er is dus ook niet een rechtstreekse budgettaire opbrengst in te boeken, noch is op voorhand exact aan te geven waar minder afwijkingen leiden tot minder kosten. Wel is helder dat er potentieel is voor kostenbesparing. Een ruwe schatting is dat dit de orde-grootte van 5 miljoen euro kan halen.
Directie	Dit heeft betrekking op alle directies die direct of indirect betrokkenheid hebben bij beleidsvorming en beleidsadvisering in het fysieke domein

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	25,6	24,2	24,2	24,2
Waarvan personeel	9,4	9,4	9,4	9,4
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,25	-2,50	-3,75	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	-1,25	-2,50	-3,75	-5,0	-5,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

NB: Dit bedrag is een ruwe schatting. Het is aannemelijk dat minder beleidsafwijkingen op verschillende plekken in de keten leidt tot minder inzet en dus minder kosten. Echter, op voorhand – zolang niet concreet is welke beleidsafwijkingen het om gaat - is niet aanwijsbaar wat exact de omvang hiervan is, noch waar die besparing optreedt.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	De impact is groot. Naast besparingen op ambtelijk inzet gaat dit immers ook over de betrouwbaarheid van de overheid. Minder afwijken van beleid geeft voor alle Amsterdammers meer duidelijkheid en vergroot het vertrouwen in de overheid. Dit geldt vooral als de gemeente zelf afwijkt van het eigen beleid. Er is dan geen kostenverhaal naar derden mogelijk en de betrouwbaarheid van de overheid staat onder druk.
Impact op voorzieningenniveau	Er zijn ca. 120 stedelijke beleidsdocumenten in het fysieke domein. Daarachter staat nog een veelvoud aan gebiedsgerichte of op uitvoering gerichte regelingen en verordeningen. Niet bij elk beleidsdocument komen beleidsafwijkingen even vaak voor, maar als er voor een substantieel deel van deze beleidsdocumenten een substantiële vermindering van afwijkingen wordt bereikt, dan werkt dit door in een aanzienlijke verlaging van ambtelijke kosten en een verlaging van de bestuurlijke drukte. Deze verlaging van inzet werkt door in verschillende directies. Voor een deel bij de directies die het beleid hebben opgesteld en vervolgens advies moeten aanleveren waarom het wenselijk of noodzakelijk is om van het beleid af te wijken. Voor een andere deel werkt het door bij de stadsdelen of andere instanties die vergunningverlening doen en meer tijd moeten inzetten bij vergunningen die afwijken van beleid dan bij vergunningen die passen binnen beleid.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Omdat deze besparing gaat over (afwijken van) stedelijk beleid op alle thema's binnen de fysieke leefomgeving, is de impact niet toe te delen aan bepaalde gebieden en/of thema's.
Impact op interne organisatie	De impact vertaalt zich naar meerdere directies in het fysieke domein; de effecten zullen het grootst zijn bij directies die nu veel afwijkingen te verwerken krijgen en waar relatief veel (beleidsmatige en bestuurlijke) ruimte is om het bestaande beleid strakker te volgen. Dat hangt ook samen met de kwaliteit en actualiteit van het bestaande beleid: verouderd beleid leidt immers onherroepelijk tot meer (wensen voor) afwijkingen, terwijl actueel en goed uitvoerbaar beleid de wens of noodzaak van afwijkingen sterk kan reduceren.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Inventarisatie bestaande beleidsdocumenten op actualiteit, uitvoerbaarheid en doelbereik • Selectie van beleidsdocumenten die de meeste kans bieden voor beperken van afwijkingen • Koppelen van doelstellingen/ambities aan de beleidsdocumenten waarbij het aantal afwijkingen substantieel beperkt kan worden • Doorvertalen van deze doelstellingen naar de (meest) betrokken directies in termen van middelen/capaciteit.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Niet nodig: uit de inventarisatie kan echter wel blijken dat bepaald beleid zodanig inadequaat is (verouderd, slecht uitvoerbaar, niet effectief) dat regelmatige afwijkingen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn. In dergelijke gevallen is afschaffen of vernieuwen/versimpelen van beleid (kosten)effectiever dan het geforceerd beperken van afwijkingen.

Contractuele/juridische beperkingen	Geen.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	• Voldoende bestuurlijk draagvlak voor strenger volgen van vastgesteld beleid bij zowel college als raad. • Werkafspraken over processtappen en kostenverhaal bij afwijkingen die toch doorgang moeten vinden, met mogelijkheden om eerder in te proces de afwijking te blokkeren, zodat oplopende kosten vermeden worden.
Top 3 risico's + mitigatie	• Het streven naar minder afwijkingen van beleid is van alle tijden en is een weerbarstig vraagstuk, dus resultaten worden alleen bereikt met stevige sturing. • Het staat bestuurders altijd vrij om af te (willen) wijken van beleid om bestuurlijk-maatschappelijke doelen te bereiken; zonder voldoende 'zelfregulering' op dit vlak zal de inspanning niet gehaald worden. Naast politieke en maatschappelijke afwegingen introduceren we met deze besparingen ook een financiële drempel/prikkel: afwijken van beleid kan altijd maar leidt tot verhoging van ambtelijke capaciteit en dus hogere kosten. • Strenger volgen van beleid gaat alleen werken als het beleid zelf op orde is: actueel, uitvoerbaar, effectief en afgestemd met ander relevant beleid. Op dit moment geldt deze situatie niet en is er op onderdelen sprake van verouderd beleid of beleid dat onderling strijdig is.
Databeperkingen / kennisgaten	Er is geen centrale registratie van beleidsafwijkingen in het fysieke domein en de daaraan verbonden ambtelijke kosten. Het formuleren van SMART-doelstellingen op minder beleidsafwijkingen en de (mogelijke) effecten op capaciteit en financiën daarvan is daarmee met de huidige kennis en databronnen niet in volledigheid mogelijk.
Omkeerbaarheid	Het proces is in feitelijk zin te allen tijde omkeerbaar maar naarmate de cultuurverandering binnen de gemeentelijke organisatie robuuster wordt zal het pad terug steeds minder aantrekkelijk worden.

Fiche bij activiteit 1.4.1.1 Bouwen/wonen: Gebiedsgerichte inzet / projecten

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Beperken van gebiedsgerichte inzet door 20% korting op de Gebiedspool of het Opdrachtgeversbudget van de stadsdelen.
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Het lokaal bestuur heeft 22 taken en bevoegdheden die worden uitgevoerd. Deels voeren stadsdelen hier regie op en deels nemen ze de uitvoering zelf ter hand. Voor de uitvoering hebben stadsdelen beschikking over vaste en variabele middelen en capaciteit ondergebracht bij de directies (het Opdrachtgeversbudget). Regievoering, planvorming, beleidsrealisatie en uitvoering kenmerken de inzet. Inleveren op deze middelen en capaciteit is navenant inleveren op de uitvoering van projecten, is daarmee inleveren op gebieds- en opgavegericht werken, lokale bestuurlijke prioriteiten en leefbaarheid in de buurten en is inleveren op vast personeel bij zowel stadsdeelorganisatie als cluster R&E. Dit levert spanning op met de organisatieontwikkeling, waarbij de uitvoering meer centraal staat in plaats van beleidsontwikkeling.
Directie	Coördinatie vanuit de stadsdelen en uitvoeringscapaciteit vanuit met name de directies uit het cluster R&E

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	38,2	38,3	37,8	37,6
Waarvan personeel	18,9	18,9	18,9	18,9
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,9	- 3,8	-5,6	-7,5	-7,5
Waarvan personeel	-1,9	- 3,8	-5,6	-7,5	-7,5
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Een besparing op het Opdrachtgeversbudget en op het afdelingsbudget Gebiedspool-flex van 20% komt neer op een besparing van € 7,5 miljoen op lokale bestuurlijke prioriteiten en gebiedsopgaven. De stadsdeelorganisatie richt zich op de uitvoering van stedelijk beleid in de gebieden én heeft een eigen opgave in het uitvoeren van opgaven die de lokale leefbaarheid ten goede komt op basis van de behoefte van bewoners en ondernemers. Deze opgaven zijn divers en vaak complex en integraal van aard en bevinden zich binnen zowel het fysieke als het sociaal domein. Stadsdelen kunnen veel minder inspelen op de bestuurlijke opgaven en wensen vanuit bewoners in de buurten. Democratiseringsinitiatieven vallen stil en aan het reguleren van de onwenselijke impact van particuliere initiatieven komt een einde. Zonder de coördinerende regiefunctie landen projecten niet goed in de gebieden en worden we verrast door marktontwikkelingen die we minder kunnen bijsturen. Denk aan projectontwikkelaars, vastgoedinvesteerders of grootschalige horeca-initiatieven aan wie noodgedwongen meer ruimte moet worden gelaten dan een buurt kan verdragen. Maar ook het ondersteunen van de lokale economie, van kansrijke duurzaamheidsinitiatieven in de wijk of van andere initiatieven van bewonerscollectieven komt onder spanning te staan. Stadsdelen investeren bewust aan de voorkant van om problemen aan de achterkant te voorkomen. De uitgestoken hand die de gemeente met het ‘gebiedsgericht werken’ richting haar bewoners uitstrekt voor het oplossen van alledaagse problemen, zullen we moeten intrekken. De budgetten worden door stadsdelen met een Nationaal Programma gebruikt om succesvolle pilots vanuit de middelen ‘ongelijk investeren’ voor te zetten en om extra inzet te kunnen doen om de vastgelegde actielijnen voort te zetten. Ook dat komt onder druk. En voor stadsdelen zonder Nationaal Programma zal de impact, doordat ze doorgaans minder middelen beschikbaar hebben, verhoudingsgewijs groot zijn op de uitvoeringskracht.
Impact op voorzieningenniveau	n.v.t.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Deze besparing heeft effect op alle gebieden en raakt daardoor ook Nieuw-West, Zuidoost en Noord, waar dit juist een belangrijk component is.
Impact op interne organisatie	Met een lager opdrachtgeversbudget kan minder capaciteit worden ingezet vanuit de directies (met name uit het cluster R&E). Met als effect dat de formatie bij de leverende directies omlaag zal moeten. Hier gaan frictiekosten mee gepaard. Dat geldt eveneens met een verlaagd afdelingsbudget flex. Van vast personeel in de stadsdelen zal via een (tijdrovende) reorganisatie afscheid genomen moeten worden.

Uitvoering en risico’s

Implementatiestappen	Met een besparing van € 7,5 miljoen wordt de formatie bij de Gebiedspool danwel bij het cluster R&E teruggebracht met ongeveer 65 fte en gaat vaak gepaard met een langdurig reorganisatietraject en dus frictiekosten.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Dit betreft de 22 taken van de DB’s uit de Verordening op de stadsdelen en stadsgebied. Een eventuele besparing hierop dient dan ook afgestemd te worden met de DB’s.

Contractuele/juridische beperkingen	Verreweg het grootste deel van het personeel (zowel bij de stadsdelen als cluster R&E) heeft een vast contract. Een reorganisatie kost tijd en zal niet gelijk een besparing opleveren in 2027.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	De besparing heeft een relatie met organisatieontwikkeling aangezien het hier puur om formatiebudget gaat.
Top 3 risico's + mitigatie	Met het intrekken van de uitgestoken hand in de gebieden, kan er minder uitvoering gegeven worden aan het gebiedsgericht en opgavegericht werken. Dit heeft een negatief effect op het vertrouwen van de bewoners en bedrijven in de overheid.
Databeperkingen / kennisgaten	n.v.t.
Omkeerbaarheid	n.v.t.

Fiche bij activiteit 1.4.1.7 Bouwen/wonen: Bewonersondersteuning

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Beperken bewonersondersteuning op het gebied van wonen en belangenbehartiging voor huurders.
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Een besparing van minimaal 5 miljoen op de uitgaven aan bewonersondersteuning betekent het grotendeels schrappen van het relevante budget. Dit betekent dat bewoners en bewonersgroepen met vragen en problemen op het gebied van wonen, niet meer bij stichting !WOON terecht kunnen voor advies en ondersteuning. En huurders kunnen ook niet meer terecht bij het Emil Blaauw Proceskostenfonds (EBF) voor juridische bijstand. De doelgroep die wordt geraakt zijn alle Amsterdamse huurders, woningzoekenden en eigenaar-bewoners in VvE's. Ook de belangen van huurders worden bij serieuze besparingen niet meer vertegenwoordigd door de Federatie van Amsterdamse Huurderskoepels (FAH) en Huurders Netwerk Amsterdam (HNA).
Directie	Wonen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	7,7	7,1	7,1	7,1
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	- 1,25	-2,50	-3,75	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	In het subsidiekader Bewonersondersteuning wordt in 2027 €7,75 miljoen uitgekeerd aan Stichting !WOON (hierna !WOON), Emil Blauwfonds (EBF), Federatie Amsterdamse huurderskoepels (FAH) en Huurdersnetwerk Amsterdam (HNA), waarvan het merendeel aan !WOON. In de daaropvolgende jaren is €7,1 miljoen beschikbaar. Deze vier partijen hebben elk een begrotingspostsubsidie om hun basisaanbod te realiseren. Voor de gemeente zijn hier geen of nauwelijks personeelskosten aan verbonden. !WOON werkt met eigen medewerkers en vrijwilligers. De subsidiemiddelen worden met name besteed aan salarislasten. De belangenorganisaties (FAH en HNA) werken m.n. met vrijwilligers- en bestuurdersbijdragen, en inkoop adviseurs. EBF is een fonds dat de subsidie vrijwel volledig besteedt aan advocaten voor juridische bijstand. Een besparing van 5 miljoen op bewonersondersteuning zou betekenen dat bijna het hele budget wordt geschrapt en dat in ieder geval stichting !WOON niet door kan gaan met hun dienstverlening. Daardoor kunnen bewoners en bewonersgroepen met vragen en problemen op het gebied van wonen, niet meer bij !WOON terecht voor advies en ondersteuning. De doelgroep die wordt geraakt zijn alle Amsterdamse huurders, woningzoekenden en eigenaar-bewoners in VvE's. Indien de subsidies voor FAH, HNA en EBF worden geschrapt, dan zouden de belangen van huurders niet meer vertegenwoordigd worden en krijgen huurders geen bijstand meer in juridische procedures.
Impact op voorzieningenniveau	De genoemde partijen (!WOON, EBF, HNA en FAH) kunnen zonder subsidie geen diensten leveren, dus deze voorzieningen verdwijnen voor alle Amsterdammers die er gebruik van maken.
Impact op specifieke groepen/gebieden	De doelgroepen zijn hierboven toegelicht. Iedereen met een adviesvraag kan bij !WOON terecht, maar zij zijn er vooral voor de minder zelfredzame bewoners. !WOON probeert de dienstverlening en aanvullende programma's zo goed mogelijk gebiedsgericht in te zetten, door meer te doen in de stadsdelen Zuidoost, Nieuw-West en Noord.
Impact op interne organisatie	Als de dienstverlening van !WOON wegvalt, dan zal een aanzienlijk deel van de vragen van bewoners bij verschillende afdelingen van de gemeente terechtkomen. Denk aan de buurtteams, stadsloketten en handhavingsteams. Binnen de directie Wonen is onvoldoende capaciteit om al deze bewoners bij te staan (nog afgezien van de vraag of de gemeente deze mensen kan helpen, omdat het veelal gaat om privaatrechtelijke zaken).

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Begrotingspostsubsidies !WOON (en evt EBF, FAH, HNA) geleidelijk afschalen, met inachtneming van alle regels en beperkingen die gelden. • Gemeentelijke capaciteit opschalen om (een deel van) de weggevallen dienstverlening te dekken.

Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	n.v.t.
Contractuele/juridische beperkingen	De voorgestelde vermindering van het subsidiekader betekent dat er een streep gaat door vier begrotingspostsubsidies. Dit kan echter alleen plaatsvinden met inachtneming van een redelijke termijn, zoals vastgelegd in artikel 4:51 van de Algemene wet bestuursrecht.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	n.v.t.
Top 3 risico's + mitigatie	1. Begrotingspostsubsidies afschalen leidt tot einde van deze dienstverlening. 2. Vragen van bewoners landen daardoor bij gemeentelijke loketten. 3. Politiek risico: raad en college voelen grote verantwoordelijkheid voor aanpak en bereikbaarheid voor de bewonersproblematiek.
Databeperkingen / kennisgaten	n.v.t.
Omkeerbaarheid	Niet.

Fiche bij activiteit 1.6.1.4 Versnellen overgang naar duurzame stad

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Besparen op opgave "Versnellen overgang naar duurzame stad"
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De Amsterdamse inzet op het versnellen van de energietransitie wordt momenteel voor een groot deel gefinancierd uit incidentele middelen. Structureel is een budget van €23 miljoen beschikbaar. Een besparing van minimaal €5 miljoen structureel betekent de facto dat moet worden gestopt met meerdere programma's die (deels) van structurele dekking zijn voorzien. Hiervoor komen in aanmerking: Elektriciteitsvoorziening Amsterdam (EVA), duurzame opwek en Haven en Industrie (in totaal €8,5 miljoen). Daarnaast kan in theorie worden bespaard op de structurele dekking voor o.a. regie, participatie, strategie en beleid. Naast de bovengenoemde opgaven werken deze teams ook aan de warmtetransitie en energiegemeenschappen. De consequentie van een structurele besparing van meer dan 5 miljoen is dat een keuze gemaakt zal moeten worden voor alleen de meest noodzakelijke maatregelen en dat de Amsterdamse energietransitie aanpak nagenoeg stil komt te vallen.
Directie	R&D en UI&E (Directie Energie)

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	46,5	70,3	23,2	22,9
Waarvan personeel	7,1	7,1	7,1	7,1
Baten	23,2	47,1	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,25	-2,5	-3,75	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	-0,9	-1,9	-2,8	-3,75	-3,75
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Op basis van de meest actuele begroting is vanaf 2026 jaarlijks in totaal 10,8 miljoen benodigd voor EVA, Opwek en H&I, waarvan 8,5 structureel gedekt: - Elektriciteitsvoorziening A'dam (4,0mln.) - Opwek duurzame energie (3,1 mln.) - Haven & Industrie (1,4 mln.) De gemeente heeft een belangrijke regierol om investeringen van externe partners tot stand te laten komen. Het stopzetten van structurele capaciteit heeft directe gevolgen voor investeringen in de elektriciteitsvoorziening en duurzame technologie in het havengebied. De gemeente kan met ziin inzet relatief veel resultaat kunnen bereiken door aantrekken van de investeringen van externe partners. Het afschalen van beleidscapaciteit bij opwek heeft als gevolg significant minder opgewekte zon- en windenergie. Bij het niet realiseren van de energietransitiedoelen worden álle Amsterdammers geraakt. Als we niet blijven investeren in onze toekomstige elektriciteitsvoorziening zal het functioneren van de bestaande stad en het realiseren van woningen en maatschappelijke voorzieningen in de gebiedsontwikkeling verder aan druk komen te staan.
Impact op voorzieningenniveau	Als de netcongestie-aanpak stagneert kan dit grote gevolgen hebben voor het realiseren van complete stad met voldoende woningen en maatschappelijke voorzieningen met een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Geen specifieke impact; zie impact voorzieningenniveau voor toelichting.
Impact op interne organisatie	Per 1 januari 2026 is de nieuwe directie Energie opgericht. Dit is een samenvoeging tussen de programma-organisatie Energie voor de Stad (EvdS) en team Energietransitie (voorheen R&D). Randvoorwaarde om als nieuwe directie Energie de energietransitie te versnellen is de beschikbaarheid van voldoende structurele middelen in de volgende collegeperiode.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Nvt (verwerkt in bovenstaande)
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Nvt
Contractuele/juridische beperkingen	Nvt
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Nvt

Top 3 risico's + mitigatie	Nvt
Databeperkingen / kennisgaten	Nvt
Omkeerbaarheid	Nvt.

Fiche bij activiteit 2.1.1.1 Verbeteren openbare ruimte

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderen inzet op budget stadsverbetering
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Het budget Stadsverbetering zorgt ervoor dat de stad beter om kan gaan met de gevolgen van woningbouw en groei in de stad beter op te vangen. Straten en pleinen worden aangepast, bijvoorbeeld door meer ruimte voor fietsers of voetgangers te maken vanwege toenemende drukte, of door extra groen of maatregelen tegen wateroverlast. Deze aanpassingen gebeuren vooral als er toch al onderhoud nodig is. Verder is het budget voor projecten zoals fietsparkeergarages, het verbeteren van sociale- / verkeersveiligheid, schonere lucht en voor de planvorming van grote projecten als het sluiten van de ringlijn. De gemeente werkt hiervoor samen met partners zoals de Vervoersregio Amsterdam (VRA) en het GVB. Als het budget met 20%, ongeveer €8 miljoen, wordt verlaagd, betekent dit dat we vaker dan nu de oude situatie (bijv wegen, groen, speeltoestellen) bij onderhoud herstellen en terugleggen en er minder ruimte is voor toekomstbestendige maatregelen. Door ander en intensiever gebruik van de openbare ruimte kunnen hierdoor er meer verkeersonveilige situaties ontstaan. De stad kan hierdoor minder goed omgaan met de uitdagingen die op ons afkomen, waaronder extra maatregelen in het kader van sociale veiligheid. Het budget Stadsverbetering is ook nodig voor planvormingskosten van grote projecten als Westbrug, Sprong over het IJ en sluiting van de metro ringlijn. Met minder budget is cofinanciering van Vervoerregio en Rijk voor deze projecten onzeker en is goede planvorming niet mogelijk. De plannen en projecten die nu lopen, duren tot en met 2029. Als deze projecten nu moeten stoppen, is dat kapitaalvernietiging. Daarom zou deze bezuiniging ingaan vanaf 2030.
Directie	V&OR

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	97,2	71,1	37,5	42,5
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	46,8	25,3	7,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De begrote baten zijn bijdragen derden voor het uitvoeren van de verschillende projecten. Het budget Stadsverbetering is de co-financiering om een aanvullende bijdrage van de VRA, dan wel GVB te ontvangen.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	-8,0	-8,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Algemeen: Het budget Stadsverbetering is een voortzetting van het Stedelijk Mobiliteitsfonds. Met ingang van de begroting 2022 komen de parkeerinkomsten ten gunste van de algemene middelen en is het budget Stadsverbetering een structureel budget als onderdeel van de begroting. In de afgelopen 4 jaren is dit totale budget verkleind met in totaal ong. 200 mln, incidenteel en structureel. In de meerjarenbegroting 2026-2029 loopt het huidige budget voor aanpassingen van de openbare ruimte verder terug van € 86 miljoen in 2025 naar € 40 miljoen in 2029 als gevolg van effectueren van besparingen. Het huidige meerjarige budget dekt het bestedingsplan 2025-2029, waarmee ongeveer 200 projecten worden gefinancierd. De opgave in de stad verandert; het gebruik wordt anders, we worden geconfronteerd met klimaatveranderingen (korte/hevige buien, hogere temperaturen). Door het toenemend aantal woningen, banen en bezoekers nemen drukte en verkeersonveiligheid toe. De leefbaarheid en gezondheid staan onder druk. De aanpassingen die worden uitgevoerd in de openbare ruimte zijn noodzakelijk om de stad weerbaar en toekomstbesteding te maken. Dit is directe uitwerking van de wettelijke zorgplicht om ervoor te zorgen dat de openbare ruimte veilig, schoon en bruikbaar is. Als deze middelen wegvallen, dan moeten we ervoor kiezen bepaalde delen van de stad beperkt toekomstbestendig te maken, waardoor het risico op schade door wateroverlast toeneemt en de drukte minder goed geregisseerd kan worden. Dit heeft impact op de veiligheid en leefbaarheid, waar vooral kwetsbare groepen meer last van hebben. Dit heeft negatief effect op bewoners, bezoekers en ondernemers. Afhankelijk van de keuze waarop bezuinigd wordt, zullen bewoners vaker te maken krijgen met hittestress en wateroverlast, neemt veiligheid voor voetgangers en fietsers af, zullen speeltuinen minder aangepast worden aan de huidige situatie of breder toegankelijk worden gemaakt etc. Ook kunnen er minder ingrepen worden gedaan om de sociale veiligheid te verbeteren (bijv. fietsroutes, omgeving/onderdoorgangen metrostations). Het vergroenen van straten en pleinen zal afnemen, wat een negatief effect heeft op de gezondheid en het welzijn van bewoners (o.a. hittestress) en op de biodiversiteit. Wat er nu aan wegen, groen en speeltoestellen ligt, wordt sec onderhouden of vervangen en daarna weer op dezelfde manier teruggelegd.
Impact op voorzieningenniveau	Dit budget wordt o.a. ingezet voor het toevoegen van maatregelen op het vlak van klimaatadaptatie, toegankelijkheid en (sociale) veiligheid van de openbare ruimte, ook gekoppeld aan regulier onderhoud. In nauw overleg met de stadsdelen wordt jaarlijks deze opgave geactualiseerd en in samenhang met het meerjarige beheerplannen (Instandhoudingsplan Stadsbehoud (IHP) geprioriteerd. De snelheid waarop de stad deze maatregelen kan uitvoeren zal nog verder afnemen. Datzelfde geldt voor de afspraken om ultimo 2050 de stad rigoureus te hebben vergroend. Daarnaast is het budget ook voor de opstart van projecten om de groei van de bestaande stad te faciliteren en woningbouw in de groeiende stad mogelijk te maken; grote projecten die via cofinanciering met de Vervoersregio en Rijk worden uitgevoerd. Door de verschillende besparingen op het budget Stadsverbetering is voor dit soort ingrepen aanzienlijk minder budget beschikbaar en komt daarmee ook de cofinanciering en haalbaarheid in gevaar. De planvormings- en voorbereidingskosten voor schaalspronginvesteringen zijn namelijk deels nog ongedekt. Tot 2030 is circa € 22 miljoen nodig: circa € 6 miljoen voor OVSA (sluiten ringlijn 1e fase) na MIRT-verkenning in 2029-2030, circa € 13 miljoen voor de Westbrug (2027-2030, planvorming) en circa € 3 miljoen voor het programma Sprong over het IJ (2028-2030). Met de kanttekening dat de planning anders kan worden. De mobiliteitstransitie die Amsterdam beoogt (lagere snelheden, minder auto, meer lopen, fietsen en OV) zal minder (snel) gaan. Grote projecten zoals de bouw van fietsparkeergarages, investeringen in OV-routes en nieuwe fietsverbindingen, die nodig zijn om de groei van de bestaande stad op te vangen, zijn in de toekomst niet

<table>
<tr><td></td><td>meer of minder mogelijk. Te denken valt aan opgaven op het gebied van afwaarderen van snelheden, waar handhaving op lagere snelheid niet zal plaatsvinden als de inrichting ervan ongewijzigd blijft.

Met het verlagen van dit budget kan op al deze onderwerpen minder worden geacteerd en zal dit direct effect hebben op het toekomstbestendigheid en veiligheid van de openbare ruimte.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van jaarlijks terugkerende activiteiten. Het huidige budget is hiervoor niet toereikend, waardoor feitelijk keuzes moeten worden gemaakt bepaalde activiteiten minder dan wel niet te doen. In deze lijst is nog geen rekening gehouden met benodigde middelen voor bijvoorbeeld het toevoegen van extra speeltoestellen, bankjes voor ouderen en openbare toiletvoorzieningen.

<table>
<tr><td>Luchtkwaliteit verbeteren</td><td>4,0 mln</td></tr>
<tr><td>Planvorming Investeringsprojecten inclusief bovenplans en schaalsprong</td><td>6,0 mln</td></tr>
<tr><td>Regie op de stad, waaronder intelligente toegang en stadshartfile</td><td>2,5 mln</td></tr>
<tr><td>Aanvullende maatregelen bij regulier (vervangings-)onderhoud waaronder verkeersveiligheid of aanpassingen bevordering verblijf in de openbare ruimte conform de Uitvoeringsstandaard toekomstbestendig werken in de openbare ruimte (USTOR)</td><td>5,5 mln</td></tr>
<tr><td>Innovatieve maatregelen</td><td>1,5 mln</td></tr>
<tr><td>Zakelijke mobiliteit (goed laten functioneren van logistiek, deelmobiliteit, touringcars, taxi)</td><td>2,5 mln</td></tr>
<tr><td>Verkeersveiligheid verbeteren</td><td>3,0 mln</td></tr>
<tr><td>30 km gebieden inrichting aanpassen</td><td>3,0 mln</td></tr>
<tr><td>Fiets parkeren stations en in drukke gebieden</td><td>4,0 mln</td></tr>
<tr><td>P+R op peil houden</td><td>3,0 mln</td></tr>
<tr><td>(her)inrichting markten en winkelcentra</td><td>4,0 mln</td></tr>
<tr><td>Maatregelen sociale veiligheid, nieuwe aanleg toiletten en straatmeubilair</td><td>Pm</td></tr>
<tr><td>Fiets-/voetpaden aanpassen aan intensiever en gewijzigd gebruik</td><td>pm</td></tr>
<tr><td>Groenprojecten en ecologie niet hoofdstructuur</td><td>5,0 mln</td></tr>
<tr><td>Klimaatadaptatie (wegendeel, groen in intensiveringsaanvraag achterstallig onderhoud)</td><td>9,0 mln</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>53 mln</td></tr>
</table>

Het huidige budget vanaf 2029 is niet toereikend voor bovenstaande opgave, waardoor aan bepaalde ontwikkelingen geen invulling kan worden gegeven.</td></tr>
<tr><td>Impact op specifieke groepen/gebieden</td><td>Dit raakt alle stadsdelen. Vanuit het oogpunt Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen zal de impact op Zuidoost, Noord en Nieuw-West groter zijn, omdat daar de impact op de opgave het grootst is en er relatief gezien ook steeds meer budget naar deze gebieden gaat. Het betekent dat in deze buurten minder geïnvesteerd kan worden in openbare voorzieningen die gratis voor iedereen beschikbaar zijn en bijdragen aan leefbaarheid, gezondheid en kansengelijkheid. Zoals speelplekken, sportvoorzieningen en parken. Ook maatregelen om vervoersarmoede tegen te gaan, komen mogelijk (deels) te vervallen. Daarmee raakt dit direct het welzijn van Amsterdammers met een zwakkere sociaaleconomische positie.</td></tr>
<tr><td>Impact op interne organisatie</td><td>De huidige projectenportefeuille is meerjarig en loopt over de periode 2026-2029. Ingreep in de keten heeft effect op G&O, V&OR en IB/PMB/R&D. Op dit moment is niet goed in te schatten hoe groot de impact is.</td></tr>
</table>

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	ntb

Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	1. Bijstellen van de Amsterdamse doelstellingen op het gebied van klimaatadaptatie, vergroening (rigoureus vergroenen, Burgerberaad), biodiversiteit, verkeersveiligheid, mobiliteitstransitie en sporten en spelen in de openbare ruimte. O.a, Uitvoeringsagenda Amsterdam Maakt Ruimte (2025), Groenvisie 2020- 2050 (2020). 2. Aanpassen van Amsterdams beleid op het gebied van duurzaamheid.
Contractuele/juridische beperkingen	1. Verplichtingen richting Rijk en Regio i.v.m. cofinanciering grote mobiliteitsprojecten bij gebiedsontwikkeling. 2. Op termijn: effect op SOK werken.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	ntb
Top 3 risico's + mitigatie	1. Niet meer kunnen voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor een veilige, schone en bruikbare openbare ruimte. 2. Contractuele verplichtingen met Rijk, regio en partners niet kunnen nakomen in het kader van gebiedsontwikkeling en groei. 3. Organisatie is dan niet bij machte om veranderingen in gebruik in de stad te kunnen managen ingegeven door autonome ontwikkelingen zoals groei van de stad en klimaat; ook niet richting de toekomst.
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	Mocht hier op termijn toch weer opnieuw voldoende structurele middelen komen om dergelijke werkzaamheden te kunnen financieren, zal het dan ook weer jaren duren om de organisatie zodanig in te richten en op niveau te krijgen, om een dergelijke portefeuille te kunnen managen en uitvoeren. Onderhoud dat plaatsvindt in de periode dat er minder middelen zijn, zal gedaan worden zonder groeiadaptatie (meebewegen met de groei van de stad). Dat ligt er voor minimaal 30 jaar. Doordat er nu meer aandacht is voor wijken met lage SES-score zal het in die wijken dan ook op termijn steviger gevoeld worden.

Fiche bij activiteit 2.1.1.4 Garageparkeren

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verhogen tarieven garageparkeren en P+R terreinen, verminderen optie bewoners om in externe garages te parkeren
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Bezoekers van de stad betalen om hun auto in een *gemeentelijke* parkeergarage of P+R terrein te parkeren. De baten zijn circa €50 mln. Daarnaast betaalt de gemeente parkeerplekken voor bewoners met een parkeervergunning in *externe* garages. Deze optie betreft twee onderdelen: 1) het ophogen van de tarieven voor bezoekers van gemeentelijke garages en P+R terreinen met 20%. Zonder nader onderzoek is de aanname dat een 20% tariefverhoging een 10% volumedaling met zich meebrengt. De maatregel levert € 4,8 mln extra baten op. Daarnaast 2) vermindert deze optie de ruimte voor bewoners om te parkeren in *externe* garages. Dit is nu een budget van € 2,7 mln. Vanaf 2028 is hier al € 0,7 mln op bespaard. Dit gaat verder omlaag met € 0,7 mln naar een budget van € 1,3 mln. Zie ook de opties in activiteit A.1.1.3 over straatparkeren. De 20% besparing / verhoging baten is een combinatie van 2.1.1.4 en A.1.1.3 gezien de samenhang tussen straat- en garageparkeren.
Directie	Parkeren

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	63,4	63,2	63,1	63,1
Waarvan personeel	7,5	2,6	8,2	8,2
Baten	50,0	50,1	50,0	50,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-0,2	-0,4	-0,5	-0,7	-0,7
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	1,2	2,4	3,6	4,8	4,8

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Onderdeel 1: Bezoekers die in gemeentelijk garages of P+R terreinen parkeren gaan 20% meer betalen dan ze nu doen. Bezoekers zullen dit als een flinke stijging zien en daarom is rekening gehouden met een volumedaling. Onderdeel 2: Alle bewoners met een parkeervergunning hebben minder mogelijkheden om in externe garages te parkeren.
Impact op voorzieningenniveau	Onderdeel 1: In garages en op P+R terreinen zal het rustiger worden gezien de volumedaling die we veronderstellen bij de hoge tariefstijging. Onderdeel 2: Door bezuiniging op inhuur van parkeerruimte in externe garages wordt óf de parkeerdruk op straat hoger óf er kunnen minder vergunningen afgegeven worden.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Onderdeel 1: Gemeente Amsterdam zal voor enkele doelgroepen minder toegankelijk zijn vanwege de tariefstijgingen. Hoe hoog deze impact is valt nog te onderzoeken. Op P+R terreinen is het op dit moment goedkoop om te parkeren. Garagetarieven zijn al veel hoger. Daarom zal apart naar de impact gekeken moeten worden voor garages enerzijds en P+R terreinen anderzijds.
Impact op interne organisatie	Er is nauwelijks impact op de eigen organisatie. We zullen effecten meer nauwgezet moeten volgen en daar mogelijk weer nieuw beleid of nieuwe acties op formuleren. De parkeerverordening moet worden aangepast, de tarieven (kortingen) in de systemen moeten worden aangepast. Er is geen enkele structuurverandering.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Nader onderzoek op impact (kwantitatief en beleidsmatig). Er zal een plan van communicatie en stapsgewijze verhoging van de tarieven opgesteld moeten worden. Voorbereiden communicatie. Besluit. Aanpassen verordening. Aanpassen tarieven en kortingen in systemen.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Collegebesluit van aanpassen tarieven.
Contractuele/juridische beperkingen	Geen, voor zover nu bekend
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Nadere kennis van impact op bewoners en bezoekers - Passend in beleid - Communicatie
Top 3 risico's + mitigatie	Teleurgestelde bezoekers. Mitigatie staat onder implementatiestappen en randvoorwaarden.
Databeperkingen / kennisgaten	-

Fiche bij activiteit 2.3.1.1 Inning afvalstoffen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verhogen afvalstoffenheffing om kostendekkend te zijn
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De gemeente heft afvalstoffenheffing om de kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te dekken. Het tarief in Amsterdam is nu niet kostendekkend, waardoor er jaarlijks ca €30 mln bijdrage vanuit de algemene middelen nodig is voor de kosten van afval en reiniging. Dit is bewust beleid; bij het coalitieakkoord 2022 is €10 mln ingezet voor het dempen van het tarief en bij de begroting 2025 is besloten om de tarieven ASH in 2025 en 2026 nominaal constant te houden. Het dekkingsvraagstuk dat hieraan was verbonden is voor een belangrijk deel geadresseerd door de OZB te verhogen. Om kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing te bereiken is een verhoging van de tarieven met circa 19% nodig. Deze optie verhoogt de tarieven met dat percentage om kostendekkend te zijn.
Directie	Belastingen; inhoudelijk Afval & Grondstoffen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	2027	2028	2029	2030
Lasten	3,4	3,4	3,4	3,4
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	211,1	218,6	226,1	226,1

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	8,0	16,0	24,0	32,0	32,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Hogere lasten voor alle Amsterdamse huishoudens. Tarieven Afvalstoffenheffing gaan met ca. 19% omhoog. De tarieven 2026 zijn €352 (eenpersoonshuishouden) en €469 (meerpersoonshuishouden). Dit zou een verhoging van ~€65 resp. ~€90 zijn. Lasten kwijtschelding (onderdeel ASH) stijgen ook vanwege hoger bedrag kwijtschelding per aanvraag.
Impact op voorzieningenniveau	Geen directe effecten, het is een andere dekking van kosten uit de afvalstoffenheffing i.p.v. deels uit de algemene middelen
Impact op specifieke groepen/gebieden	Hogere lasten voor alle Amsterdammers. Als kwijtschelding in stand blijft, zal dit het meeste effect hebben voor de inkomensgroepen die net boven de grenzen voor kwijtschelding zitten. Een inschatting om hoeveel Amsterdammers het hierbij zal gaan is niet voorhanden. De huidige begroting houdt rekening met 52.381 huishoudens met kwijtschelding.
Impact op interne organisatie	N.v.t.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Aanpassing tarief gebeurt jaarlijks bij begroting door aanpassing verordening tarief afvalstoffenheffing en reinigingsrecht. Politiek kan nog kiezen hoe om te gaan met kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. Deze kwijtschelding betalen andere burgers via een separate solidariteitsheffing in de afvalstoffenheffing.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Loopt mee in jaarlijkse begrotingsproces door vaststelling verordening tarieven afvalstoffenheffing en reinigingsrecht. Wettelijke grondslag is geregeld in Wet Milieubeheer en Gemeentewet
Contractuele/juridische beperkingen	N.v.t.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Politiek draagvlak m.b.t. lastendruk
Top 3 risico's + mitigatie	N.v.t.
Databeperkingen / kennisgaten	N.v.t.
Omkeerbaarheid	Verhoging is omkeerbaar; ivm uitlegbaarheid en draagvlak in samenleving niet wenselijk om vaak en sterk wisselende tarieven te hanteren

Fiche bij activiteit 2.6.1.5 Subsidies Artis en Hortus

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Stopzetten subsidies Artis en Hortus
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Hortus en ARTIS krijgen jaarlijks een subsidie van €5,3 mln van de gemeente. Deze optie zet die subsidies stop. Voor de Hortus is het een exploitatiesubsidie van € 0,5mln per jaar, voor organisatie, programmering en toegankelijkheid voor doelgroepen. Voor ARTIS is de subsidie onderdeel van een brede set aan afspraken tussen ARTIS en gemeente, waarbij ARTIS gebruik maakt van de monumentale gebouwen op het ARTIS-terrein die eigendom zijn van de gemeente Amsterdam. ARTIS doet het onderhoud aan de gebouwen, en de gemeente geeft jaarlijks een subsidiebijdrage van € 4,7 mln. ARTIS investeert zelf ook in de gebouwen omdat het jaarlijkse onderhoud aan de gebouwen en het park fors hoger is dan de instandhoudingssubsidie. Deze optie gaat we uit van een besparing van €5,0 mln op deze subsidies, waarmee de subsidie feitelijk ophoudt. De subsidies aan ARTIS en Hortus zijn een substantieel deel van hun inkomsten. Stopzetten brengt hen in financiële problemen en betekent dat zij (een deel van) hun activiteiten moeten stoppen. De overige inzet op deze activiteit is ~3,5 mln voor groene projecten in de stadsdelen.
Directie	Directie Sport en Bos

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	9,3	9,3	9,0	9,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,2	-2,5	-3,7	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	De subsidies aan ARTIS en Hortus zijn een substantieel deel van hun inkomsten. Zonder deze subsidies komen zij in financiële problemen en zullen ze (een deel van) hun activiteiten moeten stoppen, inclusief activiteiten en inzet die samen met de gemeente afgesproken is zoals educatieve programma's, verduurzaming, werkplek voor vrijwilligers of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Impact op voorzieningenniveau	ARTIS en Hortus zijn unieke voorzieningen in Amsterdam. Sluiting van ARTIS en de Hortus betekent het verdwijnen van twee iconische Amsterdamse kennis- en erfgoedinstellingen en een onomkeerbaar verlies van natuur, erfgoed, educatie en stedelijke kwaliteit voor Amsterdam.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Scholen en onderwijsinstellingen bezoeken regelmatig ARTIS en de Hortus. Gezinnen en kinderen maken veel gebruik van ARTIS. Studenten en onderzoekers. Stadspashouders en kwetsbare groepen (dagbesteding, statushouders, gesubsidieerde banen), toeristen en dagjesbezoekers, medewerkers en vrijwilligers en de stad als geheel.
Impact op interne organisatie	Beperkt

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Aanpassen afspraken met Hortus en ARTIS • Voor de komende bestuursperiode worden nieuwe prestatie-afspraken gemaakt
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	• Aanpassen subsidie-relaties (gemeentelijk, provincie, landelijk en Europees)
Contractuele/juridische beperkingen	• Check op erfgoedverplichtingen en wettelijke kaders bij het aanpassen van de subsidies
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	
Top 3 risico's + mitigatie	• Financieel tekort bij Hortus en ARTIS. Te mitigeren door een langere implementatieperiode
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	Het aanpassen van een subsidie is op zich omkeerbaar. Maar wanneer Hortus of ARTIS uit financiële overwegingen (een deel van hun) activiteiten moeten stoppen, dan is dat niet of zeer moeilijk omkeerbaar

Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken amsterdam&partners

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Economische zaken subsidies / inzet – amsterdam&partners
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam stopt met strategische acquisitie en positionering van internationale congressen. Alle bezoekersmarketing en een groot deel van de cultuurmarketing- en participatie stop. De gemeente heeft minder regie, data en marketingkracht.
Directie	EZC

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	61,3	60,5	60,2	58,3
Waarvan personeel	19,9	19,9	19,9	19,9
Baten	23,5	22,5	22,4	21,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De grondslag voor deze activiteit is 31,8 miljoen. De baten binnen programma 3.1 (22,4 mln) en de BIZ baten in Programma A (6 mln) zijn van de exploitatielasten af getrokken. Hierop is een besparingsoptie van 20% uitgewerkt van 6,3 mln, verdeeld over: 0,4 mln Clipper, 2,5 mln opgaven EZ, 06, mln Markten en 2,8 mln Amsterdam & Partners

Financiële impact van deze maatregel deel 3 Amsterdam&Partners, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	-2,8	-2,8	-2,8	-2,8
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Dit raakt bewoners en ondernemers in het centrum en drukbezochte gebieden. Het stopzetten van inzet op bezoekersspreiding leidt tot hogere concentratie van bezoekers op plekken die nu al overlast ervaren, meer druk op de openbare ruimte en voorzieningen, en minder sturing op duurzaam en kwalitatief bezoek. Sturing op de positieve en negatieve ontwikkelingen zal hiermee sterk afnemen. Ook culturele instellingen en lokale ondernemers buiten het centrum worden geraakt doordat doorgeleiding en zichtbaarheid van aanbod afneemt. Het wegvallen van publieke sturing op bezoekersspreiding en marketing betekent dat keuzes sterker door marktpartijen en partners worden bepaald, waardoor belangen van commerciële bezoekersstromen zwaarder kunnen gaan wegen dan leefbaarheid, spreiding en toegang tot cultuur voor bewoners en lokale ondernemers. De gemeente heeft hierdoor minder regie in de balans tussen vraag en aanbod. Voor bedrijven, congressen en analytics betekent het verminderen van deze inzet dat strategische acquisitie, datagedreven sturing en het verbinden van economische en maatschappelijke doelen grotendeels verdwijnen, waardoor minder grip ontstaat op het aantrekken van passende bedrijvigheid, kennisuitwisseling via congressen en onderbouwd beleid op basis van bezoekers- en marktinzichten.
Impact op voorzieningenniveau	Stoppen met Amsterdam Bezoeken Holland Zien, congresbureau en cultuurcampagnes (1 mln). Op de algemene subsidie van 4,3 mln 1,8 mln bezuinigen door: 0,5 mln op de (marketing) activiteiten op de gebieden van bewoners, bezoekers, bedrijven en analytics. Stoppen van de inzet op bezoekers, of een combinatie van stoppen met de inzet op bewoners (UITkrant etc.) en data/analytics (visitor insights, culturele doelgroepen model). Dit raakt de agenda van het Kunstenplan van de gemeente.
Impact op specifieke groepen/gebieden	**Impact beëindiging subsidie congresbureau** Amsterdam stopt met strategische acquisitie en positionering van internationale congressen. Dit leidt tot minder succesvolle bids, minder sturing op inhoud en kwaliteit, en het wegvallen van impact- en ambassadeursprogramma's. De regie op duurzame en maatschappelijk relevante congressen verdwijnt. **Impact beëindiging subsidie ABHZ (bezoekersaanpak)** De spreidingsaanpak stopt. Gevolg: meer druk op de stad, minder bezoekers in de regio en geen ontwikkeling of marketing van onderscheidend regionaal aanbod. **Impact stopzetten bezoekersgerichte activiteiten** De gemeente heeft minder regie, data en marketingkracht. Beleidsdoelen zoals spreiding, duurzaam toerisme en ondersteuning van cultuur en lokale ondernemers worden moeilijker haalbaar. Private data-uitwisseling neemt af. Het cultuurbezoek kan dalen. Het stadsmerk *I Amsterdam* en bewonersproducten zoals de Uitpas komen onder druk. Ambtelijke capaciteit is beperkt. Ook publiek-private samenwerking en vertrouwen in de gemeente kunnen verslechteren. **Impact verlaging algemene subsidie** Minder capaciteit op bewoners, bezoekers, bedrijven, data en netwerk. Dit beperkt inzet op cultuurparticipatie, talent- en bedrijvenwerving en inzicht in bezoekersstromen. Een kleiner gemeentelijk aandeel vergroot

	de invloed van partners, mogelijk niet altijd in lijn met gemeentelijke belangen.
Impact op interne organisatie	Niet alleen het congresbureau aan de kant van a&p zal gevolgen merken van de bezuiniging. Bij de directie EZC - congressen, Amsterdam INbusiness en het MRA-bureau kan het ook effect hebben.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	1. Impactanalyse; 2. Besluitvorming over vormgeving nieuwe DAEB status; 3.verdwijnen congresbureau, forse reorganisatie amsterdam&partners, mogelijke reorganisatie MRA bureau, AIB.
Verordeningswijzigingen	DAEB status - citymarketing
Contractuele/juridische beperkingen	DAEB-status: Citymarketingactiviteiten van de MRA zijn aangewezen als Dienst van Algemeen Economisch Belang tot eind 2027. Bezuinigen op de subsidies vóór eind 2027 is daardoor problematisch.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Mate van partnerfinanciering: de uitvoerbaarheid is afhankelijk van de voorwaarden van private en semipublieke partners om een groter financieel aandeel te dragen, wat de gemeentelijke invloed kan beperken. Organisatorische capaciteit en kennisbehoud: afbouw van subsidie raakt specialistische kennis, netwerken en data-infrastructuur; herstel of heropbouw is afhankelijk van beschikbaar personeel en contractuele continuïteit. Vernieuwing DAEB per 2028: Bij een nieuwe DAEB-aanwijzing kan het college andere voorwaarden stellen of er kan zelfs volledig van de DAEB-status worden afgezien. Dit zou betekenen dat a&p niet langer rechtmatig publiek gefinancierd kan worden voor citymarketing en lopende programma's.
Top 3 risico's + mitigatie	1. Verlies continuïteit projecten en capaciteit: Stopzetten kan lopende programma's en imago-inspanningen verstoren. Minder middelen beperken uitvoering en monitoring Mitigatie: prioriteren van kernactiviteiten 2. Groter aandeel partners: Minder gemeentelijke subsidie vergroot de afhankelijkheid. De markt krijgt hierdoor een grotere invloed dan de gemeente.
Databeperkingen	
Omkeerbaarheid	

Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken inzet Clipper

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Economische zaken subsidies / inzet - Clipper
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De gemeente is zowel eigenaar van zeilschip Clipper Stad Amsterdam, en huurder van de dienstverlening van de Clipper om onder begeleiding van de bemanning te varen of als evenementenlocatie te gebruiken. De gemeente neemt vanaf 2030 geen 'vaardagen' meer af bij zeilschip Clipper Stad Amsterdam. Deze optie is aanvullend op het al genomen besluit om per 2030 ook geen eigenaar meer te zijn van het schip.
Directie	EZC

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	61,3	60,5	60,2	58,3
Waarvan personeel	19,9	19,9	19,9	19,9
Baten	23,5	22,5	22,4	21,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De grondslag voor deze activiteit is 31,8 miljoen. De baten binnen programma 3.1 (22,4 mln) en de BIZ baten in Programma A (6 mln) zijn van de exploitatielasten af getrokken. Hierop is een besparingsoptie van 20% uitgewerkt van 6,3 mln, verdeeld over: 0,4 mln Clipper, 2,5 mln opgaven EZ, 06, mln Markten en 2,8 mln Amsterdam & Partners

Financiële impact van deze maatregel deel 1 Clipper Vaardagen, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	-0,4	-0,4
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Het college heeft in 2018 besloten om het aandeelhouderschap te beëindigen per 2030. De bezuiniging heeft betrekking op het niet meer afnemen van vaardagen vanaf 2030. **Strategisch instrument voor de zes transities:** De Clipper is een uitvoeringsinstrument voor energie, circulair, food, digital, health en mobiliteit. Het schip operationaliseert internationalisering in dienst van maatschappelijke impact. **Versneller van innovatie-ecosystemen:** Het schip verbindt bedrijven, kennisinstellingen en overheden in één setting. Dat versnelt consortiavorming, kennisuitwisseling en gezamenlijke innovatie. **Versterking van internationale acquisitie:** Relaties bouw je niet alleen in vergaderzalen. De Clipper verhoogt de kwaliteit van strategische gesprekken en dealvorming. **Economische impact voor bewoners:** Meer internationale samenwerking betekent meer Research & Development (R&D), hogere lonen en toekomstbestendige banen. Indirect versterkt dit brede welvaart in de stad. **Reputatie en positionering:** De Clipper is een varend icoon van Amsterdam, historisch én innovatief. Het versterkt het narratief van Amsterdam als duurzame impact-regio. **Retentie van internationale bedrijven:** Vertrouwen en lange termijn relaties vragen persoonlijke en betekenisvolle interactie. De Clipper verdiept bestaande internationale partnerships.
Impact op voorzieningenniveau	**Uniek diplomatiek platform** Het schip biedt een neutrale, prestigieuze setting voor ambassade-, stad-regio- en netwerkrelaties. Dit is moeilijk te vervangen door reguliere handelsmissies.
Impact op specifieke groepen/gebieden	**Jongerenreis** De Clipper organiseert jongerenreizen voor jongeren uit een moeilijk milieu – een ervaring die hun wereld vergroot, zelfvertrouwen versterkt en nieuwe perspectieven biedt.
Impact op interne organisatie	

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Tot 2030 zitten we contractueel vast aan de Clipper en zijn geen bezuinigingen mogelijk zonder het contract aan te passen. Na 2030 loopt het contract af. Er zijn nog geen scenario's uitgewerkt wat er dan met de Clipper gaat gebeuren en of Amsterdam dan nog vaardagen gaat afnemen. Daar gaan we de komende tijd op inzetten in samenwerking met Randstad en de Rederijraad.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	

Contractuele/juridische beperkingen	Tot 2030 contractuele verplichting
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Naast Amsterdam is Randstad aandeelhouder van de Clipper. Het college heeft in 2018 besloten tot uittreden uit de clipper per 2030.
Top 3 risico's + mitigatie	
Databeperkingen / kennisgaten	N.v.t.
Omkeerbaarheid	

Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken subsidies / inzet

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Economische zaken subsidies / inzet – opgaven EZ
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Met minder inzet EZ beleid kunnen minder plannen worden gemaakt en gerealiseerd om het voorzieningenniveau op peil te houden en of te versterken. Dit heeft niet alleen impact op ondernemers, maar ook op bewoners en de waardering van buurten. In dezelfde buurten kunnen dan ook geen initiatieven ondersteund meer worden ter versterking van de lokale economie. De extra aandacht voor ondernemers en werkgelegenheid in Nieuw-West, Zuidoost en Noord vervalt. Er is minder ondersteuning voor technologie en innovatie economie, van AI tot health & life sciences, van startende ondernemers tot scale ups. We kunnen minder maatregelen meer nemen in de bestaande stad om ondernemers te ondersteunen in het verduurzamen van de bedrijfsvoering.
Directie	EZC

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	61,3	60,5	60,2	58,3
Waarvan personeel	19,9	19,9	19,9	19,9
Baten	23,5	22,5	22,4	21,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De grondslag voor deze activiteit is 31,8 miljoen. De baten binnen programma 3.1 (22,4 mln) en de BIZ baten in Programma A (6 mln) zijn van de exploitatielasten af getrokken. Hierop is een besparingsoptie van 20% uitgewerkt van 6,3 mln, verdeeld over: 0,4 mln Clipper, 2,5 mln opgaven EZ, 06, mln Markten en 2,8 mln Amsterdam & Partners

Financiële impact van deze maatregel deel 2 Opgaven, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,9	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Met de beschikbare middelen zetten we in op het versterken van een toekomstbestendige, inclusieve en duurzame economie in Amsterdam. Dit doen we door beleid en uitvoering gericht op (internationaal) ondernemerschap, ruimte voor werk en voorzieningen, innovatie en impact, internationalisering, verduurzaming van bedrijvigheid en de bezoekerseconomie waardoor het vestigings- en ondernemersklimaat wordt versterkt. Hierbij verbinden we economische groei nadrukkelijk aan maatschappelijke opgaven zoals leefbaarheid, inclusiviteit, duurzaamheid en brede welvaart (ongelijk investeren voor gelijke kansen). De beschikbare middelen dalen al doordat de coalitiemiddelen aflopen. Deze optie is aanvullend hierop. Een beperking van de middelen heeft direct en indirect impact op de diversiteit van de economie van Amsterdam. In Amsterdam is de ruimte schaars en wordt steeds duurder. Ook voor het mkb. De gemeente is minder in staat om bij te dragen aan een complete stad met ruimte voor verschillende type bedrijvigheid en daarmee ook ruimte voor verschillende vormen van werkgelegenheid. Een vitale buurt is gebaat bij een gemengd voorzieningenniveau, van warenmarkten tot eetgelegenheden. Met minder inzet hierop kunnen minder plannen worden gemaakt en gerealiseerd om het voorzieningenniveau op peil te houden en of te versterken. Dit heeft niet alleen impact op ondernemers, maar ook op bewoners en de waardering van buurten. In dezelfde buurten kunnen dan ook geen initiatieven ondersteund meer worden ter versterking van de lokale economie. De extra aandacht voor ondernemers en werkgelegenheid in Nieuw-West, Zuidoost en Noord vervalt. Een ander belangrijk onderdeel van de economie van Amsterdam is de technologie en innovatie economie, van AI tot health & life sciences, van startende ondernemers tot scale-ups. De verbindende en stimulerende rol bij het bouwen van (impact) ecosystemen, financieringsnetwerken, aanjagen van innovatie en proeftuinen en verbinden profit en non profit van de gemeente Amsterdam valt weg wanneer onvoldoende werkkapitaal ingezet kan worden. Dit heeft impact op de aantrekkelijkheid van de stad als vestigingslocatie voor nieuwe bedrijvigheid en talent en daarmee het verdienvermogen van de stad. Minder innovatie heeft ook effect op het probleemoplossend vermogen van deze sector op de uitdagingen en transities waar de gemeente en regio voor staan. Daarbovenop kunnen we minder direct impact genereren in de verdere verduurzaming van het bedrijfsleven in Amsterdam. De gemeente is niet goed meer in staat om maatregelen te nemen in de bestaande stad om ondernemers te ondersteunen in het verduurzamen van de bedrijfsvoering. Op bedrijventerreinen kan de gemeente vrijwel geen inzet meer plegen om tot collectieve verduurzamingsprojecten te komen. Hierdoor kunnen we niet de stappen zetten om toe te werken naar een groene economie.
Impact op voorzieningenniveau	De ruimte is schaars in Amsterdam waardoor het een uitdaging is om een complete stad te maken. Een complete stad is een stad met ruimte voor verschillende type woningen, ruimte voor werk en voorzieningen waarbij ook nog eens betaalbaarheid onder druk staat. Door niet actief op het voorzieningenniveau te sturen, komt dit in het gedrang.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Ondernemerschap en ruimte voor ondernemers is vaak onderbelicht in verschillende plannen van de gemeente (door heel de stad). Dit dreigt door het wegvallen van middelen alleen verder versterkt te worden. Dit raakt direct het vestigings- en ondernemersklimaat. Bovendien vallen maatregelen weg die specifiek zijn opgetuigd in het kader van ongelijk investeren voor gelijke kansen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan specifieke

	ondernemershubs en ondernemersactiviteiten in Noord, Nieuw-West en Zuidoost.
Impact op interne organisatie	Handelend vermogen en uitvoeringskracht wordt beperkt. Organisatie als expertisehouder en als betrouwbare partner met slagkracht komt in de knel, zowel naar andere organisatieonderdelen als partners en stakeholders in het veld.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	1. Impact in kaart brengen, 2. Partners informeren, 3. Netwerken afbouwen, 4. Subsidies stoppen
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	De verschillende uitvoeringsagenda's in het kader van het Nieuw Amsterdam Economisch Peil dienen te worden afgeschaald of ingetrokken.
Contractuele/juridische beperkingen	
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd om in gezamenlijkheid met bedrijfsleven en andere instellingen de verschillende transities en uitdagingen waar de stad voor staat het hoofd te bieden. Met een relatief vrij beperkte omvang van middelen zijn verschillende maatregelen en acties opgetuigd en in gang gezet met relevante stakeholders in het veld. Hier niet meer op kunnen inzetten ondergraaft deze basis en maakt dat de investeringsbereidheid van het bedrijfsleven verder onder druk komt te staan.
Top 3 risico's + mitigatie	Diversiteit economie neemt af. Amsterdam wordt minder aantrekkelijk voor bedrijven en talent. Verdienvermogen en probleemoplossend vermogen (inclusief verduurzaming) neemt af.
Databeperkingen	Niet van toepassing
Omkeerbaarheid	Niet van toepassing

Fiche bij activiteit 3.1.1 t/m 3.1.5 Economische zaken / Markten

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Economische zaken subsidies / inzet - Markten
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Tariefsverhoging van 34% voor de ondernemers op de markten. Hogere tarieven en/of minder markt(dag)en kunnen leiden tot minder marktondernemers en lagere inkomsten. Dit raakt Amsterdammers die de markt bezoeken voor inkopen of sociaal contact. Amsterdammers met een laag inkomen gaan relatief vaker naar de markt. Dit raakt ook winkelgebieden die voor hun bezoekersstromen mede afhankelijk zijn van de markt.
Directie	EZC

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	61,3	60,5	60,2	58,3
Waarvan personeel	19,9	19,9	19,9	19,9
Baten	23,5	22,5	22,4	21,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De grondslag voor deze activiteit is 31,8 miljoen. De baten binnen programma 3.1 (22,4 mln) en de BIZ baten in Programma A (6 mln) zijn van de exploitatielasten af getrokken. Hierop is een besparingsoptie van 20% uitgewerkt van 6,3 mln, verdeeld over: 0,4 mln Clipper, 2,5 mln opgaven EZ, 06, mln Markten en 2,8 mln Amsterdam & Partners

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,5	0,5	0,6	0,6

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Kosten kunnen worden teruggedrongen door tarieven extra te verhogen en/of het aantal gemeentelijk georganiseerde markt(dag)en fors te verminderen. Met een tariefsverhoging van 34% kan binnen de komende bestuursperiode een bezuiniging worden opgeleverd. Stelselingrepen kosten meer tijd. Hogere tarieven en/of minder marktdagen kunnen leiden tot minder marktondernemers en lagere inkomsten; met dit effect is in de berekening geen rekening gehouden. - Amsterdammers verliezen economische, sociale en culturele voorzieningen. Naast een economische functie kunnen markten een zorgfunctie hebben voor bewoners en bijdragen aan cohesie. Er zijn markten in elk stadsdeel/-gebied. - Marktondernemers worden geraakt in hun bedrijfsvoering. Er staan ca. 2500 ondernemers in het marktregister. - Sommige markten versterken een winkelgebied. Deze winkels verliezen mogelijk klanten. - Sommige markten zijn aantrekkelijk voor toeristen.
Impact op voorzieningenniveau	Er zijn 28 markten in gemeentelijk beheer: - 7 dagelijkse markten, zoals de Albert Cuyp, Dappermarkt en Plein '40-'45. - 2 driedaagse markten: Mosveld en Anton de Komplein - 19 ééndaagse markten, zoals Noordermarkt, Reigersbos en Weesp
Impact op specifieke groepen/gebieden	- Marktondernemers. Tariefverhogingen raken marktondernemers die moeilijk rondkomen, extra. - Amsterdammers die de markt bezoeken voor inkopen of sociaal contact. Amsterdammers met een laag inkomen gaan vaker naar de markt. Winkelgebieden die voor hun bezoekersstromen mede afhankelijk zijn van de markt.
Impact op interne organisatie	De kostenbesparing via stelselingrepen is met name een personele besparing en zal vooral landen bij afdeling markten van directie stadswerken. Beëindiging van markten leidt tot opzegging van interne contracten voor reiniging en afvalinzameling en daarmee tot inkomstenderving voor die directies.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	1. Tijdige communicatie, zodat ondernemers hun bedrijfsvoering kunnen aanpassen. 2. Tariefverhogingen in wijziging heffingsverordening 3. Bestuurlijke besluitvorming 4. Monitoring en evaluatie effect op ondernemersbestand en kostendekkendheid
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Behoeft geen aanvullende wijzigingen. Tariefverhoging gaat mee in de jaarlijkse aanpassing van de heffingsverordening. Ingrijpen op markten kan middels bestuurlijke besluiten.
Contractuele/juridische beperkingen	Vergunninghouders hebben rechten voor onbepaalde tijd. Het college kan een markt beëindigen, maar dit vereist een goed onderbouwd besluit en tijdige communicatie (bijvoorbeeld een jaar vooraf), wat de realisatietijd verlengt.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Als de gemeentelijke organisatie stopt, kan een markt blijven bestaan bij succesvolle verzelfstandiging via een bestuur van marktondernemers of derde partij; dit is niet in alle gevallen realistisch. Het opheffen van markten of marktdagen is nieuw en vraagt naar verwachting meerdere jaren extra personele inzet en incidentele middelen.

	Van de toerekenbare kosten (ca. 8 mln) wordt de ca. helft gedekt uit markttarieven. Het tekort in de kostendekkendheid wordt gedeeltelijk gedekt binnen de gemeentelijke begroting in Programma 2 en 3. Er vindt een structurele overschrijding plaats van jaarlijks ca. 1 mln. Dit loopt naar verwachting op. Deze overschrijding moet eerst opgelost worden voordat er bezuinigd kan worden. Besparen we 1,6 mln in 2030 dan is dat minimaal 1 mln om de overschrijding op te lossen en maximaal 0,6 mln een daadwerkelijke besparing.
Top 3 risico's + mitigatie	- Ingrijpen kan leiden tot afname ondernemers en daardoor een negatief effect hebben op de kostenbesparing. Ook is het aanbod marktondernemers beperkt en nodig om markten te behouden. Mitigatie: stapsgewijze implementatie en monitoring. - Ingrijpen valt samen met andere belastende maatregelen voor ondernemers, zoals uitstootvrij werken en de implementatie van de Europese Dienstenrichtlijn, wat uitstroom en inkomstenderving kan versnellen. Mitigatie is mogelijk via uitzonderingen of uitstel, maar kent (juridische) risico's. - Maatschappelijk risico: markten zijn gewaardeerd door bezoekers en ondernemers; ingrijpen is gevoelig.
Databeperkingen / kennisgaten	Onbekend in welke mate ingrijpen middels beëindiging of tariefverhogingen leidt tot afname van marktondernemers en daarmee afname van inkomsten. Geen zicht op bezoekersaantallen van specifieke markten
Omkeerbaarheid	Afgeschafte markten kunnen opnieuw worden ingesteld, of kunnen ontstaan als zelfstandige of private markten. Tariefverhogingen kunnen worden teruggedraaid. De verwachting is dat de afname van marktondernemers niet omkeerbaar is en het aantal ingenomen marktplaatsen blijvend zal verminderen.

Fiche bij activiteit 3.2.1.1, 3.2.1.2 en 3.2.2.1 Kunst & cultuur

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Kunstenplan
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Het budget voor het nieuwe kunstenplan (2029 – 2033) wordt met € 30 mln verlaagd, ten opzichte van de begroting voor het nieuwe kunstenplan 2029. Hierdoor kan een vijfde van de podia, filmhuizen, musea en festivals in de situatie komen dat de instelling moet sluiten. T.o.v. het vorige kunstenplan valt € 10 mln per jaar aan incidentele middelen weg door afloop van de huidige coalitieakkoord. Deze bezuiniging komt daar bovenop.
Directie	EZC

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	179,3	179,7	174,0	174,0
Waarvan personeel	2,6	2,6	2,6	2,6
Baten	2,4	2,5	0,4	0,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De grondslag bevat de totale kosten van 3.2.1.1 (Kunstenplan: Directe gemeentelijke subsidies), 3.2.1.2 (Kunstenplan: Amsterdams Fonds voor Kunst) en 3.2.2.1 (Kunstenplan: bevorderen cultuureducatie), min de baten en min 19 mln voor de kosten van gemeentelijk vastgoed (bijv. het gebouw van het stedelijk museum). Hierop is een besparingsoptie van 20% uitgewerkt, van 30 mln.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-10,0	-30,0	-30,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Een besparing op het kunstenplan kan op een aantal manieren impact hebben, afhankelijk van de keuze wel onderdeel binnen het kunstenplan gekort wordt - Met 66 podia, 21 filmhuizen en bioscopen, 157 galeries, 44 musea, 159 culturele festivals en ca. 185 podiumkunstengezelschappen is cultuur een belangrijk onderdeel van de hoofdstad. 30 mln bezuinigen kan tot gevolg hebben dat een vijfde van de podia, filmhuizen, musea en festivals moet sluiten. De door Amsterdam gesubsidieerde culturele en creatieve sector in Amsterdam is goed voor ca. 4.600 fte in Amsterdam. Dit betekent dan een afname van bijna 1.000 fte. - Impact bezoekerseconomie: Voor ruim een derde (ca. 7 mln) van de ca. 20 miljoen jaarlijkse bezoekers van buiten de stad (ca. 75% uit het buitenland), is kunst en cultuur de hoofdreden voor het bezoek. - De kunst- en cultuursector in de huidige omvang draagt € 2,2 miljard bij aan het BBP. Deze economische kracht zal afnemen bij een dergelijke bezuiniging. - Via het Kunstenplan wordt buitenschoolse cultuureducatie mogelijk gemaakt. De bezuiniging betekent dat 7000 minder kinderen maken gebruik van buitenschoolse cultuureducatie. - Dankzij het Kunstenplan maakt nu 80% van de Amsterdamse basisscholen gebruik van binnenschoolse cultuureducatie. Dat percentage zal met een vijfde dalen als gevolg van de bezuiniging. - Circa 50.000 leerlingen (veelal uit inhaalslag gebieden) uit het Amsterdamse primair- en speciaal onderwijs maken gebruik van de cultuurbus. Dat percentage zal met een vijfde dalen als gevolg van de bezuiniging.
Impact op voorzieningenniveau	Het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) verzorgt namens Amsterdam verschillende regelingen voor Amsterdamse makers (professioneel en amateur), gezelschappen, initiatieven, instellingen, podia. De bezuiniging betekent dat jaarlijks zeker 300 aanvragen voor tentoonstellingen/festivals/kunstopdrachten minder kunnen worden gehonoreerd. Hiermee moet deze organisatie ook krimpen.
Impact op specifieke groepen/gebieden	- Via het Kunstenplan wordt buitenschoolse cultuureducatie mogelijk gemaakt voor 35.000 kinderen tot 18 jaar per jaar, waarvan 5000 kinderen afkomstig minimagezinnen. Dit raakt zeker 1000 van deze kinderen. - De bezuinigingen zullen enorme impact hebben op de inhaalslag voor nieuwe culturele voorzieningen in Noord, Nieuw-West en Zuidoost. Inwoners in deze gebieden zullen significant minder toegang hebben tot cultuur dan andere delen van de stad.
Impact op interne organisatie	Een bezuiniging zal naar verwachting in ieder geval de eerste vier jaar niet leiden tot een daling in personeelskosten, omdat een dergelijke afbouw van de culturele infrastructuur in de stad minimaal twee tot vier jaar zeer veel extra capaciteit kost zowel bij de gemeentelijke organisatie als bij het AFK.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	In opdrachtbrief verkenning AKr (Q4 2026); In Contourenbrief Kunstenplan en in adviesaanvraag Hoofdlijnen Kunstenplan (Q2 2027); In Hoofdlijnen Kunstenplan (Q3 2027); Beoordeling aanvragen Kunstenplan (Q1 2028); Collegebesluiten Kunstenplan en aanschrijven instellingen subsidiestopzetting

	(Q2 en Q3 2028); Raadsbesluit Kunstenplan (december 2028); Bepalen van de frictiekosten en stopzetten subsidie (Q1 2029).
Verordeningswijzigingen	Onderdeel van het vaststellen van het kunstenplan 2029/2032
Contractuele/juridische beperkingen	- Er is een bestuurlijk cultuurconvenant gesloten tussen het Rijk, provincie en gemeenten wat loopt t/m 2028. Onderdeel van dat convenant is de taak om samen tot een overeenkomst te komen voor de periode vanaf 2029. s
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Het gaat merendeels om meerjarige subsidies, waar we al heel lang subsidierelaties mee hebben. Maatregel: maak ruimte om frictiekosten in 2029 te vergoeden.
Top 3 risico's + mitigatie	- De bezuinigingen zetten de brede cofinanciering van Amsterdamse instellingen door het Rijk, en de SPUKs en het Rijk op het spel. De bezuinigingen in Amsterdam zullen daardoor een dubbel nadelig effect op de Amsterdamse sector. - Instellingen zullen omvallen als deze subsidies wegvallen. - De nationale en internationale functie van Amsterdam als cultuurstad wordt kleiner. - Instellingen die minder/geen subsidie meer krijgen, kunnen pas na 2029 hun structurele kosten voor personeel en huisvesting verlagen. Maatregel: vergoed een deel van de frictiekosten, en neem deze aanvullende besparing pas op in de begroting vanaf 2030.
Databeperkingen	80% van de Amsterdammers bezoekt regelmatig een cultuurvestiging (musea, bioscoop, theater). Dit is inclusief het aanbod van cultuur zonder gemeentelijke subsidie.
Omkeerbaarheid	Onomkeerbaar. De culturele infrastructuur (van individuele makers tot en met de grote podia) wordt kleiner, en instellingen stoppen. Wat wegvalt komt niet meer terug, leren de ervaringen van eerdere bezuinigingen.

Fiche bij activiteit 3.2.1.3 Kunst en cultuur in de stadsdelen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Kunst en cultuur in de stadsdelen
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam zet zich in voor een sterke, open en toegankelijke cultuursector. De regeling voor gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten draagt eraan bij dat kunst en cultuur laagdrempelig toegankelijk wordt in de stadsdelen en het stadsgebied. Met een bezuiniging van € 5 miljoen wordt nagenoeg het hele budget geschrapt.
Directie	Stadsdeelorganisaties

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	7,9	7,9	7,6	7,6
Waarvan personeel*	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,3	0,3	0,3	0,3

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Met beperkte middelen realiseren de stadsdelen en het stadsgebied via de regeling voor gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten een groot bereik onder bewoners. De inzet is direct verbonden met sociale cohesie en leefbaarheid in buurten. Omdat de dagelijks besturen het beste zicht hebben op lokale behoeften, kan het budget jaarlijks worden afgestemd op wat in een gebied nodig is. De regeling is daarmee flexibel, toegankelijk en gericht op maatwerk: eigenschappen die stedelijke, centrale regelingen minder goed kunnen bieden. Per stadsdeel gaat het om relatief kleine bedragen, maar met aantoonbaar effect. In 2025 zijn 305 initiatieven ondersteund, variërend van kleinschalige buurtprojecten tot grotere publieksactiviteiten, zoals een alternatief ADE-feest dat 1.700 bezoekers trok. De regeling werkt bovendien kosteneffectief en heeft een hefboomwerking: cofinanciering door stadsdelen vergroot de kans dat ook andere fondsen bijdragen. De subsidie maakt kunst en cultuur laagdrempelig en bereikbaar, juist in wijken waar weinig culturele voorzieningen zijn. Tegelijkertijd biedt zij startende makers kansen en versterkt zij het lokale netwerk. De huidige budgetten zijn al beperkt en vaak vóór de zomer uitgeput, wat wijst op een structurele vraag. Het wegvallen van dit budget zou daarom direct merkbaar zijn voor bewoners: minder initiatieven, minder bereik en minder toegang tot kunst en cultuur in de eigen buurt.
Impact op voorzieningenniveau	De regeling gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten en de Subsidieregeling voor buitenkunst. In de stadsdelen wordt goed gebruikgemaakt van de regelingen. Zoals hierboven vermeld zijn de middelen vaak al halverwege het jaar op. De vraag is veel groter dan de stadsdelen kunnen bieden. In totaal zijn er 305 initiatieven in 2025 gesubsidieerd. Al deze initiatieven zijn buurtgericht en bereiken veel mensen in de stadsdelen, ook veel mensen die normaliter niet in aanraking komen met kunst en cultuur.
Impact op specifieke groepen/gebieden	In de stadsdelen Noord, Nieuw-West en Zuidoost is de afgelopen periode een belangrijke inhaalslag in gang gezet om de achterstanden in de culturele infrastructuur ten opzichte van andere stadsdelen in te lopen. Voor de Aanpak Binnenstad is het versterken van het cultureel DNA een belangrijk transformatiedoel.
Impact op interne organisatie	In de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied, is in de takenlijst, onder 15.7 aangegeven dat het stadsdeel verantwoordelijk is voor het uitvoering geven aan de subsidieregeling Gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten binnen het beleidskader van het Kunstenplan door het signaleren en faciliteren van (nieuwe) creatieve ontwikkelingen en talentontwikkeling gericht op bestaande en nieuwe doelgroepen. Door de subsidieregeling te stoppen kunnen stadsdelen geen uitvoering meer geven aan deze taak.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	1. DB-stadsdelen besluiten welke subsidies worden gestopt; 2. Aanschrijven instellingen subsidie stopzetting aankondigen; 3. Bepalen van de frictiekosten; 4. Stop zetten subsidie
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Verordeningen stadsdelen en stadsgebied. Een van de bevoegdheden van de stadsdelen wordt hiermee nagenoeg afgeschaft. Dit gaat tegen de evaluatie van het bestuurlijk stelsel in, waarbij besloten is om nog vier jaar door te gaan met het huidige stelsel.
Contractuele/juridische beperkingen	Het gaat merendeels om meerjarige subsidies. Stopzetting moet één jaar van tevoren aangekondigd worden en er treden frictiekosten op.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Bezuinigingsoptie op het kunstenplan zorgt mogelijk voor een dubbele bezuiniging op kunst en cultuur in de stadsdelen.
Top 3 risico's + mitigatie	• Ontvangers van subsidie voor kunst en cultuur worden financieel geraakt, en kunnen dit ook niet aanvullen vanuit andere regelingen. Instellingen stoppen met hun activiteiten. • Minder Amsterdammers komen in aanraking met kunst en cultuur. • Fondsen trekken zich terug, omdat het niet meer wordt gesubsidieerd.
Databeperkingen / kennisgaten	Niet van toepassing

Fiche bij activiteit 4.1.1.4 Sportaccommodaties: verhogen bezetting

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Sportaccommodaties: verhogen bezetting
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Deze besparingsoptie betreft een structurele jaarlijkse verhoging van de inkomsten met €5 mln. door intensiever gebruik van sportaccommodaties. Dit wordt bereikt door de bezettingsgraad per accommodatie te verhogen. Dit kan leiden tot verdringing van verenigingen, sportclubs, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en bedrijven. Een opbrengst van 5 mln is wel onzeker. Ten eerste vereist verhogen van de bezetting extra organisatorische inspanning voor het aantrekken van potentiële gebruikers. Ook leidt verhoogde bezetting tot snellere slijtage van de sportondergronden en andere materialen en heeft daarmee invloed op het onderhoud. Ten tweede is nog niet goed te berekenen of bij de huidige tarieven een dusdanige toename in bezetting mogelijk is. **Belangrijk: Programma Sport en Bewegen heeft een groeiende ongedekte opgave, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. Relevant hierbij is dat Amsterdam structureel minder uit geeft aan sport dan het referentiebudget van het gemeentefonds (Cebeon-benchmark 2026): circa €38 per inwoner (± €35 mln); in 2023 was dit nog ± €26 mln. Ook de sportuitgaven per inwoner zijn in Amsterdam de laagste binnen de G5 (CBS, 2024). De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar.**
Directie	Sport en Bos

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	52,1	53,4	55,2	55,2
Waarvan personeel	3,3	3,5	3,5	3,5
Baten	20,3	20,3	20,6	20,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	2,0	5,0	5,0	5,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Het verhogen van de bezetting van sportaccommodaties heeft impact op **146.000 kinderen**, **170.000 volwassenen** en de sportclubs die deze doelgroepen bedienen. Dit betreft zowel de **90% van de jeugd** en **22% van de volwassenen** die wekelijks sport, als het reguliere bewegingsonderwijs. Daarnaast beïnvloedt dit andere potentiële gebruikers, onderwijsinstellingen, bedrijven en de gezondheidszorg, die mogelijk meer gebruik willen maken van de gemeentelijke sportvoorzieningen.
Impact op voorzieningenniveau	Het intensiveren van het gebruik van sportvoorzieningen door een hogere bezetting heeft impact op onderhoud en afschrijving. De huidige bezetting van sportvelden wordt beperkt door het maximaal aantal gebruiksuren, gebaseerd op onderhoudsniveau en de balans tussen gebruik en herstel van natuurgras. Verder beïnvloedt deze maatregel de mate waarin de voorzieningen te gebruiken zijn. De inschatting is dat er groei met de huidige tarieven mogelijk is, en ook dat dit substantieel kan zijn. Echter, het is sterk onzeker – en kan momenteel niet goed berekend worden - of een omvang van € 5 mln. haalbaar is. Dit omdat de grens in de balans gebruik en onderhoud bereikt wordt of de maatschappelijke respons van meer dan alleen beschikbaarheid van een ruimte afhankelijk is.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Het verhogen van de bezetting biedt mogelijkheden op minder populaire uren, zoals doordeweekse dagen overdag of buiten het sportseizoen en schooljaar. Dit kan impact hebben op doelgroepen zoals onderwijsinstellingen, zorgorganisaties en bedrijven: bijvoorbeeld voor gebruik door leerlingen, mensen met een zorgbehoefte of werknemers. Accommodaties met lage bezetting tijdens piek- of hoogseizoensmomenten bevinden zich vaak in gebieden met lage sportparticipatie of waar fysieke onveiligheid het gebruik beïnvloedt. Dit betreft doorgaans de bekende aandachtsgebieden in de stad.
Impact op interne organisatie	Het verhogen van de bezetting vereist intensievere inspanningen om potentiële huurders te stimuleren, wat een organisatieontwikkeling binnen de directie Sport en Bos vraagt. Bij een gelijkblijvend budget kan dit ten koste gaan van andere inspanningen. Intensiever gebruik door sectoren zoals onderwijs, zorg en bedrijfsleven vraagt om integraal beleid en horizontale samenwerking tussen beleidsvelden. Zwembaden hebben op piekuren geen groeipotentie; verhoging van de bezetting is alleen mogelijk op dalmomenten (overdag tijdens school- of werktijden). Dit vraagt extra personele inzet en meerkosten voor programmering, zoals schoolzwemmen, diplomazwemmen of zorg- en participatieactiviteiten.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	N.v.t.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	**(1)** Aanpassing van het onderhoud-, vervangings- en afschrijfbeleid voor technische sportfaciliteiten **(2)** Herziening van voorrangsregelingen voor gebruikers **(3)** Beleid gericht op het verbeteren van de fysieke veiligheid in gebieden waar de bezetting hierdoor laag is.

Contractuele/juridische beperkingen	Bestaande huurcontracten met huidige huurders.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	**Belastbaarheid van sport- en spelondergronden:** -Kunstgrasvelden worden al volledig benut (100% van 1.500 bespeelbare uren) -Natuurgrasvelden worden voor 88% benut (400 bespeelbare uren)
Top 3 risico's + mitigatie	**-Verdringing van huidige gebruikers en doelgroepen:** Het verhogen van de bezetting kan leiden tot beperkte beschikbaarheid voor bestaande gebruikers, zoals sportverenigingen en maatschappelijke organisaties. **Mitigatie:** Stel duidelijke prioriteiten en voorrangsregels op voor doelgroepen en gebruikers, en creëer aanvullende capaciteit waar mogelijk. **- Toename van gebruikersconflicten door verhoogde druk op locaties:** Een intensiever gebruik van accommodaties kan spanningen veroorzaken tussen verschillende gebruikersgroepen. **Mitigatie:** Zorg voor heldere afspraken over gebruikstijden, verbeter communicatie tussen gebruikers en investeer in toezicht en beheer op locaties. - Programma Sport en Bewegen heeft een **groeiende ongedekte opgave**, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar.
Databeperkingen / kennisgaten	De huidige bezettingscijfers zijn gebaseerd op verhuurde uren en geven geen nauwkeurig beeld van de daadwerkelijk gebruikte uren van accommodaties en sportondergronden. Een berekening van de maximale belastbaarheid en bezetting is alleen mogelijk op basis van de daadwerkelijk gebruikte uren.
Omkeerbaarheid	N.v.t.

Fiche bij activiteit 4.1.1.4 Sportaccommodaties: aantal locaties verminderen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Sportaccommodaties: aantal locaties verminderen/sluiten
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Deze optie betreft het sluiten van sportaccommodaties, zoals sporthallen, sportparken en zwembaden. Dit leidt bij een doel van 20% lagere lasten, na eenmalige frictiekosten, tot een structurele besparing van 6,2 mln euro door vermindering van beheer- en exploitatiekosten. Afhankelijk van de omvang van de accommodaties houdt dit in dat minimaal 8 grote locaties of maximaal 33 kleinere locaties worden gesloten, van de in totaal 71 gemeentelijke sportvoorzieningen. Dit heeft onvermijdelijk impact op de sportdeelname en zwemvaardigheid, met name onder de jeugd. **Belangrijk: Programma Sport en Bewegen heeft een groeiende ongedekte opgave, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. Relevant hierbij is dat Amsterdam structureel minder uit geeft aan sport dan het referentiebudget van het gemeentefonds (Cebeon-benchmark 2026): circa €38 per inwoner (± €35 mln); in 2023 was dit nog ± €26 mln. Ook de sportuitgaven per inwoner zijn in Amsterdam de laagste binnen de G5 (CBS, 2024). De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar.**
Directie	Sport en Bos

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	52,1	53,4	55,2	55,2
Waarvan personeel	3,3	3,5	3,5	3,5
Baten	20,3	20,3	20,6	20,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur.

De relevante grondslag is dit activiteitenbudget plus een deel personeel dat staat in activiteit 4.1.1.3, minus de lasten voor extern geëxploiteerde accommodaties en kapitaallasten. Per saldo is dit 48 miljoen euro aan lasten. 20% Besparing hierop maakt onderstaande 9,6 mln, waarbij het netto-effect door batenverlies 6,2 mln is.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-9,6	-9,6	-9,6
Waarvan personeel	0,0	0,0	-4,0	-4,0	-4,0
Baten	0,0	0,0	-3,4	-3,4	-3,4

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Bijna **90% van de jeugd** sport wekelijks, **alle leerlingen** krijgen bewegingsonderwijs, **22% van de volwassenen** sport in verenigingsverband en **veel Amsterdammers** maken gebruik van gemeentelijke zwembaden voor zwemles. Het sluiten van sportlocaties raakt **146.000 kinderen**, **170.000 volwassenen** en de sportclubs die deze doelgroepen bedienen. In Noord en Zuidoost wordt de sportnorm voor buitensport niet gehaald en er is een tekort van 2 á 3 zwembaden. Bij deze besparing gaat het om sluiting van 8 grote locaties (denk aan sporthallen als Laan van Spartaan en Sporthal Elzenhagen) of 33 kleinere locaties betekent: directe afname zwemvaardigheid (diploma's), het ontbreken van plekken voor schoolexamens, winteropvang, vaccinaties en bewegingsonderwijs. Een afname van de gezondheid en mentale welzijn en verlies van sociale hub-functie in de buurt.
Impact op voorzieningenniveau	Het sluiten van een sportaccommodatie betekent dat zowel exploitatiekosten als een deel van de inkomsten (circa 1/3) wegvallen. Om de kosten structureel te verlagen, moeten ofwel grote, gezichtsbepalende locaties, ofwel een groot aantal kleinere locaties worden gesloten. Voor binnenlocaties geldt bovendien een afhankelijkheid van de wettelijke verplichting van onderwijs om bewegingsonderwijs binnen 1 km (PO) of 2 km (VO) van scholen te faciliteren. **Inschatting per type locatie (hallen en parken):** *Klein locaties:* 0,1 mln. kostenreductie *Middelgrote locaties:* 0,3 mln. kostenreductie (voorbeeld: Sporthal IJburg) *Grote locaties:* 0,75 mln. kostenreductie (voorbeeld: 't Loopveld) **Het realiseren van €6,2 mln. betekent ingrijpende sluitingen binnen de 71 intern geëxploiteerde locatie, zoals:** - 2 zwembaden, 3 grote sportparken, 3 grote sporthallen; - 3 zwembaden, 3 grote sportlocaties, 3 middelgrote sportlocaties en 10 kleine sportlocaties; - 1 zwembad, 2 grote sportlocaties, 5 middelgrote sportlocaties en 25 kleine sportlocaties; - Sluiting van zowel het De Mirandabad en Sporthallen Zuid. -
Impact op specifieke groepen/gebieden	Sluiting van sportaccommodaties volgens een besparing van 20% heeft directe impact op gebruik, sport- en zwemdeelname in alle stadsdelen. Dit betreft zowel sportende bewoners als doelgroepen die extra stimulering nodig hebben. Het gaat in deze omvang van sluiting om grofweg één vierde van het totaal aan voorzieningen. Vooral jeugd en ouderen, die afhankelijk zijn van lokale voorzieningen, worden geraakt. Intensiever gebruik van het resterende sportareaal leidt tot meer reisbewegingen, onderhoud en mogelijk verdringing. Van de Amsterdammers die niet sporten, overweegt 25% om te gaan zwemmen als ze weer gaan bewegen/sporten. Het sluiten van zwembaden heeft daarmee direct effect op de deelname aan sport- en beweegactiviteiten van juist die groep die we willen bereiken. Daarnaast komt overdekt zwemwater na schooltijd onder druk te staan, wat kansengelijkheid negatief beïnvloedt. Door schoolzwemmen meer

	naschools te organiseren in met name de stadsdelen Zuidoost en Nieuw-West is het zwemdiplomabezit in die stadsdelen omhoog gegaan zonder dat dit ten koste is gegaan van uren voor rekenen en taal.
Impact op interne organisatie	De daling van de personeelslasten treft de directie Sport en Bos en heeft impact op 40 tot 50 fte. Dit vereist een reorganisatie binnen het ambtelijk apparaat en kan ook gevolgen hebben voor personeel van enkele extern geëxploiteerde sportaccommodaties. Voor deze accommodaties heeft de gemeente meerjarige contractuele verplichtingen. De incidentele frictiekosten hiervan zijn niet opgenomen in de raming van deze optie.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Vanwege enorme impact nader te bepalen.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Vaststellen van voorrangsregelingen voor het gebruik van accommodaties met een overvolle programmering.
Contractuele/juridische beperkingen	Arbeidscontracten, exploitatiecontracten, grondsaneringsverplichtingen, schadeloosstellingen opstalrechten of verplichtingen m.b.t. grondeigenaarschap.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	**(1)** Beschikbaarheid van voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs en schoolzwemmen **(2)** Impact op reisafstanden en reisbewegingen voor leerlingen en scholen.
Top 3 risico's + mitigatie	**- Overbezetting van resterende voorzieningen:** Dit kan leiden tot capaciteitsproblemen en verminderde toegankelijkheid. **Mitigatie:** Ontwikkel beleid voor gebruiksprioritering, zoals voorrangsregelingen, en pas beheer- en onderhoudsplannen aan op de verhoogde belasting. **-Toename van reisafstanden voor sport, bewegingsonderwijs en zwemmen:** Dit kan deelname aan deze activiteiten verminderen. **Mitigatie:** Faciliteer vervoersregelingen en stimuleer combinaties met andere voorzieningen, zoals opvang, dagbesteding, onderwijs en werk, om reisbewegingen te beperken. - Programma Sport en Bewegen heeft een **groeiende ongedekte opgave**, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar**.**
Databeperkingen / kennisgaten	Onvoldoende inzicht in het aantal sportende en bewegende inwoners dat gebruikmaakt van het aanbod binnen de sociale basis en wijkteams, bijvoorbeeld via welzijnscoaches.
Omkeerbaarheid	Het sluiten van sportlocaties gaat doorgaans gepaard met kapitaalvernietiging. Het heropenen of herstellen van deze locaties vereist aanzienlijk hogere investeringen. Bovendien gaat de fysieke ruimte voor sport verloren in een stad die steeds verder verdicht. De kapitaalvernietiging en het verlies van ruimte zijn onomkeerbaar.

Fiche bij activiteit 4.1.1.4 Sportaccommodaties: tarieven verhogen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Sportaccommodaties: tarieven verhogen
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Deze besparingsoptie verhoogt structureel de inkomsten met €5 mln. per jaar door de tarieven voor verhuur van sportaccommodaties en verkoop van zwemkaartjes met gemiddeld 25% te verhogen. Dit leidt tot hogere kosten voor het gebruik van sporthallen, gymzalen, sportvelden, zwembaden en bijbehorende faciliteiten. Door de prijsstijging zullen er mensen (vooral jongeren, ouderen, minima, schoolzwemmen) zijn die dan niet meer (georganiseerd) gaan sporten. En er zullen clubs in moeilijkheden komen. **Belangrijk: Programma Sport en Bewegen heeft een groeiende ongedekte opgave, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. Relevant hierbij is dat Amsterdam structureel minder uit geeft aan sport dan het referentiebudget van het gemeentefonds (Cebeon-benchmark 2026): circa €38 per inwoner (± €35 mln); in 2023 was dit nog ± €26 mln. Ook de sportuitgaven per inwoner zijn in Amsterdam de laagste binnen de G5 (CBS, 2024). De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar.**
Directie	Sport en Bos

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	52,1	53,4	55,2	55,2
Waarvan personeel	3,3	3,5	3,5	3,5
Baten	20,3	20,3	20,6	20,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	2,0	5,0	5,0	5,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Bijna **90% van de jeugd** sport wekelijks, **alle leerlingen** krijgen bewegingsonderwijs en vrijwel **alle kinderen** volgen een zwemdiploma les via een gemeentelijke sportvoorziening. Een tariefverhoging raakt **146.000 kinderen**, **170.000 volwassenen** en de sportclubs die hen bedienen. Tariefstijgingen leidt direct tot het verhogen van contributies en toegangskaarten, met verschillen tussen buiten-, binnensport en zwemmen. Zwemverenigingen hebben nu al hoge lidmaatschapskosten door de hoge badwaterhuur. Voor niet alle Amsterdammers blijft sport of zwemles betaalbaar en sommige verenigingen verliezen leden of stoppen. Een verhoging van 25% op entreetarieven maakt zwembaden minder toegankelijk, vooral voor gezinnen net boven de armoedegrens. Zwemlessen worden duurder, waardoor minder kinderen zwemdiploma's halen.
Impact op voorzieningenniveau	Het tarievenstelsel voor sport, (diploma)zwemmen en bewegingsonderwijs kent verschillende categorieën: individuen, verenigingen, onderwijs, maatschappelijke organisaties en bedrijven, met kortingen per doelgroep. Een tariefverhoging van 25% kan algemeen worden toegepast, maar het is ook mogelijk om per categorie een verschillend percentage te hanteren. In een aantal gevallen zijn de baten op de ene plek in de begroting, de kosten op de andere plek in de begroting. Dit geldt voor de armoederegelingen waarbij kinderen en senioren een bijdrage krijgen voor hun sportcontributie, voor de zwemdiplomavergoedingen via het Jeugd Fonds Sport en Cultuur (JFSCA) en voor het vangnet schoolzwemmen. Als de tarieven verhoogd worden met 25% en de budgetten van de armoederegelingen gelijk blijven bestaat de kans dat minder kinderen en senioren sporten en minder kinderen hun zwemdiploma's halen.
Impact op specifieke groepen/gebieden	De tariefverhoging treft vooral Amsterdammers onder de armoedegrens (16% van de huishoudens), met een grotere impact in Zuidoost, Noord en Nieuw-West. Bij gelijkblijvende budgetten kunnen minder kinderen en senioren sporten of een zwemdiploma halen, wat hun gezondheid en veiligheid direct raakt. Ook voor huishoudens net boven de armoedegrens wordt sport en zwemmen minder betaalbaar. Zwemverenigingen, die al hoge kosten hebben door badwaterhuur (77% van hun uitgaven), worden extra getroffen. Voor binnensportverenigingen gaat 49% van de uitgaven naar huur, voor buitensportverenigingen 19%. Dit verschil benadrukt de ongelijkheid in de impact van de tariefverhoging.
Impact op interne organisatie	De impact op de organisatie hangt af van de maatschappelijke gevolgen. Tariefstijgingen zullen vragen en weerstand oproepen, wat bovenop de extra implementatie-inzet extra druk op het ambtelijk apparaat legt. Geleidelijke invoering kan deze druk deels verminderen, waardoor de huidige processen en bezetting voldoende blijven om dit op te vangen.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	**(1)** Analyse en onderzoek tarievensystematiek, inclusief participatie: Q3/Q4 2026 (input nieuwe bestuurder) **(2)** Opstellen aanbevelingen en besluitvorming tarievensystematiek: Voorjaarsnota 2027 **(3)** Uitwerking en communicatie stakeholders: Q3 2027 tot Q2 2028 **(4)** Invoering nieuwe tarieven sportseizoen 2028-2029 of kalenderjaar 2029 voor zwembaden .
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Beleid voor tarievensystematiek en de koppeling met de gemeentelijke indexeringssystematiek (inclusief harmonisatie).
Contractuele/juridische beperkingen	De gevolgen van het tarievenbeleid voor contracten met externe exploitanten en de vastgelegde tarieven in verhuurovereenkomsten met gebruikers.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	**(1)** Onderwijs inzake schoolzwemmen **(2)** Armoederegelingen **(3)** Indexatie gemeentelijke inkomsten
Top 3 risico's + mitigatie	**-Onzekerheid extra baten:** Grote tariefstijgingen kunnen minder inkomsten opleveren door prijselasticiteit; zwemmers, sporters en verenigingen kunnen afhaken. **Mitigatie:** Geleidelijke invoering en monitoring van effecten. **-Afname huurders en verenigingen:** Verenigingen kunnen stoppen, wat inkomsten verder vermindert. **Mitigatie:** Ondersteuning kwetsbare verenigingen en maatwerk in tarieven. Hierdoor komen de beoogde extra inkomsten lager uit - Programma Sport en Bewegen heeft een **groeiende ongedekte opgave**, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar.
Databeperkingen / kennisgaten	N.v.t.

Fiche bij activiteit 5.1.1.1 Voorschool en kinderopvang – kwaliteit

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Voorschool en kinderopvang - kwaliteit
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam organiseert de voorschool voor peuters. Een besparing kan via twee routes aangepakt worden: toegankelijkheid en kwaliteit. Amsterdam kan de kwaliteit van het aanbod van de voorschool terugbrengen tot het wettelijke minimum. Het inperken van de kwaliteit heeft gevolgen voor alle kinderen die voorschoolse educatie volgen en de ontwikkelkansen die zij krijgen om zich optimaal voor te bereiden op een goede start op de basisschool. Het inperken van het aantal voorscholen leidt er eveneens toe dat minder kinderen een goede voorbereiding op de basisschool krijgen.
Directie	Onderwijs

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	51,1	51,2	51,5	50,7
Waarvan personeel	3,5	3,5	3,5	3,5
Baten	42,0	42,0	42,0	42,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur
Tabel wordt later aangevuld met de actuele begroting

De begroting voor de totale activiteit bedraagt €51,5 miljoen. De voorschool is een onderdeel van deze activiteit en wordt grotendeels betaald vanuit een SPUK. De gemeente geeft jaarlijks €13 miljoen aan eigen middelen uit aan de voorschool. Hier wordt een mogelijke besparing van €5 miljoen uitgewerkt.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Deze besparing kun je realiseren door aan 2 knoppen te draaien: toegankelijkheid en kwaliteit. Deze optie richt zich op de kwaliteit.

Impact op de stad en de Amsterdammers, aanpassen kwaliteit

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Amsterdam stimuleert kinderopvangorganisaties om kwalitatief goed voorschools aanbod aan te bieden met een kwaliteitssubsidie. Via deze weg worden ook kwaliteitseisen gesteld aan het voorschools aanbod die hoger liggen dan de wettelijke kwaliteitseisen. Hierdoor ontvangen Amsterdamse peuters voorschoolse educatie van kwaliteit. Met het doorvoeren van deze besparing zal het budget van deze kwaliteitssubsidie dalen. Hierdoor neemt de kwaliteit van het voorschools aanbod af. Of het aantal locaties dat een voorschoolprogramma aanbiedt daalt doordat aan minder locaties subsidie wordt verleend en hiermee de

	stimulans om voorschools aanbod aan te bieden verdwijnt. Hierdoor zal het VE-aanbod in de stad ook afnemen.
Impact op voorzieningenniveau	Minder investeren in de kwaliteit van de voorschool verlaagt de kwaliteit van en/of het aanbod in de stad en heeft impact op het aantal locaties en groepen binnen locaties waar kinderopvangorganisaties een voorschools programma aanbieden.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Het inperken van de kwaliteit heeft gevolgen voor alle kinderen die voorschoolse educatie volgen en de ontwikkelkansen die zij krijgen om zich optimaal voor te bereiden op een goede start op de basisschool. Het inperken van het aantal voorscholen leidt er eveneens toe dat minder kinderen een goede voorbereiding op de basisschool krijgen.
Impact op interne organisatie	Het aantal kinderopvanglocaties dat voorschools aanbod heeft zal afnemen. Daardoor zal er aan minder verschillende kinderopvangorganisaties subsidie worden gegeven. Er is dan +/- 0,5 fte minder nodig voor de subsidieafhandeling en accounthouderschap.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Aankondiging met redelijke termijn dat structurele subsidierelatie met kinderopvangorganisaties wordt aangepast. • Communicatie richting ouders • Informeren van alle betrokken stakeholders waarbij het ook effect heeft op hun bedrijfsvoering (o.a. JGZ & schoolbesturen)
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Beleid moet opnieuw worden uitgewerkt, in samenwerking met kinderopvangorganisaties. De verordening moet worden aangepast. Communicatiemiddelen moeten worden aangepast.
Contractuele/juridische beperkingen	Redelijke termijn hanteren i.v.m. aanpassing structurele subsidierelatie.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	
Top 3 risico's + mitigatie	- Verlagen kansengelijkheid, meer druk op het onderwijs - Verhogen segregatie in de stad - Sluiting groepen en locaties, impact op kinderopvangorganisaties
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	Wanneer groepen of locaties geen kwaliteitssubsidie meer krijgen, kunnen zij deels verder als regulier kinderdagverblijf, een deel van de locaties zal echter ook sluiten, wat leidt tot verlies van personeel en gebouwen. Dit is daarom niet omkeerbaar.

Fiche bij activiteit 5.1.1.1 Voorschool en kinderopvang - toegankelijkheid

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Voorschool en kinderopvang - toegankelijkheid
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam organiseert de voorschool voor peuters. Een besparing kan via twee routes aangepakt worden: toegankelijkheid en kwaliteit. Amsterdam kan de voorschool alleen toegankelijk maken voor peuters tussen 2 en 4 jaar met een voorschooladvies. 6 op de 10 deelnemende peuters heeft geen voorschooladvies. De voorschool heeft wel profijt van een gemende groep; meer segregatie in de kinderopvang beperkt de ontwikkelmogelijkheden van alle peuters.
Directie	Onderwijs

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	51,1	51,2	51,5	50,7
Waarvan personeel	3,5	3,5	3,5	3,5
Baten	42,0	42,0	42,0	42,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur.

De begroting voor de totale activiteit bedraagt €50,7 miljoen in 2030. De voorschool is een onderdeel van deze activiteit en wordt grotendeels betaald vanuit een SPUK. Als gemeente geven wij jaarlijks €13 miljoen aan eigen middelen uit aan de voorschool. Hier is daarom een mogelijke besparing van €5 miljoen uitgewerkt.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers, aanpassen toegankelijkheid

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	De Gemeenteraad heeft unaniem geoordeeld dat de voorschool toegankelijk is voor alle Amsterdamse peuters tussen 2 en 4 jaar. Meer dan 7.500 peuters krijgen daardoor voorschools aanbod. De wettelijke taak is om de doelgroep (2,5 - 4 jaar) te identificeren en toe te leiden naar een kwalitatief goed aanbod, verspreid over de stad. Zo'n aanbod is alleen duurzaam te realiseren als ook kinderen zonder voorschooladvies naar de voorschool kunnen. Er is massa nodig om het aanbod in stand te houden. Ongeveer 2.900 kinderen tussen 2,5 en 4 jaar hebben in Amsterdam een voorschooladvies. Ongeveer 4.600 peuters in de voorschool hebben geen voorschooladvies. Bij het doorvoeren van deze besparing kan de toegankelijkheid op verschillende manieren beperkt worden voor kinderen zonder voorschooladvies. Wanneer de voorschool alleen toegankelijk zou zijn voor peuters met een (risico op) onderwijsachterstanden, heeft dit forse impact op de kwaliteit en spreiding van het voorschools aanbod in te stad. De voorschoolgroepen zijn nu divers van samenstelling. Alle kinderen uit een buurt leren hier van elkaar. Wanneer deze groepen alleen nog maar bestaan uit kinderen met een voorschooladvies, leidt dit tot ernstige segregatie in de kinderopvang en beperkt dit de ontwikkelmogelijkheden van alle peuters.
Impact op voorzieningenniveau	Wanneer het aantal kinderen dat gebruikt maakt van de voorschool lager wordt, zal het aantal locaties waar kinderopvangorganisaties een voorschools programma aanbieden afnemen.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Het voorkomen of verlagen van onderwijsachterstanden is het meest effectief op jonge leeftijd. Het is wetenschappelijk aangetoond dat voorschoolse educatie blijvende voordelen heeft voor schoolprestaties en succes.
Impact op interne organisatie	Bij het doorvoeren van deze besparing is, door de afname van het aantal locaties, ongeveer 2 fte minder nodig voor de subsidieafhandeling en accounthouderschap.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Aankondiging met redelijke termijn dat structurele subsidierelatie met kinderopvangorganisaties wordt aangepast. - Communicatie richting ouders - Informeren van alle betrokken stakeholders waarbij het ook effect heeft op hun bedrijfsvoering (o.a. JGZ & schoolbesturen)
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Beleid moet opnieuw worden uitgewerkt, in samenwerking met kinderopvangorganisaties. De verordening moet worden aangepast. Communicatiemiddelen moeten worden aangepast.
Contractuele/juridische beperkingen	Redelijke termijn hanteren i.v.m. aanpassing structurele subsidierelatie.

Randvoorwaarden / afhankelijkheden	
Top 3 risico's + mitigatie	- Verlagen kansengelijkheid, meer druk op het onderwijs - Verhogen segregatie in de stad - Sluiting groepen en locaties, impact op organisaties
Databeperkingen / kennisgaten	

Fiche bij activiteit 5.1.1.2 Onderwijsachterstand PO en VO

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Kansenaanpak Primair Onderwijs
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Besparing van 5 mln door minder ondersteuning aan scholen voor leerlingen met een risico op onderwijsachterstanden. Scholen zetten bijvoorbeeld minder onderwijsassistenten, intern begeleiders en remedial teachers in. Hiermee verlagen we de inzet op kansengelijkheid en het terugdringen van onderwijsachterstanden. Dit heeft impact op de meest kwetsbare leerlingen, met name in stadsdelen Zuidoost, Noord en Nieuw-West.
Directie	Onderwijs

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	36,4	34,7	34,2	34,2
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	1,5	0,5	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De begroting voor de totale activiteit is 34,2 miljoen. Binnen deze activiteit wordt jaarlijks 12 miljoen gemeentelijk budget uitgegeven aan de kansenaanpak Primair Onderwijs, Dit leidt tot een uitgewerkte besparingsoptie van 5 mln.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	-2,5	-5,0	-5.0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Met de Kansenaanpak PO ondersteunt Amsterdam scholen en leerlingen bij het versterken van kansengelijkheid. Dit gebeurt passend bij de schoolopgave, door verlengde leertijd voor de kernvakken taal en rekenen, extra begeleiding en het versterken van ouderbetrokkenheid. Zo richt Amsterdam zich op het terugdringen van leerachterstanden bij leerlingen die op basis van hun startpositie een verhoogd risico lopen. In schooljaar 2025-2026 zijn deze subsidies toegekend aan 171 scholen in het PO. Deze besparing leidt tot minder inzet voor onderwijsachterstanden op scholen; minder inzet van onderwijsassistentie voor de interventies, interne begeleiders en remedial teachers en andere vormen van ondersteuning gericht op extra leertijd aan leerlingen met een (risico op) onderwijsachterstanden.
Impact op voorzieningenniveau	Het beschikbare budget voor de kansenaanpak PO is €12 miljoen per jaar. Een besparing van €5 miljoen is daarmee een besparing van ruim 40% van het beschikbare budget. Hiermee zal het aantal leerlingen dat wordt bereikt lager worden en/of het beschikbare bedrag per leerling worden verlaagd.
Impact op specifieke groepen/gebieden	De subsidies uit de kansenaanpak PO zijn gericht aan scholen met een hoge schoolweging. Deze schoolweging wordt bepaald aan de hand van de sociaal economische status (SES) van een leerling: ouderlijk opleidingsniveau en het gestandaardiseerde huishoudinkomen. Hiermee is deze schoolweging een indicatie van het aandeel leerlingen op school dat een (risico op) een onderwijsachterstand heeft. Het besparen op deze subsidie heeft daarmee impact op de meest kwetsbare leerlingen. Relatief veel scholen met een hoge schoolweging staan in de stadsdelen Nieuw-West, Zuidoost en Noord.
Impact op interne organisatie	Deze besparing zal leiden tot een lager subsidieplafond. Dit heeft geen impact op de benodigde capaciteit.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Uitwerken besparing en verlagen subsidieplafonds - Aanpassen Verordening lokaal onderwijsbeleid Amsterdam (VloA). Deze wordt jaarlijks in het voorjaar vastgesteld in de raad, voor het schooljaar dat een jaar later in september start. - Lagere subsidietoekenning aan scholen - Verlaging ondersteuning aan kwetsbare leerlingen vanuit de scholen
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	De Verordening op Lokaal Onderwijs Beleid Amsterdam (VLOA) moet worden aangepast.
Contractuele/juridische beperkingen	Dit betreft een langdurige subsidierelatie met scholen. Voor het doorvoeren van wijzigingen geldt een redelijke termijn voor communicatie over de wijzigingen.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	

Top 3 risico's + mitigatie	
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	Deze besparing kan in de basis worden omgekeerd. Eventuele beperkingen hierin zitten bij scholen, die bijvoorbeeld afscheid nemen van personeel/ondersteuning en dat dan op een later moment weer moeten opschalen. Een groot deel van de Kansenaanpak wordt door scholen ingezet voor personeel om leerlingen extra te begeleiden.

Fiche bij activiteit 5.1.2.2 Onderwijskwaliteit

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Schooltuinen
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De gemeente ondersteunt scholen in het aanbieden van natuureducatie. Hier is een besparing mogelijk van 6,5 mln door de schooltuinen en het natuureducatieprogramma stop te zetten. De uitvoering van de schooltuinen is onderdeel van de gemeente.
Directie	Onderwijs

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	47,1	42,9	42,6	42,6
Waarvan personeel	19,2	19,2	19,2	19,2
Baten	1,7	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De totale begroting voor deze activiteit is ruim €42 miljoen. De begroting specifiek voor schooltuinen en het natuureducatieprogramma is ongeveer €6,5 miljoen per jaar. Een besparing van minstens €5 miljoen is alleen haalbaar wanneer het schooltuinprogramma binnen het natuureducatieprogramma volledig wordt stopgezet.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-3,5	-5,0	-6,5
Waarvan personeel	0,0	0,0	-1,0	-2,0	-4,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Met deze besparingen zullen de schooltuinen sluiten en het natuureducatieprogramma worden stopgezet. De Amsterdamse schooltuinen bestaan sinds 1920. Op de schooltuinen wordt natuureducatie gegeven. Doel van de lessen is om leerlingen kennis van gezonde voeding en respect voor natuur en milieu bij te brengen, en leren ze over het belang van duurzaamheid en biodiversiteit. Per jaar tuinieren ruim 6.500 kinderen uit groep 6-7 van 155 basisscholen. Het natuureducatieprogramma richt zich op kinderen uit de andere groepen van het basisonderwijs. Dit betreft ruim 20.000 kinderen.
Impact op voorzieningenniveau	Op dit moment beheert de gemeente 14 schooltuinen. Ook draait het schooltuinprogramma op 1 locatie bij het Rijksmuseum.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Dit raakt leerlingen in het basisonderwijs door de hele stad. Ook heeft het impact op lokale initiatieven die de tuinen faciliteren, zoals Bloei en Groei, en heeft het impact op de buurtbewoners en vrijwilligers die naar de tuinen komen. De tuinen dragen bij aan de groennorm in de stad en aan de duurzaamheidsopgave gemeente Amsterdam.
Impact op interne organisatie	Dit raakt alle medewerkers van de afdeling schooltuinen binnen de directie Onderwijs. Dit zijn 64 medewerkers. Ook werken 14 arbeidsparticipanten en ruim 60 vrijwilligers binnen de Schooltuinen. Schooltuinen zijn ook plekken waar collega-ambtenaren re-integreren als het op kantoor even niet meer gaat.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Bepalen impact personeel (mobiliteit), contracten met leveranciers, Verordening op het lokaal onderwijsbeleid (subsidie scholen) afbouwen, etc. - Afbouwplan maken, door jaren.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassing verordening op het lokaal onderwijsbeleid (Verordening op Lokaal Onderwijs Beleid Amsterdam)
Contractuele/juridische beperkingen	Personeel, leveranciers en scholen (Verordening op Lokaal Onderwijs Beleid Amsterdam)
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	
Top 3 risico's + mitigatie	
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	Niet omkeerbaar

Fiche bij activiteit 6.1.1.1 Sociale basis en gebiedsgericht werken stadsdelen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Gebiedsgericht werken stadsdelen
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Besparing van 7,6 mln.. Inzet gebiedsteams in de wijken verkleinen, 45FTE minder inzet van gebiedsmakelaars als 'oren en ogen' van de buurt, benaderbaarheid van de overheid neemt af. Meer reactief in plaats van preventieve aanpak van knelpunten en acute problemen in buurten, minder sterke netwerken. Minder burgerparticipatie en co-financiering van sociale projecten door buurt-organisaties of welzijnsorganisaties.
Directie	Stadsdelen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	36,1	35,1	35,2	35,2
Waarvan personeel	26,3	26,3	26,3	26,3
Baten	1,0	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in mln. euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-7,6	-7,6	-7,6
Waarvan personeel	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Gebiedsteams zijn het eerste aanspreekpunt in de wijk (ogen en oren van de gebieden) en spelen een cruciale rol bij het vroegtijdig signaleren en aanpakken van problemen rond leefbaarheid, sociale cohesie, welzijn en veiligheid. Ook door verbinding met voorzieningen. De zichtbaarheid en benaderbaarheid, slagkracht van de overheid neemt af, waardoor signalen later worden opgepakt en problemen sneller escaleren. Bewoners, ondernemers en bezoekers merken dit in minder maatwerk, persoonlijk contact en vertrouwen in de overheid. Besparen beperkt bovendien de flexibiliteit om snel op urgente ontwikkelingen in te spelen en nieuwe initiatieven te ondersteunen, terwijl juist deze wendbaarheid kenmerkend is voor een effectieve gebiedsgerichte aanpak. Minder ondersteuning van kwetsbare en laaggeletterde bewoners.
Impact op voorzieningenniveau	Door nabijheid en kennis van de wijk zorgen de Gebiedsteam ervoor dat voorzieningen aansluiten bij de daadwerkelijke vraag van bewoners, ondernemers en bezoekers. Zonder de signalerende en coördinerende rol worden knelpunten later zichtbaar, wat leidt tot een reactieve in plaats van preventieve aanpak. Minder middelen beperkt de mogelijkheid om gebiedsgericht en flexibel in te spelen op urgente behoeften in de wijk.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Gebiedsteams zijn een middel om gebiedsgericht werken uit te voeren, en extra te investeren in wijken die dit het meeste nodig hebben.
Impact op interne organisatie	Bezuinigingen op gebiedsteams leiden tot een cumulatief effect binnen de interne organisatie. Daarmee wordt niet alleen de uitvoeringskracht verzwakt, maar ook het strategisch vermogen van de organisatie als geheel.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Stopzetten 45 FTE gebiedsmakelaars, evt via een reorganisatie. - Stopzetten van een aantal subsidierelaties
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassen/ opnieuw opstellen beleidskaders + subsidieregelingen
Contractuele/juridische beperkingen	
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Vanwege gemandateerde uitvoering (ook keuzes mbt subsidiëring), traject met stadsdeelbestuurders nodig.
Top 3 risico's + mitigatie	• Toename sociale en welzijnsrisico's zoals eenzaamheid, vooral in kwetsbare buurten. Verlies gemeenschapsgevoel. • Risico dat kwetsbare inwoners tussen wal en schip raken en minder snel de juiste ondersteuning ontvangen.
Databeperkingen / kennisgaten	

Omkeerbaarheid	Het opbouwen van een relatie met bewoners en ondernemers in de buurt kost tijd, dus opnieuw opschalen kost tijd. Opnieuw opstarten van maatschappelijke activiteiten via partners (zoals kinderboerderijen) is ingewikkeld.

Fiche bij activiteit 6.1.1.2 Ondersteuning mantelzorg

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Ondersteuning mantelzorg en vrijwillige inzet
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam bouwt de subsidies voor mantelzorgorganisaties af. Dit zorgt voor vermindering van de ondersteuning t.b.v. informele zorg, waardoor er minder Amsterdammers informele zorg gaan bieden en meer beroep doen op formele zorg (ventieleffect). , In de beweging naar de voorkant – waarmee we het stelsel van zorg en ondersteuning in Amsterdam toekomstbestendig willen houden – vervullen vrijwillige inzet (VI) en mantelzorgondersteuning (MZO) een grote rol.
Directie	Jeugd, Zorg en Diversiteit

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	28,0	27,6	26,8	26,8
Waarvan personeel	9,1	9,1	8,2	8,2
Baten	-0,1	-0,1	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur
Tabel wordt later aangevuld met de actuele begroting.

De grondslag voor deze besparing is 11 mln. Dit zijn de subisidies naar mantelzorgorganisaties. De vergoedingen voor mantelzorgers zijn een wettelijke taak, dus uit de grondslag gehaald. Hierop is een besparingsoptie van 5 mln uitgewerkt.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,25	-2,5	-3,75	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	In Amsterdam is 9% van de volwassenen mantelzorger, waarvan een deel ernstig overbelast is gezondheidsmonitor 2024 (GGD). Ongeveer 36% van de volwassenen zet zich vrijwillig in. Vrijwillige inzet (VI) en mantelzorgondersteuning (MZO) vormen daarom een belangrijk preventief systeem, voorkomen dat zwaardere zorg nodig wordt, wat van belang is in licht van de vergrijzing. Zonder deze informele zorg is ons stelsel niet houdbaar richting de toekomst. Gegeven dit belang is stedelijke regie en een sterke infrastructuur ten behoeve van informele zorg cruciaal. Met een bezuiniging van 20% hollen we deze uit, waardoor we de preventieve werking van informele zorg onder druk zetten en ondersteuningsvraag verschuift naar duurdere Wmo-voorziening/zorg.
Impact op voorzieningenniveau	Amsterdam ondersteunt Mantelzorgorganisaties en cliëntenorganisaties via subsidie. De ondersteuning van die organisaties wordt ingeperkt. Afbouw van de stedelijke subsidies heeft direct impact op beschikbare infrastructuur en heeft daarmee ook direct impact op de werving en ondersteuning van Amsterdammers die vrijwilligerswerk doen en/of mantelzorg verlenen.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Besparingen treffen vooral kwetsbare Amsterdammers. Door de dubbele vergrijzing, het personeelstekort in o.a. de zorg en het afnemen van het mantelzorgpotentieel (bron: regiobeeld) heeft deze besparing naar verwachting extra impact.
Impact op interne organisatie	De gemeentelijke personele inzet is grotendeels beperkt tot tijdelijke, projectmatige capaciteit in 2025–2026 (zoals Kom Buurten)

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	De subsidieverordening MZO en VI moet worden aangepast en subsidiepartners en burgers moeten tijdig worden geïnformeerd (principe van behoorlijk bestuur.)
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	De subsidieverordening MZO en VI moet worden aangepast. Opgemerkt moet worden dat besparen op gespannen voet staat met afspraken over de beweging naar de voorkant (AV&G) en overige bestuurlijke ambities.
Contractuele/juridische beperkingen	Het waarderen van mantelzorgers en vrijwilligers is een wettelijke verplichting o.b.v. de Wmo, die komen we dan mogelijk niet na. Daarnaast zijn er nu lopende contracten met MZO-partijen.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	1.Beleidsmatige haalbaarheid: Afbouw van middelen raakt direct de bestuurlijke ambities. Herprioritering vraagt expliciete bestuurlijke keuzes. 2.Zorgvuldige afbouw en communicatie: subsidies aan partners moeten zorgvuldig worden afgebouwd.
Top 3 risico's + mitigatie	1. Hogere maatschappelijke en financiële kosten: Afschalen leidt tot aanzienlijke negatieve maatschappelijke en financiële effecten (ventieleffect). Mitigatie: Meer zorg- en ondersteuning bieden aan Amsterdammers die nu middels informele zorg geholpen worden.

	2. Juridische risico's: Recht op MZO ka afgedwongen worden bij de rechter, we weten niet weten welke consequenties dit heeft. Kan leiden tot een hogere uitgave op dit onderwerp dan nu. Mitigatie: delen van de aanpak continueren. 3. Uitval van mantelzorgers: zonder voldoende MZO raken mantelzorgers overbelast en hebben ze zelf zorg nodig. Mitigatie: Meer ondersteuning o.b.v. de Wmo beschikbaar stellen.
Databeperkingen / kennisgaten	We weten niet exact wat het (aanvullend) kosten voor de Wmo zullen zijn, maar dat die aanzienlijk zijn gegeven de bijdrage van mantelzorgers is reëel. Voor nu is uitgegaan van een extra kostenpost van hulp bij huishouden als indicatie.

Fiche bij activiteit 6.1.1.3 Sociale Basis

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Sociale basis
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Besparing van 20%/30 mln. Minder laagdrempelige collectieve voorzieningen, zoals jongerenwerk, kinderwerk, mentoraten, buurtwerk, huizen van de wijk & jongerencentra, activiteiten ihkv ontmoeting en empowerment. Door te besparen op de sociale basis neemt de druk op specialistische voorzieningen verder toe. Binnen de aangepaste doelstellingen zullen DB's keuzes moeten maken over welk aanbod nog wordt gesubsidieerd. Naast een nieuw beleidskader zal ook moeten worden gekeken naar het huidige verdeelmodel voor het waarborgen van een basisniveau aan voorzieningen in alle stadsdelen. Door te besparen op de sociale basis neemt de druk op specialistische voorzieningen verder toe.
Directie	Stadsdelen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	158,7	157,9	156,2	155,0
Waarvan personeel	22,6	22,6	22,6	22,6
Baten	1,1	0,5	0,5	0,5

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in mln. euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0.0	-7,5	-15,0	-30,0	-30,0
Waarvan personeel	0,0	-1,0	-2,1	-4,2	-4,2
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Minder aanbod via laagdrempelige collectieve voorzieningen. Minder mogelijkheden voor afschalen zwaardere ondersteuning/ organiseren van laagdrempelige oplossingen (oa. BT/OKT)
Impact op voorzieningenniveau	Mogelijkheden om te besparen (totaal groter dan 30 mln): - De kernfuncties in de sociale basis gericht op jeugdigen: jongerenwerk (17 mln.), veldwerk (5 mln.) en kinderwerk (5 mln.), - Buurtwerk (18 mln.) - Exploitatie, beheer en programmering van Huizen van de Wijk en Jongerencentra (18 mln.) - Alle gebiedsgerichte activiteiten voor volwassenen: empowerment, taalles, digitale vaardigheden, sporten en bewegen, of activiteiten gericht op specifieke problematiek zoals GGZ, LVB etc, (21 mln.) - Gebiedsgerichte activiteiten voor jeugdigen zoals naschools aanbod voor talentontwikkeling, mentoraten, huiswerkbegeleiding etc, (24 mln.)
Impact op specifieke groepen/gebieden	De sociale basis is er voor alle Amsterdammers, maar wordt het meest gericht op en gebruikt door Amsterdammers in een kwetsbare positie. De sociale basis heeft een belangrijke functie in de cohesie en verbondenheid in buurten. Dit raakt vooral de buurten waarin de gemeente extra investeert.
Impact op interne organisatie	-Er wordt evenredig bespaard op personeel dat nodig is voor uitvoering van de sociale basis: 25,8 mln. activiteitenbudget/ 4,2 mln. personeel. - Werkdruk rondom beleidsvorming/subsidietender was enorm en zal opnieuw enorm toenemen met risico's voor continuïteit uitvoering ivm ziekteverzuim/verloop.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Vanwege gewijzigd beleid: alle relaties aanzeggen - Opstellen aangepast/nieuw beleidskader + bijbehorende verordening - Nieuwe selectie van partners + implementatie.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassen/ opnieuw opstellen beleidskader + subsidieverordening.
Contractuele/juridische beperkingen	Grotendeels sprake van meerjarige subsidieverlening tot en met 2030. Eerdere besparing betekent inbreken op die afspraken met inachtneming van een redelijke termijn van afbouw + eventuele schadevergoeding. (Awb art. 4.50)
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Vanwege gemandateerde uitvoering (ook keuzes mbt subsidiëring), traject met stadsdeelbestuurders nodig. En vanwege breedte sociale basis ook consensus wethouders sociaal domein breed. - Afstemming opdrachten Buurtteams/ Ouder-en Kindteams: deze haken direct in elkaar.
Top 3 risico's + mitigatie	- Bij besparing van deze omvang, zal de druk op meer duurdere specialistische vormen van ondersteuning en zorg verder toenemen. - Contrair aan beleidsdoelstellingen sociaal domein/zorgdomein, Rijksbeleid IZA/ AZWA: beweging naar de voorkant en daarmee negatief voor relatie met VWS, en partners rondom AV&G, oa. ZK/ Zorgkantoor, SIGRA.

	- Betrouwbaarheid vd overheid: er is rust beloofd voor focus op de uitvoering voor 6 jaar: hier rekenen partners op.
Databeperkingen / kennisgaten	De hoeveelheid verschuiving naar de zwaardere zorg is niet kwantitatief bekend.
Omkeerbaarheid	Aanpassing van de sociale basis is een proces van jaren: beleid moet worden gewijzigd, bestaande relaties vanwege gewijzigd beleid aangezegd en nieuwe partners bij nieuw vast te stellen beleid moeten worden geselecteerd.

Fiche bij activiteit 6.1.2.1 Publieke gezondheid

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Publieke gezondheid
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Onder publieke gezondheid vallen de uitgaven van de GGD aan infectieziektenbestrijding, gezondheidsbevordering en preventie, jeugdgezondheidszorg, epidemiologie en gezondheidsmonitoring en forensische Geneeskunde. Een bezuiniging op deze taken van 5 mln betekent een personeelsreductie van ca. 45-60 fte. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van de zorg, de veiligheid van Amsterdammers en de juridische positie van de gemeente. Het afschalen van zorgpreventie tenslotte kan leiden tot hogere zorgkosten en slechtere gezondheid van Amsterdammers.
Directie	GGD

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	179,5	176,1	174,1	174,1
Baten (externe inkomsten)	83,3	83,3	83,3	83,3
Waarvan personeel	69,0	68,5	67,4	67,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur.

De maatregel in dit document heeft betrekking op de gemeentelijke bijdrage van 42 mln, nl. aan publieke gezondheidszorg die wordt uitgevoerd door de GGD. Het grootste deel van dit budget wordt gebruikt voor taken met een wettelijke norm als ondergrens. De grondslag is hier vastgesteld op 5 mln.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	-2,5	-5,0	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	-2,5	-5,0	-5,0	-5,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Infectieziekten (IZ), Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en Forensische Geneeskunde en Medische Advisering (FGMA) en Gezond Leven kunnen de normen niet meer halen. GGD Gezond Leven, IZ en JGZ stoppen met (alle) aanvullende taken op het gebied van zorgpreventie en drugsbeleid.
Impact op voorzieningenniveau	Infectieziektenbestrijding: Vertraging of verminderde kwaliteit bij bron- en contactonderzoek en grotere kwetsbaarheid bij uitbraken. De richtlijn VISI-normering (Veld Inventarisatie, Schatting en Indicatoren) van het RIVM voor de *benodigde formatie* bij GGD'en voor de bestrijding van meldingsplichtige infectieziekten (conform de Wet publieke gezondheid, Wpg) wordt niet gehaald. Jeugdgezondheidszorg: Het basispakket JGZ wordt uitgevoerd onder de norm van het Landelijk Professioneel Kader (LPK) over aantal contactmomenten en welke inzet minimaal nodig is voor een gezonde ontwikkeling van jeugdigen. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van de zorg, de veiligheid van kinderen en de juridische positie van de gemeente. FGMA: Het lukt niet meer om aan de 24-uursnorm voor forensisch geneeskundige expertise aan bij lijkschouw, euthanasie, fysiek letsel, seksueel geweld en medische arrestantenzorg te voldoen. GGD Gezond leven: stopzetten of terugbrengen onderzoek, monitoring en preventieprogramma's. Hieronder ook de genormeerde activiteiten o.a. het opstellen van een lokale nota gezondheidsbeleid. Er kan niet meer worden bijgedragen aan wettelijke taken als gezondheid in al het beleid en gezondheidstaken voor ouderen en lokale opdrachten als gebiedsgericht werken, of Amsterdam Vitaal & Gezond.
Impact op specifieke groepen/gebieden	De ambitie van Amsterdam om de gezondheidskloof terug te dringen komt onder druk te staan.
Impact op interne organisatie	De daling van de personeelskosten landt bij directie GGD. Afhankelijk van het tempo /soort van de reductie is een reorganisatie nodig.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Afspraken over (geleidelijke afbouw) en implementatie reorganisatieplan • Daarin keuzes maken over toepassing: consequenties voor welke taken en welke activiteiten helemaal schrappen.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Herziening nota Gezondheidsbeleid, het Raamwerk van Zorg(en) naar Gezondheid en het AV&G Regioplan.
Contractuele/juridische beperkingen	De GGD kan geen bijdrage meer kan leveren aan de preventieagenda en de beweging van zorg naar gezondheid.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	

Top 3 risico's + mitigatie	• Grotere kwetsbaarheid bij uitbraken. • Afbouwen van preventie leidt tot hogere zorgkosten en verslechterde gezondheid van Amsterdammers op de langere termijn.
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	Bezuinigingen hebben impact op de huidige externe samenwerkingen en de (regionale) positie van de GGD als kennis- en expertisecentrum.

Fiche bij activiteit 6.2.1.1 Wijkteams jeugd

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Wijkteams jeugd
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De Ouder- en Kindteams Amsterdam zijn de spil in het Amsterdamse jeugdstelsel. De kosten van de Stichting OKT bestaan voor het overgrote deel uit personeelskosten voor generalistische hulpverleners. Een vermindering met 20% op 575 fte (2026) betekent ca. 115 fte minder aan personele inzet in de uitvoering. De teruggang van het personeel kan gelijkelijk over alle 27 OKT-teams verdeeld worden, of bepaalde gebieden of teams kunnen ontzien worden. Keuzen die daaruit voort kunnen komen zijn: • Geleidelijk korten op alle 27 OKT-teams (kaasschaafmethode); • Schrappen van specifieke taken in de opdracht: bijv. preventie of inzet voor gezinnen met complexe veiligheidsproblematiek; • Kiezen voor minder -of kleinere- wijkteams in gebieden met de minst kwetsbare doelgroep; • Een combinatie van deze maatregelen.
Directie	Jeugd, Zorg en Diversiteit

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	12,6	12,5	12,5	12,5
Waarvan personeel	1,3	1,3	1,3	1,3
Baten	2,4	0,9	0,9	0,9

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De totale kosten voor Wijkteams Jeugd bedragen 70,3 mln, gedekt vanuit verschillende begrotingsactiviteiten. Hieronder staat de uitwerking van een besparing van 20% op dit bedrag.

Financiële impact van deze maatregel, in mln. euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-3,8	-7,6	-15,1	-15,1	-15,1
Waarvan personeel	-0,2	-0,4	-0,8	-0,8	-0,8
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Besparingen op het OKT hebben naar verwachting gevolgen voor alle Amsterdamse jeugdigen (0-18 jaar) en hun ouders/verzorgers die hulp en ondersteuning nodig hebben. Als er minder hulpverleners beschikbaar zijn, zal het OKT minder op jeugdhulp en preventie kunnen inzetten. Een besparing van 20% leidt tot een lager niveau van hulpverlening, wat naar verwachting leidt tot een lager bereik (ongeveer 2.000 jeugdigen en ouders).
Impact op voorzieningenniveau	Gevolgen die we voorzien zijn: (meer) wachtlijsten; druk op de samenwerking met o.a. Buurtteams, onderwijs, veiligheidspartijen; minder sterke rol in het gebiedsgericht samenwerken met de aanvullende jeugdhulp; minder inzet op preventie. Dit leidt tot verzwaring van problematiek, grotere druk op sociale basis, aanvullende jeugdhulp en veiligheidspartijen (GI).
Impact op specifieke groepen/gebieden	Minder personele inzet zal naar verwachting vooral ten koste gaan van de meest kwetsbare doelgroepen, die het meest baat hebben bij preventie en/of een outreachende benadering. Extra inzet op activiteiten in de masterplangebieden komt mogelijk onder druk.
Impact op interne organisatie	Aandacht voor reorganisatie (n.a.v. besparingen) gaat ten koste van noodzakelijke innovatiekracht en samenwerking met andere partijen. Besparingen vragen om en nieuwe balans tussen GGD/jeugdgezondheidszorg en St. OKT (die samen het OKT vormen). Werkdruk wordt mogelijk naar de GGD/JGZ verplaatst.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Afspraken over (geleidelijke afbouw) en implementatiereorganisatieplan • Daarin keuzes maken over toepassing: consequenties voor alle teams, taken schrappen of keuzes maken i.k.v. ongelijk besparen. • Stelselbreed in kaart brengen wat dit betekent voor (afspraken over) samenwerking en deze afspraken vernieuwen en doorvertalen naar taken andere partijen. • Implementatieplan uitvoeren en interne en externe communiceren over mogelijk niveau van hulpverlening en samenwerking.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Mogelijk aanpassing verordening Jeugd op onderdelen.
Contractuele/juridische beperkingen	Het OKT heeft een open opdracht. Daarin staat niets over het niveau van de dienstverlening. Dat is dus formeel 'variabel".
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Het OKT vormt samen met de Buurteams de wijkteams. Een bezuiniging bij de één betekent meer druk bij de ander. Dit geldt ook voor andere partijen in het jeugdstelsel.
Top 3 risico's + mitigatie	• Verlaging niveau hulpverlening bij OKT en verlies kwaliteit van de organisatie (ziekteverzuim, verloop). Maatregel: (versneld) invoeren collectieve inzet, normaliseren problematiek en vaker "nee verkopen'. Dat laatste vraagt om heldere werkwijze en communicatie met alle betrokkenen, incl. jeugdigen/ouders.

	• Toename problemen samenwerking in stelsel. En waterbedeffecten. Maatregel: stelsel als geheel benaderen en eventuele besparingsmaatregelen in samenhang bezien. • Toename bezwaren en juridische procedures. Maatregel: duidelijke communicatie naar doelgroepen.
Databeperkingen / kennisgaten	Het werk van het OKT laat zich moeilijk kwantificeren. Ouder- en kindadviseurs werken niet met een vaste caseload.
Omkeerbaarheid	Eventuele besparingen van deze omvang laten zich moeilijk 'om te keren' gezien de gevolgen voor organisatie, verloop en imago van de organisatie c.q. het werk.

Fiche bij activiteit 6.2.1.3 Wijkteams volwassenen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Wijkteams volwassenen: Buurtteam Amsterdam
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Verlaging budget buurtteams (totaal ~€ 100 miljoen waarvan € 60 miljoen in programma 6), na de nieuwe aanbesteding vanaf 2028. Dit leidt tot het terugbrengen van het niveau van dienstverlening door de buurtteams. Dit heeft invloed op de wettelijke Wmo taak die wordt uitgevoerd bij de buurtteams. Er wordt minder preventief ingezet en de druk op het OKT, de sociale basis en specialistische/aanvullende hulp zal toenemen (waterbedeffect).
Directie	JZD

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	66,0	64,1	64,1	64,1
Waarvan personeel	1,5	1,5	1,5	1,5
Baten	1,9	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	-5,4	-10,8	-10,8	-10,8
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Dit raakt alle Amsterdammers met een zorgbehoefte die momenteel ondersteuning van de buurtteams krijgen. Dat betreft ongeveer 14 duizend inwoners die langer ondersteund worden en 59 duizend keer inzet van korter durende Informatie & advies. Het aantal unieke Amsterdammers dat de buurtteams helpen is alleen bekend inclusief schuldhulp – dat is 70.000.
Impact op voorzieningenniveau	Buurtteams voeren wettelijke taken uit vanuit de Wmo, ze opereren op basis van Wmo-verordening 2025 en de subsidieregeling Buurtteam Amsterdam 2021. Het overgrote deel van de middelen gaat naar uitvoerend personeel. Daling middelen betekent het terugbrengen van het niveau van de dienstverlening. Gevolgen op voorzieningenniveau zijn toename wachttijden bij buurtteams (ook wettelijke doorlooptermijnen zullen minder vaak gehaald worden), minder inzet op preventie (omdat zware casuïstiek voorrang krijgt), bij Amsterdammers wordt ondersteuning later en minder ingezet, wat bij sommigen leidt tot verzwaring van problematiek en hogere kosten bij aanvullende ondersteuning in het stelsel. Daarnaast zal een grotere druk ontstaan op de Sociale Basis en bij gezinnen op Ouder- en Kindteams. Tot slot is een verder toenemende werkdruk te verwachten, met hoger verzuim tot gevolg. De huidige werkdruk is de laatste jaren al toegenomen, besparen verhindert het oplossen van dit probleem. Via de impact op het voorzieningenniveau komt ook het doorzetten van de lijn van inzetten op preventie in het geding. Doordat buurtteams minder kunnen opvangen, zullen Amsterdammers een groter beroep doen op aanvullende/gespecialiseerde ondersteuning, de sociale basis of bij gezinnen de OKT's. Deze ontwikkeling zou haaks staan op de spilfunctie van het stevige lokale team (zoals ook landelijk voorzien).
Impact op specifieke groepen/gebieden	Tenzij besparingen gebiedsgericht worden ingezet (ontzien van stadsdelen N, ZO en NW), treft dit de hele stad in gelijke mate. Het scheppen van verschillende dienstverleningniveaus langs stadsdeellijnen lijkt echter te grofmazig: het past niet bij het schaalniveau van de buurtteams. De buurtteams hebben een brede en open opdracht. Gezien het feit dat buurtteams geen onderscheid maken in doelgroepen, treft dit de cliënten van de buurtteams evenredig per gebied en doelgroep.
Impact op interne organisatie	De impact op de interne lopende organisatie is niet groot omdat de buurtteams in opdracht taken voor de gemeente uitvoeren. De impact op het programma 'Contractering Buurtteam Amsterdam na 2027' is groot, omdat daar juist de bestuurlijke opdracht om de buurtteams verder te ontwikkelen voor 8 à 10 jaar wordt uitgewerkt. Een besparing maakt herziening van het hoofdlijnenbesluit Buurtteam Amsterdam en daarmee een heroverweging van de subsidietender noodzakelijk.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Het nieuwe ambitieniveau voor de buurtteams moet worden bepaald, net als de precieze gevolgen voor het stelsel (buurtteams en OKT vormen spil van stelsel). • Er zijn nieuwe afspraken nodig in het stelsel over de rolverdeling: buurtteams kunnen niet meer alle rollen even intensief invullen, dus dat vraagt meer van Sociale Basis, OKT's en aanvullende/specialistische ondersteuningsvormen. • Het huidige programma Contractering Buurtteam Amsterdam moet worden herzien. Omvat bovenstaande en het herzien van de Wmo-verordening. • De implementatie bij de toekomstige buurtteams kan vervolgens meelopen in de subsidietender, incl het reduceren van de hoeveelheid uitvoerend personeel.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassing Wmo-verordening en hoofdlijnenbesluit Buurtteam Amsterdam dat in februari 2026 is vastgesteld in de raad.
Contractuele/juridische beperkingen	Als het moment van de nieuwe contractering (1/1/2028) wordt gekozen, zijn er geen contractuele verplichtingen die lopen. Juridische beperkingen liggen in een te verwachten stijging van bezwaren en zaken over wettelijke doorlooptijden die minder vaak gehaald zullen worden en ondersteuning die niet meer ingezet zal worden.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	De buurtteams vormen met Ouder- en Kindteams en Sociale Basis de spil van het sociaal domein in de stad. Een bezuiniging bij de één zal meer druk bij de ander veroorzaken. Met name de gezamenlijke ambities met OKT's rond gezinsgericht werken zullen onder druk komen. Ook zullen bezuinigingen bij buurtteams een stijging veroorzaken bij aanvullende Wmo-ondersteuningsvormen, omdat de buurtteams hun eigen begeleiding zullen moeten beperken.
Top 3 risico's + mitigatie	• Teruglopen niveau dienstverlening buurtteams. Mitigatie: sterker inzetten op zelfredzaamheid en strenger beoordelen welke hulp wel of niet nodig is. • Groeiende druk op andere delen van het stelsel (Sociale Basis, OKT, aanvullende Wmo-ondersteuning) door verzwaring problematiek via verminderen preventief effect buurtteams voor rest van stelsel. Mitigatie: stimuleren dat inwoners verhuizen naar andere gemeenten dan wel meer investeren in aanvullende Wmo-ondersteuning, OKT en Sociale Basis. • Groeiende juridische druk via bezwaren en rechtszaken. Mitigatie: versoberen verordening, maar dat kan beperkt omdat we nu niet bovenwettelijk opereren.
Databeperkingen / kennisgaten	We zijn zo wijs te weten dat we niet alles weten, maar niet wijs genoeg om te zien wat we dan precies niet zien.

Fiche bij activiteit 6.3.1.1 Ondersteuning MGGZ

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Ondersteuning Maatschappelijke Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ)
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Verlaging budget MGGZ (€ 8 mln in 2030) met € 5 mln tot € 3 mln resulteert volledig in een reductie van personeel, met name hulpverleners zoals sociaal psychiatrisch verpleegkundigen. MGGZ biedt sociaal medische zorg aan kwetsbare bewoners in nood en wordt vaak wordt ingeschakeld door andere onderdelen van de gemeente (en politie). Gevolg van bezuiniging kan zijn dath het aantal individuele incidenten toeneemt, overlast toeneemt of dat druk op andere partijen toeneemt. Hierbij zullen wettelijke taken (vanuit WMO en wet publieke gezondheid) mogelijk in de knel komen.
Directie	GGD

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	30,4	24,1	24,0	24,0
Waarvan personeel	26,1	26,1	26,1	26,1
Baten	6,7	6,5	6,5	6,5

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De maatregel in dit document heeft betrekking op een grondslag van 7,8 mln, namelijk alleen de Afdeling MGGZ van de GGD. Hier is een besparingsoptie van 5 mln op uitgewerkt.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,25	-2,5	-3,75	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	-1,25	-2,5	-3,75	-5,0	-5,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Mensen die zeer kwetsbaar zijn, zorg mijden of overlast veroorzaken, krijgen minder zorg. Daarnaast raakt het Amsterdammers die overlast melden, of samenwerkingspartner zoals zorgaanbieders, politie, woningcorporaties en buurtteams. Het aantal meldingen bij het meldpunt OGGZ over zorgelijke situaties stijgt. In 2024 waren er 8442 meldingen, waarvan 7268 niet-urgente meldingen. Het aantal daklozen in Amsterdam was volgens de laatste Ethos telling 13.070 waarvan 12% in de openbare ruimte (2025).
Impact op voorzieningenniveau	MGGZ voert diverse wettelijke taken uit vanuit de WMO (o.a. het bevorderen van de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente en Wmo onderzoek mbt maatwerkvoorzieningen). Er zal een keuze moeten worden gemaakt op welke taken of doelgroep er wordt bezuinigd. Bijvoorbeeld op de openingstijden van het meldpunt OGGZ, op de wijk-GGD, op inspecteurs van Hygiënisch Woningtoezicht (HWT). Op voorzieningenniveau betekent deze bezuiniging een beperktere beschikbaarheid van hulpverleners die kunnen reageren op meldingen van overlastgevend/verward gedrag of de politie kunnen ondersteunen. Hierdoor zullen alleen urgente meldingen worden opgepakt.
Impact op specifieke groepen/gebieden	MGGZ werkt niet gebiedsgericht maar altijd voor mensen met meervoudige problematiek, bijvoorbeeld dak- en thuislozen, alcoholisten, druggebruikers en chronisch psychotische mensen.
Impact op interne organisatie	De daling van de personeelskosten landt volledig bij directie GGD. Afhankelijk van het tempo van de afbouw is wel of geen reorganisatie nodig.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Afspraken over (geleidelijke afbouw) en implementatie reorganisatieplan. Keuze of alle taken een deel afbouwen, of enkele taken volledig.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	
Contractuele/juridische beperkingen	Vanwege het ontbreken van een norm op de activiteiten van MGGZ is het niet vast te stellen hoeveel de gemeente precies moet doen. Door een bezuiniging van 5 mln komt de uitvoering van de taken, inclusief de wettelijke component, onder druk te staan.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Er zijn afspraken gemaakt met meerdere andere partijen die zich met overlastgevend gedrag op straat bezighouden. Deze moeten worden herzien.
Top 3 risico's + mitigatie	De veiligheidsketen krijgt meer werk aan personen met onbegrepen gedrag
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	Bezuinigingen hebben impact op de huidige externe samenwerkingen en de (regionale) positie van de GGD als kennis- en expertisecentrum.

Fiche bij activiteit 6.3.1.2 t/m 6.3.2.6 Wmo en sociale basis

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Wmo en sociale basis
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De gemeente maakt een strikere norm waarop Amsterdammers toegang krijgen tot de Wmo-voorzieningen en het aanbod van de buurtteams. De begeleiding verplaatst van individuele begeleiding naar groepsbegeleiding. De contracten met zorgaanbieders worden kleiner gemaakt, waardoor de wachtlijst voor zorg vanuit de aanbieder langer wordt.
Directie	Jeugd, Zorg en Diversiteit (JZD)

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	244,8	243,3	244,8	244,5
Waarvan personeel	12,9	12,9	12,9	12,9
Baten	26,8	14,6	14,6	14,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Opgebouwd uit:
6.3.1.2 WMO: dagbesteding: € 49,0
6.3.1.3 WMO: hulp bij het huishouden: € 73,3
6.3.1.4 WMO: aanvullende individuele ondersteuning: € 29,7
6.3.1.5 WMO: overig: € 23,2
6.3.1.6 WMO: wonen en vervoer: € 69,3

Deze optie heeft betrekking op de Wmo-maatwerkvoorzieningen, begroot op € 212 mln lasten in 2030. De besparingsoptie is uitgewerkt op 20% van dit bedrag.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in Wmo-maatwerkvoorzieningen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten*	-10,6	-21,3	-31,9	-42,5	-42,5
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers*

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	In het eerste halfjaar van 2025 ontvingen 64.940 unieke inwoners een maatwerkvoorziening. De vraag groeit het komende decennium jaarlijks vanwege onder meer vergrijzing, zie ook VNG-groeimodel (2029: 75.000). De stijging komt ook terug in de vraag en realisatie over de afgelopen jaren en o.a. het landelijke Wmo-houdbaarheidsonderzoek. - Amsterdammers krijgen minder vaak hulp omdat de norm strikter wordt, - moeten langer wachten op hulp. - de hulp gaat van individueel naar collectieve begeleiding via de buurtteams, dus met minder aandacht voor het individu.
Impact op voorzieningenniveau	Het voorzieningenniveau komt onder druk te staan. Werken met wachtlijsten als het gevolg. De omvang en de wachttijd lopen dan op. Met daarbij het niet kunnen inlopen van de bestaande wachtlijst én het niet kunnen anticiperen op de groeiende vraag naar ondersteuning. Besparing heeft dus een dubbel negatieve impact
Impact op specifieke groepen/gebieden	De Wmo-maatwerkvoorzieningen raakt de Amsterdammers in kwetsbare situaties. Voorliggend aan de verstrekking van de maatwerkvoorzieningen zijn eigen kracht, sociale basis en algemene voorzieningen, waaronder buurtteamondersteuning al benut. Door inzet van Wmo-maatwerkvoorzieningen kunnen Amsterdammers langer zelfstandig wonen en meedoen aan de maatschappij. Bij het uitstel hiervan door wachtlijsten en wachttijden zal het langer zelfstandig wonen en meedoen aan de maatschappij bij Amsterdammers afnemen. Met schrijnende situaties en hogere maatschappelijke kosten als gevolg.
Impact op interne organisatie	Er zal de komende jaren extra capaciteit nodig zijn bij de Wmo-maatwerkvoorzieningen om de bezuinigingen om te zetten in door de raad vast te stellen beleid en in de uitvoering te laten realiseren. Na realisatie zal capaciteit gelijk blijven op huidig niveau omdat formatie nodig is voor wettelijke opgave.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Uitwerken in door gemeenteraad vast te stellen beleid in Wmo-verordening en beleid per maatwerkvoorziening. Na raadsbesluit uitwerken in inkoop- en aanbesteding. Invoeren en realisatie na aanbesteding en ingang nieuwe contractperiodes.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Wmo-beleidsverordening en het beleid per Wmo-maatwerkvoorziening.
Contractuele/juridische beperkingen	Het bieden van Wmo-maatwerkvoorzieningen is een wettelijke taak. De gemeente heeft wel beleidsvrijheid om de normen vast te stellen, en daarmee invloed op de hoeveelheid verstrekte voorzieningen. Amsterdam werkt met aanbestede en ingekochte contracten. Het is de vraag of het werken met grote wachtlijsten en lange wachttijden juridisch stand zal houden, zeker ivm ontbreken van tijdelijke alternatieven wat vanuit de Wmo 2015 wel een voorwaarde is. De tijdelijke voorzieningen worden

	ook geleverd vanuit deze begrotingsactiviteit, dus het risico bestaat dat deze besparingsoptie ook het tijdelijke alternatief beperkt en daarmee onrechtmatig wordt.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	1) Instemming door de gemeenteraad. 2) Juridische haalbaarheid
Top 3 risico's + mitigatie	Zie juridische beperking: Mitigatie: juridisch advies op inwinnen.
Databeperkingen / kennisgaten	Zie juridisch risico: er is geen jurisprudentie bekend.

Fiche bij activiteit 6.3.1.7, 6.3.1.8 en 6.3.1.9: Jeugdhulp

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Aanvullende jeugdhulp
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De kosten van de aanvullende jeugdhulp zijn sinds 2015 verdubbeld. In de begroting is een besparingsopgave van € 38 miljoen opgenomen richting 2029. Een extra besparing van 20% (nog eens € 56 miljoen) kan alleen gerealiseerd worden door de toegang tot de aanvullende jeugdhulp te beperken tot jeugdigen met zeer ernstige gedragsproblemen en/of beperkingen. Hiermee worden de meest kwetsbaren ontzien, maar dit zijn ook de duurste trajecten. Daarmee verliest een grotere groep jeugdigen toegang tot de PGB, Dyslexie en enkelvoudige zorgvoorzieningen.
Directie	Jeugd, Zorg en Diversiteit, afdeling Jeugd, team Aanvullende jeugdhulp

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	319,7	295,7	288,7	288,7
Waarvan personeel	3,7	3,7	3,7	3,7
Baten	0,6	32,9	33,4	33,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Uitsplitsing per programma activiteit, met lasten 2030:
6.3.1.7 Jeugd: We bieden enkelvoudige jeugdhulp: € 16,6
6.3.1.8 Jeugd: We zorgen voor hoogspecialistische jeugdhulp: € 223,6
6.3.1.9 We zorgen voor goede dyslexiezorg en afhandeling van PGB-aanvragen en individuele betaalovereenkomsten Jeugd: € 48,4

Financiële impact van deze maatregel, in mln. euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-13,0	-26,0	-56,0	-56,0	-56,0
Waarvan personeel	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Om een 20% besparing te kunnen realiseren, stopt Amsterdam met de relatief lichte vormen van jeugdzorg: PGB, Dyslexie en enkelvoudige zorg. Een kwart van hoog specialistische jeugdzorg stopt. Stopt: - Ongeveer 300 ouders krijgen niet langer een PGB voor het bieden van informele zorg. - Ongeveer 1.200 kinderen krijgen niet langer diagnose en behandeling vergoed bij ernstige dyslexie. - Ongeveer 4.500 jeugdigen en hun ouders krijgen niet langer jeugdhulp (vergoed). Minder: - Een kwart van de jeugdigen (~ongeveer 2.000) en hun ouders krijgen niet langer hoogspecialistische jeugdhulp.
Impact op voorzieningenniveau	Ongeveer 500-600 fte minder jeugdhulpverleners. Toename beroep op de Ouder- en Kindteams, ondersteuning op school, en sociale basisvoorzieningen. Toename van particuliere hulp (-> grotere ongelijkheid in de stad).
Impact op specifieke groepen/gebieden	Zie hierboven
Impact op interne organisatie	De eerste jaren zal deze verandering veel extra werk betekenen. Richting 2029 zouden wellicht 3 fte minder nodig zijn aan beleidsadviseurs, contractmanagers en ondersteuners.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	PGB's worden niet langer verstrekt voor informele zorg (€ 6 miljoen) per 2027. Dyslexiezorg wordt niet langer vergoed (€ 2 miljoen) per schooljaar 2027/2028. Enkelvoudige specialistische jeugdhulp wordt niet langer vergoed (€ 16 miljoen) per 2027. Ambulante hulp binnen de hoogspecialistische jeugdhulp wordt beperkt tot de zwaarste doelgroep (€ 32 miljoen) per 2027.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Voor alle vier de onderdelen is een wijziging van de verordening nodig. Uitgaande van vaststelling daarvan in 2026 en ingangsdatum per 1-1-2027 kan de besparing stapsgewijs vanaf 2027 gehaald worden uitgaande van één jaar zorgcontinuïteit. De behoefte naar Informele zorg en hoogspecialistische jeugdhulp duurt vaak langer dan één jaar en zal daarom ook voortijdig beëindigd moeten worden.
Contractuele/juridische beperkingen	Contracten met dyslexieaanbieders dienen tijdig opgezegd te worden (uiterlijk per 1-1-2028). Hierbij dient rekening gehouden te worden met de nieuwe aanbesteding dyslexie per 2027. In april 2026 start de aanbesteding Aanvullende Jeugdhulp 2028-2038. In de aanbestedingsdocumenten wordt het beschikbare bedrag voor deze periode opgenomen. In een later stadium verlagen van dit bedrag heeft inkoopjuridische risico's.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Herziening Jeugdwet in kader reikwijdte: meer ruimte voor gemeente om die in te perken (bijvoorbeeld rond dyslexiezorg en informele zorg).
Top 3 risico's + mitigatie	Verordening komt niet door de gemeenteraad heen of wordt vernietigd door het Rijk. Met name schrappen van dyslexiezorg is nu in strijd met de Jeugdwet. Mitigatie: lobby Rijk voor meer beleidsvrijheid. Jeugdigen en ouders stappen massaal naar de rechter om jeugdhulp (met name informele PGB's) toch af te dwingen (bezwaar- en beroepsprocedures). Mitigatie: zie boven.

	20% besparing betekent dat jeugdhulpaanbieders in de financiële problemen komen (kunnen personeel niet tijdig ontslaan e.d.), waardoor ook de continuïteit van de resterende aanvullend jeugdhulp in gevaar komt. Mitigatie: veranderingen vroegtijdig meenemen in aanbestedingsprocedure en ruime overgangsperiode.
Databeperkingen / kennisgaten	Datavoorziening PGB's Jeugd: kosten informele zorg zijn niet scherp in beeld, omdat er een groot verschil is tussen hoogte PGB's en wat gedeclareerd wordt bij de SVB. We hebben geen zicht op de ernst van de problematiek van jeugdigen, dus we kunnen niet inschatten hoeveel jeugdigen getroffen worden door deze maatregelen, en of dit de "juiste" doelgroep is.
Omkeerbaarheid	Lastig om jeugdhulpverleners weer aan te nemen als zij ontslagen zijn. Zeker gezien de grote tekorten (in het hele land). Voor jeugdigen met ernstige beperkingen die als jong kind geen hulp krijgen kan de ontwikkelachterstand onomkeerbaar blijken.

Fiche bij activiteit 6.3.2.1 Veilig Thuis & CSG

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Veilig Thuis & CSG
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De integrale opdracht van Veilig Thuis wordt ingeperkt. Het doorzetten van meldingen die niet acuut of levensbedreigend zijn wordt vertraagd; de adviesfunctie wordt beëindigd. Het Centrum Sexueel Geweld (CSG) stopt met de afhandeling van verkrachtingen en aanrandingen die langer dan 7 dagen geleden hebben plaatsgevonden. De recentelijk uitgebreide openstelling van CSG wordt weer teruggedraaid.
Directie	GGD in opdracht van JZD

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	24,6	24,6	24,6	24,6
Waarvan personeel	17,3	17,3	17,3	17,3
Baten	2,6	2,6	2,6	2,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in mln. euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Veilig Thuis ontvangt per jaar meldingen over 6.000 huishoudens, ontvangt 5.000 adviesaanvragen en bied hulp aan 800 slachtoffers van sexueel geweld. Deze besparing zou ertoe leiden dat meldingen niet of niet snel genoeg worden opgepakt, adviesaanvragen niet meer in behandeling worden genomen, en slachtoffers van sexueel geweld die zich na de 7 dagen termijn melden geen hulp meer krijgen.
Impact op voorzieningenniveau	Veilig Thuis wordt ingeperkt tot een meldpunt voor vooral de politie, dat uitsluitend nog triageert op acuut en ernstig geweld en waar Amsterdammers verder geen baat bij hebben. Het CSG krijgt de reputatie alleen nog in directe crisissituaties van betekenis te zijn. De afschaling bij Veilig Thuis en CSG zou een inkrimping van personeel betekenen. Voor Veilig Thuis geldt dat ze de wettelijke taken niet meer volledig kunnen uitvoeren en door de Inspectie als onvoldoende beoordeeld zullen worden.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Amsterdammers in een huiselijk geweld situatie en Amsterdamse slachtoffers van seksueel geweld worden hiermee geraakt. Zij kunnen het als signaal ervaren dat de overheid geen zorg voor ze heeft.
Impact op interne organisatie	N.v.t.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Aankondiging inperking Veilig Thuis en CSG Impactanalyse organisatiestructuur en omvang personeelsformatie Communicatietraject richting burgers
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	- Overleg over (aanpassing) landelijk beleid inzake wettelijke taken en beleidsvrijheid gemeenten binnen Veilig Thuis - Regionaal beleidskader Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en Seksueel Geweld (vastgesteld december 2025) wordt onuitvoerbaar en dient daarom aangepast te worden.
Contractuele/juridische beperkingen	Juridische beperkingen: Veilig Thuis voert wettelijke taken uit. Veilig Thuis en CSG zijn organisaties onder aansturing van regio Amsterdam/Amstelland. Amsterdam heeft niet de bevoegdheid hier zonder consultatie met de Amstelland-gemeenten op te bezuinigen.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	
Top 3 risico's + mitigatie	1. Wettelijk kader. Mitigatie: overleg met het rijk over de invulling van de wettelijke opdracht, en aanpassingen 2. Vergt instemming van Amstelland-gemeenten en contrair aan regionaal beleidskader. Mitigatie: afstemmen met Amstellandgemeenten en hen overreden hierin mee te gaan. 3. Verergering huiselijk en seksueel geweld in Amsterdam. Mitigatie: normverlegging over welke geweld acceptabel is in onze samenleving.
Databeperkingen / kennisgaten	De omvang van huiselijk geweld is groot, we weten naar verwachting alleen van het topje van de ijsberg

Omkeerbaarheid	De imagoschade aan de betrouwbaarheid van de gemeente Amsterdam als navolgbare en zorgvuldige overheid is groot en niet snel omkeerbaar.

Fiche bij activiteit 7.1.1.1 Uitvoeringskosten inkomensregelingen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderen dienstverlening klantbegeleiders inkomen en FIBU
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Naast de toets op het recht op bijstand biedt de gemeente bredere inkomensdienstverlening om Amsterdammers te helpen in hun financiële bestaanszekerheid. In deze optie wordt deels bespaard op a) de bovenwettelijke inzet van de klantbegeleider inkomen en deels op b) de inzet van FIBU. Verminderen (bovenwettelijke) inzet van klantbegeleiders inkomen leidt tot een reductie van ongeveer 32 FTE en minder ondersteuning aan de Amsterdammer in het aanvragen van voorzieningen in het sociaal stelsel. Stoppen met inzet van de budgetconsulenten van FIBU betekent dat de gemeente niet meer het inkomen beheert voor (ex-) dak- en thuislozen die zelf (nog) niet goed in staat zijn om geldzaken op orde te krijgen. Door hiermee te stoppen worden schulden niet op tijd betaald en kunnen er nieuwe schulden vormen. Budgetbeheer is een bovenwettelijke wettelijk taak voor WPI. Dit betekent en reductie van 25 fte.
Directie	De directie Inkomen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	52,6	46,5	46,2	46,2
Waarvan personeel	43,9	43,8	43,5	43,5
Baten	1,4	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Grondslag: ~ € 24 mln. De taken van inkomensconsulenten zijn wettelijk verplicht omdat zij de wettelijke toets doen op recht op bijstand. De taken van klantbegeleiders inkomen is ongeveer 50% op de toets op recht op bijstand en de overige 50% ondersteuning aan Amsterdammers in het aanvragen van voorzieningen. De taken van budgetconsulenten is geheel bovenwettelijk. De taken van handhaving zijn geheel wettelijk verplicht. Dit geeft een grondslag van ~ €24 mln.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,7	-3,3	-5,0	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	-1,7	-3,3	-5,0	-5,0	-5,0
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad n de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	In Amsterdam hebben ca. 35.000 huishoudens een bijstandsuitkering. Voor ca. 5.000 daarvan zetten we gespecialiseerde dienstverlening van de afdeling Bijzondere Doelgroepen in omdat zij dak- of thuisloos zijn. Hiermee voldoen wij aan onze wettelijke taak om bijstand te verstrekken aan inwoners die (tijdelijk) niet zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien en waar nodig bijzondere bijstand verstrekken voor bijzondere kosten. De klantbegeleider Inkomen heeft als wettelijke taak het beoordelen van het recht op bijstand en hier een besluit op nemen. Daarnaast heeft de klantbegeleider inkomen de bovenwettelijke taak om Amsterdammers met een bijstandsuitkering te ondersteunen bij het aanvragen van andere inkomensvoorzieningen binnen het sociaal stelsel zoals toeslagen, armoedevoorzieningen en schuldhulpverlening. Door te besparen op de bovenwettelijke inzet van de klantbegeleider inkomen, kunnen we de Amsterdammer hierin minder ondersteunen. Dit terwijl de andere voorzieningen naast de bijstand nodig zijn om op het sociaal minimum te komen (onderbouwd door de commissie Sociale Minimum). Mensen met een inkomen op het sociaal minimum kunnen alleen rondkomen wanneer zij naast de bijstand gebruik maken van alle voorzieningen waar recht op is (onderbouwd in het rapport “Leven in Armoede” van het Sociaal Cultureel Planbureau). Het sociaal stelsel is te complex en zij hebben hier hulp bij nodig. Daarnaast laat het WRR-onderzoek ‘Weten is nog geen doen’ zien dat mensen met financiële stress (tijdelijk) een beperkter doe- en denkvermogen hebben en minder in staat zijn de keuzes te maken die logisch lijken. Brede inkomensdienstverlening sluit ook aan bij landelijk beleid en is één van de belangrijkste pijlers uit de bestuurlijke ‘Agenda Bestaanszekerheid voor Iedereen’ waar de afgelopen jaren flink in is geïnvesteerd en waarvan het college heeft aangegeven hierin te willen blijven investeren. FIBU ondersteunt dak- en thuislozen met budgetbeheer. Zij budgetteren en zorgen ervoor dat rekeningen en schulden op tijd worden betaald en nieuwe schulden worden voorkomen. Dit past bij de inzet van het college om schulden klein te houden, snel op te lossen en te voorkomen. Door te stoppen met budgetbeheer bij FIBU, is het gevolg dat rekeningen niet langer op tijd worden betaald, schulden toenemen en niet meer worden afgelost. Door de kwetsbaarheid van de doelgroep (dak- en thuislozen) is het risico nog groter.
Impact op voorzieningenniveau	Het op orde brengen van de financiële basis is een randvoorwaarde om zo snel mogelijk weer mee te kunnen doen in de samenleving en uit te stromen uit de uitkering. Een vermindering van de dienstverlening door de klantbegeleider Inkomen betekent minder persoonlijk contact en minder snel financiële stabiliteit. De kans op schulden neemt toe, waardoor de druk op schuldhulpverlening toeneemt. Net als afstand tot de arbeidsmarkt. Het afschalen van de diensterverlening aan Bijzondere Doelgroepen betekent een verlies van zicht en regie op de meest kwetsbare inwoners. Afschalen leidt ertoe dat deze groep uit beeld raakt met verhoogde risico’s op zorgmijding, terugval in verslaving, verergering van psychische problematiek en langdurige maatschappelijke uitsluiting.
Impact op specifieke groepen/gebieden	De besparing leidt tot meer financiële stress. Dit heeft weer negatieve impact op andere levensgebieden, zoals gezondheid, zorg, taal en werk. Voor kinderen

	betekent dit bijvoorbeeld dat ze minder goed kunnen meekomen op school of geen lid kunnen zijn van een sportvereniging. In Amsterdam zien we, zoals landelijk, de armoede toenemen. In de gebieden Nieuw West, Noord en Zuidoost zal de impact van een afname van de brede inkomensdienstverlening het grootst zijn. Dit heeft dus impact op de uitvoering van de masterplangebieden.
Impact op interne organisatie	Er is per 2026 een onvoorzien tekort op het budget voor de uitkeringen (BUIG) van €34 mio, door een andere verdeling van de rijksmiddelen. Dit tekort kunnen we in 2026 en 2027 dekken uit een financiële reserve (de Egalisatiereserve). Daarna moet een beroep worden gedaan op de Algemene Middelen. Om dit te mitigeren is het nodig om het bijstandsbestand fors te laten dalen. De maatregelen leiden tot minder uitstroom uit de bijstand vanwege afstand tot de arbeidsmarkt en maakt de al bestaande opgave rondom BUIG nog complexer. WPI heeft de afgelopen periode veel geïnvesteerd in het centraal stellen van de Amsterdammer en de kanteling van een regelgerichte organisatie naar een mensgerichte organisatie. Het verminderen van de brede inkomensdienstverlening maakt deze investering in de uitvoering deels ongedaan en betekent een verspilling van eerder gedane investeringen. De vermindering van de inzet bij dak- en thuislozen zorgt voor een grotere druk op politie, maatschappelijk opvang en zorg. Dit leidt tot een toename van maatschappelijke kosten. Voor partners uit de maatschappelijke opvang zal het lastig zijn te accepteren dat er minder of geen FIBU mogelijk is. De jarenlange ervaring heeft geleerd dat samenwerken met externe partijen onvoldoende aansluit bij deze specifieke doelgroep en de partners. Dit is een bestuurlijk risico. Geen of minder budgetbeheer heeft negatieve gevolgen voor de mogelijkheden om beschermd te wonen en kan mogelijk leiden tot meer dakloosheid.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Herverdelen capaciteit over en tussen verschillende afdelingen van WPI en herbeleggen bij andere partners in de stad waaronder de buurtteams • Het opnieuw vaststellen van de bestuurlijke koers rondom de bijstandsdienstverlening, waaronder die aan dak- en thuislozen en nieuwe afspraken met ketenpartners. • Communicatie naar de Amsterdammer over gewijzigde dienstverlening en uitganspunten van dienstverlening
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Geen
Contractuele/juridische beperkingen	Geen
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Geen
Top 3 risico's + mitigatie	1) De bestaanszekerheid van meer Amsterdammers en hun gezin komt onder druk te staan. Amsterdammers benutten niet alle financiële voorzieningen omdat er minder persoonlijk contact is en er is minder zicht op de bestaanszekerheid. Dit heeft effecten op gezondheid van deze Amsterdammers (meer stress), en verminderde ruimte om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt. 2) Er komt meer druk op schuldhulpverlening en armoedebestrijding

	3) Meer kwetsbare Amsterdammers komen in financiële problemen omdat zij niet zelf in staat zijn hun geldzaken te regelen
Databeperkingen / kennisgaten	Geen

Fiche bij activiteit 7.2.1.1 Werk, participatie en school

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderen aantal klantbegeleiders werk, school en participatie
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam zet in op intensieve ondersteuning en begeleiding om Amsterdammers naar werk, school of participatie te begeleiden. De keuzes die de gemeente kan maken zijn a) de caseloads van klantbegeleiders generiek verhogen of b) het nagenoeg stopzetten van de begeleiding aan bepaalde groepen. Deze optie vermindert het aantal klantbegeleiders dat Amsterdammers met een bijstandsuitkering begeleidt. Om 20% te besparen (€9,5 mln) moet de caseload per medewerker gemiddeld met 22% omhoog. Dit betekent een afname in tijd per client. Uit onderzoek blijkt dat na elk gesprek met de klantbegeleider de uitstroomkans van een Amsterdammer tijdelijk met 25% toeneemt. Wanneer de gemeente minder inzet op het begeleiden van bijstandsgerechtigden, is de verwachting lagere uitstroom naar werk en opleiding en een toename van de gemiddelde duur in de bijstand. Dit zorgt voor hogere bijstandslasten.
Directie	WPI, specifiek WP

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	47,4	47,4	47,4	47,4
Waarvan personeel	46,8	46,8	46,8	46,8
Baten	4,9	4,9	4,9	4,9

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in mln. euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-3,1	-6,3	-9,5	-9,5	-9,5
Waarvan personeel	-3,1	-6,2	-9,4	-9,4	-9,4
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Dit leidt ertoe dat bijstandsgerechtigden gemiddeld genomen minder persoonlijke aandacht krijgen van een klantbegeleider. - Divosa gaat voor een klantbegeleider Participatiewet uit van een caseload van 100 mensen (50 is ideaal; 150 te groot). - Uit onderzoeken van SZW onder klantbegeleiders blijkt dat slechts 6% tot 8% van de klantbegeleiders in Nederland een caseload groter dan 150 mensen heeft. Op dit moment hebben klantbegeleiders Werk & Participatie een caseload van 170-200 Amsterdammers. In de stadsdelen Noord, Zuidoost en Nieuw-West is de caseload rond de 140 Amsterdammers. De caseload van reguliere klantbegeleiders in Amsterdam is daarmee op dit moment hoog ten opzichte van de rest van Nederland (dit geldt niet voor specifieke groepen zoals jongeren en ex-gedetineerden). Deze maatregel leidt tot 97 fte minder klantbegeleiders. Dit impliceert een grote stijging van de caseload van resterende klantbegeleiders (c.a. 22%) De caseload stijgt daarmee naar gemiddeld 170-200 naar gemiddeld 210 -240. Daarmee wordt het gemiddelde aantal uren begeleiding dat een Amsterdammer met een bijstandsuitkering krijgt kleiner. Naast het generiek verhogen van de caseload kan ervoor worden gekozen vormen van dienstverlening aan Amsterdammers te beëindigen. Het gaat dan concreet om het stoppen met de dienstverlening op het gebied van participatie i.v.m. de financieringssystematiek van de bijstand (de BUIG). Die kent de financiële prikkel om het bijstandsbestand zo laag mogelijk te houden. Dat betekent dat de dienstverlening gericht op uitstroom uit de bijstand behouden moet blijven.
Impact op voorzieningenniveau	Dit leidt tot vermindering van de dienstverlening aan Amsterdamse bijstandsgerechtigden. Voorgaande jaren is meerjarig incidenteel extra geïnvesteerd in de dienstverlening aan bijstandsgerechtigden (Meer Kans Op Werk, Iedereen Kans Op Werk). Daarmee konden we de dienstverlening intensiveren met specifieke aanpakken en projecten, waardoor de klantbegeleiders deels werden ontlast. Het bijstandsbestand is mede door de extra inzet gedaald. Daardoor is de caseload momenteel op het niveau van 170-200.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Dit raakt vooral Amsterdammers die zonder persoonlijke aandacht en begeleiding niet in staat zijn de stap naar werk te maken. Het risico is dat Amsterdammers met complexe problematiek minder ondersteuning krijgen dan nu.
Impact op interne organisatie	Dit begrotingsartikel bestaat primair uit personeelslasten, het is daarom niet mogelijk om te besparen zonder een reductie op personeelscapaciteit. Voor het verminderen van 97fte aan klantbegeleiders is een reorganisatie nodig. Minder beschikbare fte zorgt voor toename van de werkdruk, wat mogelijk leidt tot een hoger ziekteverzuim en daarmee extra kosten.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Uitwerking dienstverleningsmodel met (veel) minder FTE. • Bestuurlijke besluitvorming over welke groepen nog wel intensieve begeleiding krijgen (bijvoorbeeld jongeren, recent ingestroomde Amsterdammers), welke groepen begeleid je reactief. • Besluitvorming en uitvoering reorganisatie (met alle formele stappen die daarbij horen)

Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	• Kan conform huidige wetgeving Participatiewet en re-integratieverordening Amsterdam, valt binnen gemeentelijke beleidsvrijheid uitvoering Participatiewet • Past niet goed bij uitgangspunten nieuwe wet Participatiewet in Balans, waarin (recht op) begeleiding voor bijstandsgerechtigden juist verder in wet wordt verankerd. Met extra aandacht voor hen die geen reëel perspectief op uitstroom naar werk hebben.
Contractuele/juridische beperkingen	• Gaat om besparing op personeelslasten (ca 97fte), die niet alleen kan worden gerealiseerd door niet-verlengen tijdelijke contracten. Vraagt daarmee om reorganisatie en sociaal plan voor klantbegeleiders van wie baan beëindigd wordt.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	• Vraagt collegebesluit vanwege grootte reorganisatie en daarmee steun van bestuur. Verwachting is dat dit niet gesteund wordt door OR en OC, dus zal reorganisatie zijn met weerstand en mogelijk afbreukrisico. • Minder klantbegeleiding leidt tot minder uitstroom naar werk. Na elk gesprek met de klantbegeleider neemt de uitstroomkans 25% toe. Minder gesprekken, leidt daarom tot een groter bijstandsbestand, wat leidt tot hogere bijstandslasten (gem. €22.479 per uitkering per jaar). Besparing op dit begrotingsartikel leidt daarom tot hogere lasten op ander deel van de begroting (7.1.) – zie risico's.
Top 3 risico's + mitigatie	• Er is per 2026 een onvoorzien tekort op het budget voor de uitkering (BUIG) van €34 mln., door een nieuwe verdeling van rijksmiddelen. Dit tekort kunnen we in 2026 en 2027 dekken uit de egalisatiereserve. Daarna moet een beroep worden gedaan op de Algemene Middelen. Om dit te mitigeren moet het bijstandsbestand (bijstandslasten) dalen. Afbouw van de begeleiding maakt deze opgave nog complexer. • Het kan leiden tot onrust bij personeel wat effect heeft op de primaire dienstverlening. Vraagt om grote betrokkenheid management en duidelijke communicatiestrategie
Databeperkingen / kennisgaten	• Uitdaging is hoe we met deze mate van verminderde capaciteit toch zo gericht mogelijk (uitstroom)doelen rondom bijstand kunnen halen (die ook volgen uit landelijke financieringssystematiek BUIG), vraagt verdere analyses daarvan. Raakt ook nauw aan programma Focus in Dienstverlening, wat gaat over hoe we met huidige capaciteit efficiënter kunnen werken.
Omkeerbaarheid	• Is op zich omkeerbaar, door in de toekomst juist weer meer klantbegeleiders in dienst te nemen. Je verliest echter wel aan expertise en ervaring.

Fiche bij activiteit 7.2.1.2 Brede begeleidingsbehoefte

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Vaker werk met loonkostensubsidie als voorliggende voorziening voor bijstand.
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam begeleidt mensen met een ondersteuningsbehoefte naar werk, in veel gevallen bij sociaal ontwikkelbedrijf Pantar. Hierbij worden verschillende instrumenten ingezet, waaronder loonkostensubsidie. In 2022 hielp de gemeente 1.600 mensen via loonkostensubsidie aan het werk, in 2027 streeft de gemeente naar 3.200 plaatsingen. In deze optie wordt de toegang tot bijstand ingeperkt en gaan meer mensen via loonkostensubsidie aan de slag, ook als dit niet hun eerste voorkeur is. Amsterdam krijgt hierdoor meer middelen van de Rijksoverheid voor loonkostensubsidies en geeft minder uit aan bijstandsuitkeringen. Gelijktijdig wordt gewerkt aan ontwikkeling van werknemersvaardigheden waardoor een gedeelte uiteindelijk doorstroomt naar regulier werk zonder loonkostensubsidie, en de besparingen nog hoger worden. Met deze optie streeft de gemeente naar 1.000 extra plaatsingen in 2030, dus bovenop het streven van 3.200 in 2027. Let wel: dit is een fundamentele koerswijziging in de dienstverlening aan bijstandsgerechtigden, met meer keuzes in de uitwerking, die goede afspraken met Pantar en andere partners vraagt, en die tijd kost om te implementeren. En politiek commitment, juist omdat de Amsterdammer minder vrijblijvend, gerichter en sneller richting werk wordt begeleid. De besparing is in 2030 ingetekend, en is indicatief op € 5,0 mln ingeschat om een beeld te geven van wat voor potentieel hier mogelijk ligt. Dit is bovenop de verhoogde inzet op toeleiding naar werk (o.a. bij Pantar), mede ingezet door het onvoorziene tekort in 2026 van €34mln op de BUIG.
Directie	WPI

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	81,7	78,4	82,1	82,1
Waarvan personeel	15,4	15,4	15,4	15,4
Baten	0,9	0,8	0,8	0,8

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur.
Ongeveer €45 mln van dit budget is WSW en beschut werk.

Financiële impact van deze maatregel, in mln. euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten *	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0
Waarvan personeel **	0,0	0,0	0,0	pm	pm
Baten ***	0,0,	0,0	0,0	pm	pm

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Deze besparing is een **netto effect** dat baten/lasten in drie activiteiten raakt: * minder uitkeringslasten (7.1.1.2) en meer loonkostensubsidie (7.2.1.2) ** meer personeelslasten om Amsterdammers te begeleiden naar werk (7.2.1.1 en 7.2.1.2), *** meer inkomsten via BUIG voor loonkostensubsidie (7.1.1.2)

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Naar verwachting is het niet mogelijk om deze extra banen (waarbij in sommige gevallen ook moet worden gewerkt aan de motivatie van de deelnemers) te realiseren bij reguliere werkgevers. De trajecten (banen met begeleiding) zullen worden ingekocht bij Pantar. Voor Amsterdammers betekent deze optie dat we strenger worden bij het verstrekken van bijstand en zij vaker worden geplaatst op een baan in het sociaal ontwikkelbedrijf, ook als dit niet hun eerste keus is. Dit is een beleidswijziging die bestuurlijk commitment vraagt.
Impact op voorzieningenniveau	Door deze maatregel worden Amsterdammers actief en sneller bemiddeld naar een beschikbare betaalde baan bij Pantar (met de inzet van LKS) meteen bij aanvraag van bijstand.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Voor Amsterdammers met een afstand tot de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld vanwege een arbeidsbeperking), betekent deze maatregel dat zij minder tijd krijgen om te zoeken naar een baan die aansluit bij hun ambities en talenten en sneller zullen worden geplaatst op een gesubsidieerde baan bij het sociaal ontwikkelbedrijf. Voor een gedeelte van de werkzoekenden zal het vooruitzicht van een gesubsidieerde baan bij het sociaal ontwikkelbedrijf ertoe leiden dat zij afzien van hun aanspraak op bijstand en zelf op zoek gaan naar werk (of opleiding). Een risico hierbij is dat mensen niet meer in beeld zijn en als dit niet lukt in de (financiële) problemen kunnen komen. Voor Amsterdammers die al langere tijd van een bijstandsuitkering leven, kan een gesubsidieerde baan bij het ontwikkelbedrijf leiden tot nieuw perspectief om mee te kunnen doen, meer eigenwaarde, structuur aan de dag etc.
Impact op interne organisatie	Om meer mensen naar werk met loonkostensubsidie te begeleiden is extra uitvoeringscapaciteit nodig bij de afdeling sociaal werk (begeleiding mensen met een arbeidsbeperking en ook backoffice) en bij de afdelingen binnen WPI die zich bezighouden met begeleiding van andere Amsterdammers (zonder arbeidsbeperking). Aan de huidige ambitie en inrichting apparaat sociaal werk ligt een businesscase ten grondslag die is uitgevoerd door Berenschot. Deze ambitie is om te groeien van 2.500 (huidige aantal plaatsingen) naar 3.200 plaatsingen in 2027. Uitgaande van een gemiddelde caseload van 25, is er ca. 40 FTE nodig om hier bovenop 1.000 extra plaatsingen te realiseren.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Op het moment lopen er, gezien de huidige tekorten van 34 miljoen in de BUIG-uitkering, al eerste verkennende gesprekken met Pantar over de vraag of zij door het aanbieden van werk met loonkostensubsidie kunnen bijdragen aan reductie van het bijstandsbestand. Hierbij moet o.a. worden bepaald hoe deze trajecten er precies uitzien, in welke gevallen Amsterdammers hier naartoe worden verwezen en tegen welke kosten Pantar dit kan aanbieden.

	- Als dit duidelijk is moet er een proces worden ingericht voor het doorverwijzen van Amsterdammers die een bijstandsuitkering aanvragen (en mogelijk ook het zittende bestand) naar Pantar. - Bij Pantar moet extra werk en begeleiding worden georganiseerd en trajecten voor deze doelgroep worden ontwikkeld. En ook bij de WP-teams en de afdeling sociaal werk is extra uitvoeringscapaciteit nodig om meer Amsterdammers naar Pantar te kunnen begeleiden.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	- Beleid van Pantar is vastgelegd in Meerjarenstrategie 2026-2028, waar het college in december jl. mee heeft ingestemd. Deze maatregel vraagt een herziening van de afspraken die hierin zijn vastgelegd. - De afspraken met Pantar zijn nader geconcretiseerd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Voor deze maatregel zal een extra DVO moeten worden opgesteld. - Daarnaast wordt er op dit moment gewerkt aan een bredere meerjarenstrategie voor de hele sociale infrastructuur (inclusief sociale firma's). Ook dit document zal moeten worden aangepast. - Ook moet de re-integratieverordening van de gemeente worden aangepast.
Contractuele/juridische beperkingen	Naast bovenstaande wijzigingen van beleid en verordeningen, lijken er (voor zover volledig in beeld) geen grote juridische obstakels om deze maatregel in te kunnen voeren.

Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Commitment en goede samenwerkingsafspraken met Pantar
	- Belangrijkste randvoorwaarde is dat Pantar de werkplekken en begeleiding weet te realiseren:
	  o Voor het werk is Pantar deels afhankelijk van opdrachten van andere directies en uit de markt.
	  o Bij het organiseren van de begeleiding vormt de huidige krappe arbeidsmarkt een uitdaging.
	- Amsterdammers en medewerkers van de gemeente moeten worden meegenomen in de nieuwe politieke koers en strengere werkwijze waarbij ambities en voorkeuren van werkzoekenden minder centraal staan.

Top 3 risico's + mitigatie	1. Met de huidige tekorten in de BUIG uitkering zal de komende 2-3 jaar al maximaal ingezet (moeten) worden op het verhogen van de uitstroom uit de uitkering naar werk bij Pantar en/of begeleiding en/of LKS. De vraag is of een extra ambitie haalbaar is. 2. Door krappe arbeidsmarkt lukt het Pantar en gemeente niet om voldoende mensen aan te trekken voor de begeleiding en toeleiding naar deze trajecten. Dit vereist een goede voorbereiding waarbij Pantar en gemeente gezamenlijk komen tot een realistische inschatting van wat nodig is en hoe dit kan worden ingevuld. 3. Kwetsbare Amsterdammers zien af van het aanvragen van een bijstandsuitkering en raken in de (financiële) problemen. Dit risico moet goed worden gemonitord in samenwerking met partners in de stad (buurtteams, zorg etc.). 4. Als het werk minder goed aansluit bij de ambitie van de Amsterdammer kan dit ten koste gaan van de duurzaamheid van werk. Het is daarom belangrijk dat tijdens de trajecten ook nadrukkelijk wordt ingezet op ontwikkeling van talenten en toeleiding naar de reguliere arbeidsmarkt.
Databeperkingen / kennisgaten	Een gedegen doorrekening van de kosten en opbrengsten van deze maatregel ontbreekt vooralsnog. Daarnaast hebben we te maken met onzekerheden over hoe de BUIG uitkering de komende jaren ontwikkelt en wat dit betekent voor de

	extra opgave mbt het bijstandsbestand om weer op het landelijke gemiddelde te komen.
Omkeerbaarheid	Beleidsmatig omkeerbaar. Qua uitvoering zijn investeringen nodig voor het opzetten van deze werkwijze, zowel bij Pantar als in de gemeentelijke organisatie die vragen om commitment op langere termijn.

Fiche bij activiteit 7.2.1.3 Instrumenten voor werk en participatie

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderen instrumenten voor werk en participatie
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam zet instrumenten in om Amsterdammers en werkgevers te ondersteunen en kansen te vergroten richting werk en/of participatie. Alle instrumenten, op volgorde van budgetgrootte in 2030 in miljoenen: • Buurtbanen 2.0 (2,0) • Werkgeversarrangementen (1,5) • Trajectvergoeding WP-teams (1,5) • Interne leerstages (0,8) • Medische trajecten (0,6) • Ondersteuning sociale firma's (0,5) • Tijdelijke loonkostensubsidie (0,5) • Trajecten met minder budget (2) Deze optie bespaart 20% hierop en verlaagt uitgavenplafonds en bedragen of zet instrumenten volledig stop. De verwachting is dat een besparing van 20% op de 7 grootste budgetten ca. 1.300 minder mensen aan (gesubsidieerd) werk zal helpen of een participatieplek bieden en evenveel mensen die in de bijstand blijven i.p.v. aan het werk. Ontwikkelmogelijkheden en inzicht in belastbaarheid nemen af en ook de impact van het werk in de stad, zoals de verbinding binnen buurten en werkgelegenheid verdwijnt. Werkgevers zullen minder snel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen, minder mensen kunnen participeren bij sociale firma's en bestaanszekerheid van bijstandsgerechtigden komt in het gedrang.
Directie	Directie WP (meerdere afdelingen, vooral T&S, AW!, WSP en SW), daarnaast bijdrages aan stadsdeelorganisaties

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	45,0	44,4	41,9	42,0
Waarvan personeel	20,7	20,7	20,7	20,7
Baten	0,9	0,9	0,3	0,3

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-2,1	-4,2	-6,3	-8,4	-8,4
Waarvan personeel	-1,0	-2,1	-3,1	-4,1	-4,1
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	De voorgestelde besparingsopties raakt direct Amsterdammers met een bijstandsuitkering. Voor hen zullen namelijk minder vaak re-integratietrajecten naar Werk aangeboden kunnen worden. Ook zal er minder gesubsidieerd werk voor hen beschikbaar zijn. Dit zorgt ervoor dat zij vaker in de bijstand zullen blijven in plaats van uitstromen naar (gesubsidieerd) werk. Deels kunnen mensen in de bijstand ook direct geraakt worden door een besparing op instrumenten, bijvoorbeeld waar het gaat om vergoeding van reiskosten in het kader van een traject naar werk. Daarnaast zal de impact voor sociale firma's groot zijn, zij zijn vaak van bijdrage gemeente afhankelijk om break-even te draaien en mogelijk zullen er enkele failliet gaan. Een besparing van 20% op instrumenten raakt in totaal ruim 1.300 bijstandsgerechtigden die momenteel aan het werk zijn en potentieel in de bijstand stromen. Als we de beoogde besparing doorvoeren zou dit betekenen dat we 750 Amsterdammers minder aan het werk helpen vanuit de bijstand, waarnaast 500 Amsterdammers met een afstand tot de arbeidsmarkt niet meer in dienst kunnen komen met behulp van loonkostensubsidie en 60 Amsterdammers zouden moeten stoppen bij een sociale firma (anders dan Pantar). De impact is niet alleen op de werkplek, maar ook op de gevolgen van het verdwijnen van deze werkplek. Het raakt de sociale kaart binnen buurten omdat de verbindende functies verdwijnen, de ontwikkeling van sociale firma's en het BUIG-budget, waarin loonkostensubsidie wordt vergoed door het Rijk en een positieve invloed heeft op het totaalsaldo (als de loonkostensubsidie wordt teruggeschroefd betekent dit ook iets voor de BUIG-verdeling).
Impact op voorzieningenniveau	De volgende regelingen worden hiermee verminderd. Deze kunnen worden stopgezet of kleiner worden gemaakt (bijvoorbeeld door lagere vergoedingen uit te keren of deze minder vaak in te zetten): • Buurtbanen 2.0 (2,0 miljoen in 2030) –10 mensen per jaar die volledig gesubsidieerd passende baan in hun buurt krijgen en 120 banen als buurtmedewerker • Werkgeversarrangementen (1,5 miljoen in 2030) – vergoeding voor coaching en scholing voor werkgevers die grote groep Amsterdammers in dienst nemen • Bijverdienpremie (4,2 miljoen in 2030) – gaat om premie voor Amsterdammers in uitkering die bijverdienen. • Trajectvergoeding WP-teams (1,5 miljoen in 2030) – gaat vooral om reiskostenvergoedingen voor Amsterdammers die een traject volgen • Ondersteuning sociale firma's (0,5 miljoen in 2030) – subsidie van max 2.000 per plek voor sociale firma die Amsterdammer in dienst nemen • Tijdelijke loonkostensubsidie (0,5 miljoen in 2030) – subsidie van max 5.000 per plek voor werkgevers om Amsterdammers in dienst te nemen waarbij scholing/ begeleiding nodig is. Geharmoniseerd instrument in arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam. Op dit moment realiseren we al besparingen op dit begrotingsartikel, door onder andere een afbouw van het aantal trajecten. Daarnaast loopt er op dit moment al een re-organisatie bij AmsterdamWerkt! van 4,5 miljoen, wat in dit begrotingsartikel valt. Daarmee worden de personeelskosten in dit artikel al met ongeveer 25 procent gereduceerd. Dit is nog niet verwerkt in de huidige versie van de gemeentebegroting
Impact op specifieke groepen/gebieden	Dit raakt vooral Amsterdammers die zonder onze begeleiding of financiële ondersteuning voor werkgevers niet in staat zijn stap naar werk te maken. Deze wonen relatief veel in de integraal aanpakgebieden. Banen als buurtmedewerker worden alleen ingezet in de integraal aanpakgebieden. Een gedeelte van de extra inzet voor die gebieden valt weg met afschaffing hiervan.
Impact op interne organisatie	De voorgestelde invulling omvat geen (op de huidige re-organisatie aanvullende) daling op personeelskosten, maar allemaal om bijdrages aan Amsterdammers of werkgevers. Dit geeft onze klantbegeleiders wel minder mogelijkheden om Amsterdammers naar werk te begeleiden. Een eventuele besparing op instrumenten hangt ook samen met het onvoorzien tekort op het budget voor de uitkeringen (BUIG) van €34 mio, door een andere verdeling van de

	rijksmiddelen. Dit tekort kunnen we in 2026 en 2027 dekken uit een financiële reserve (de Egalisatiereserve). Daarna moet een beroep worden gedaan op de Algemene Middelen. Om dit te mitigeren is het nodig om het bijstandsbestand fors te laten dalen. Afbouw van instrumenten maakt deze opgave nog complexer.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Uitwerken keuzes (regelingen stopzetten of verminderen) - Aanpassen re-integratieverordening (met collegebesluit) - Communicatie richting klantbegeleiders, werkgevers en sociale firma's
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	- Kan conform huidige wetgeving Participatiewet en re-integratieverordening Amsterdam, valt binnen gemeentelijke beleidsvrijheid uitvoering participatiewet - Vraagt aanpassing re-integratieverordening waarbij volledig stopgezette regelingen uit verordening worden gehaald. - Stopzetting tijdelijke LKS vraagt afstemming met overige gemeenten arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam, want is regionaal geharmoniseerd instrument
Contractuele/juridische beperkingen	- Voor al deze regelingen geldt dat deze (op langere) termijn door ons kunnen worden stopgezet of ingekrompen
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Vraagt collegebesluit vanwege aanpassing re-integratieverordening en instemming van gemeenteraad - Gemeentebrede ambitie rondom sociale economie die nu op verzoek huidige college wordt uitgewerkt gaat juist uit van grotere rol sociale firma's met mogelijk grotere financiële bijdrage aan hen.
Top 3 risico's + mitigatie	- Samenloop met onvoorzien tekort op het budget voor de uitkeringen (BUIG) van €34 mio, door een andere verdeling van de rijksmiddelen. Afbouw van instrumenten leidt tot minder uitstroom met daardoor direct negatief financieel gevolg vanuit BUIG - Sluit niet aan op de ingezette ontwikkeling binnen WPI om meer Focus in Dienstverlening aan te brengen. Deze ontwikkeling richt op meer efficiëntie in onze inzet, deze besparing kunnen die efficiëntieverbeteringen tegengaan.
Databeperkingen / kennisgaten	- Niet goed bekend wat precies effect is van al deze regelingen, daarmee is ook niet in te schatten in welke mate dit leidt tot meer bijstandsgerechtigden. - Dit geldt overigens niet alleen voor Amsterdam maar het is in zijn algemeenheid heel moeilijk om effecten van re-integratie instrumentarium te meten en in welke mate het heeft bijgedragen aan de uitstroom. - Voor bijverdienpremie wordt op dit moment evaluatieonderzoek uitgevoerd, waarin ook wordt gekeken naar effecten op arbeidsparticipatie van bijstandsgerechtigden. Verstandig om met besluitvorming over voortzetting daarvan te wachten tot onderzoek afgerond is (later 2026).
Omkeerbaarheid	- Bij het schrappen van instrumenten, of een fors gedeelte van een instrument, is het lastig om deze weer op te bouwen. Los van de aanpassingen Nadere Regels re-integratieverordening, zit de ingewikkeldheid in het opnieuw opbouwen van instrumenten met financiën, grote tijdsinvestering, werkprocessen, personele inzet en inbedding in de organisatie. - Bij faillissement sociale firma's komen deze zeer waarschijnlijk niet meer terug.

Fiche bij activiteit 7.3.1.1 en 7.3.1.2 Minimaregelingen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderen van minima (kind)regelingen (7.3.1.1 en 7.3.1.2)
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Armoederegelingen helpen om het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat moeite heeft om rond te komen te verminderen en hun kansen te vergroten. Een deel van de regelingen is wettelijk vastgelegd en nauwelijks beïnvloedbaar (bijzondere bijstand). Keuzes die gemaakt kunnen worden: a) de doelgroep die in aanmerking komt b) hoogte van bedragen en c) het aantal regelingen. Vermindering van 20% op het niet-wettelijke deel kan via de combinatie van: a) verkleinen doelgroep door verlagen inkomensnorm naar 120%; b) het verlagen van de basiscompensatie regeling tegemoetkoming meerkosten, het verlagen van gemeentelijke bijdrage aan de collectieve ziektekostenverzekering en het verlagen van het kindtegoed; en c) het schrappen van regeling gratis openbaar vervoer voor ouderen. Deze maatregelen leiden waarschijnlijk tot een stijging in aanvragen voor (wettelijk verplichtte) Bijzondere Bijstand. Dit doet naar schatting 10-15% van de besparing teniet. Om 20% netto te besparen op het wendbare deel, moet voor een hoger bedrag aan maatregelen genomen worden.
Directie	Inkomen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	83,5	77,0	76,9	78,2
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,4	0,4	0,4	0,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur.

Aangepaste grondslag: ~ €38 mln is voor wettelijk vastgelegde taken, met name bijzondere bijstand. Dit laat een grondslag van €40 mln, met een uitwerking van een besparingsoptie van 20%.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-2,0	-4,0	-6,0	-8,0	-8,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
aten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	125.000 Amsterdammers met een laag inkomen ervaren de gevolgen van aanpassing van de armoederegelingen. Amsterdammers met een laag inkomen met gezondheidsproblemen, ouderen en kinderen worden het meest getroffen. Zorgkosten gaan omhoog, participatiemogelijkheden worden beperkt en het budget aan kinderen om mee te doen op school wordt verlaagd. Dit zorgt voor meer ongelijkheid in de stad.
Impact op voorzieningenniveau	1. Minder mensen komen in aanmerking door verlaging inkomensnorm van 130% naar 120%, dit raakt werkende minima. 2. Kindregelingen worden versoberd. Kinderen van ouders met een laag inkomen krijgen minder ondersteuning op school. Dit leidt tot meer ongelijkheid in de stad. 3. Meer zorgkosten voor mensen met gezondheidsproblemen door verlaging van de bijdragen aan de collectieve zorgverzekering en de Regeling tegemoetkoming. 4. Minder participatie door het afschaffen van de regeling Gratis OV voor ouderen. 5. We verwachten een iets hogere druk op de wettelijke bijzondere bijstand wanneer de regeling Gratis openbaar vervoer stopt.
Impact op specifieke groepen/gebieden	De genoemde regelingen zijn vooral gericht op ouderen, mensen met een beperking, kinderen en jongeren. Deze groepen worden door deze ingrepen het meest getroffen. Verlaging van de inkomensnorm leidt er ook toe dat de doelgroep werkende minima extra wordt getroffen, o.a. ook omdat de Energietoeslag landelijk niet meer wordt toegekend. De impact is het grootst in Noord, Zuidoost en Nieuw-West waar relatief veel mensen met een laag inkomen leven. Ook impact op de uitvoering van de Masterplannen.
Impact op interne organisatie	Kleinere doelgroep en minder regelingen zal leiden tot minder handmatig te verwerken aanvragen dus minder inzet van (flex)-medewerkers. Processen zijn echter in hoge mate geautomatiseerd, dus de besparing op personele kosten zal beperkt zijn. We zullen dan eerst kijken naar de (kleine) flexibele schil die we dan niet meer hebben. Dit maakt ons minder wendbaar in de capaciteit. Er is wellicht een reorganisatie nodig van onze vaste medewerkers. We verwachten negatieve impact heeft op de verbeterprojecten/innovatieprojecten die we doen om de aanvraagprocessen verder te automatiseren en de dienstverlening naar de Amsterdammer te verbeteren. Los van deze besparing ligt er ook een opgave om binnen het bestaande armoedekader te blijven. De komende jaren, in 2027 en in 2028 moeten we in totaal 16,5 miljoen op structurele uitgaven besparen, om binnen het toekomstig kader te blijven. Deze mogelijke besparing van deze optie komen hier nog bovenop.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- We passen verschillende armoederegelingen aan. Dit kan door het verkleinen van de doelgroep, het stoppen van de regelingen; het versoberen van de regelingen; Dit kost een half jaar tot een jaar; - Werkprocessen moeten worden aangepast; - Personele gevolgen: diverse regelingen stoppen en we verwachten een stijging in het gebruik en afhandeling aanvragen van bijzondere bijstand; - Collegebesluiten en raadsvoordrachten worden voorbereid; - Communicatie naar Amsterdammers wordt voorbereid.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	- Er zijn diverse beleidswijzingen nodig; - Er zijn diverse verordeningen die aangepast moeten worden.

	- Voor de aanpassing van de Regeling toekenning meerkosten (Rtm) dient de Wmo verordening aangepast te worden.
Contractuele/juridische beperkingen	- Er zijn afspraken met softwarebedrijven, externe subsidiepartners. Als de besparing in 2029 gerealiseerd worden, dan is het noodzakelijk dit tijdig aan te kondigen.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Goede en tijdige communicatie naar Amsterdammers met een laag inkomen; - Voor mensen die langdurig gebruik maken van verschillende regelingen, is het wenselijk om een overgangstermijn af te spreken. - Goede en tijdige aanpassingen in de werkprocessen, medewerkers krijgen andere taken. Inzet van een projectleider, het formeren van een werkgroep en hele duidelijke werkprocessen maken. Voor onze doelgroep brengt dit lange periode van onzekerheid met zich mee. We moeten ons er goed op voorbereiden dat we veel telefoontjes krijgen van bezorgde Amsterdammers en ook de Flying Squad die de wijken ingaan, zullen meer uitnodigingen krijgen. Ook Buurtteams, individuele medewerkers (klantbegeleiders) en het contactcentrum. - Meer Amsterdammers zullen steun vragen bij ketenpartners, zoals Buurtteams, maatschappelijke initiatieven en een groter beroep op schuldhulpverlening.
Top 3 risico's + mitigatie	- Meer mensen doen een beroep op de bijzondere bijstand. Als generieke regelingen wegvallen, zal een deel van de Amsterdammers voor de betreffende kosten bijzondere bijstand aanvragen. Dat is een veel arbeidsintensievere regeling dan de huidige generieke regeling. Verwachting is dat vooral kosten die mensen maken vanwege medische beperkingen, beperkingen in vervoer (ouderen) en kosten die noodzakelijk zijn om mee te doen op school via de bijzondere bijstand aangevraagd zullen worden. - De mensen die geen of minder beroep kunnen doen op armoederegelingen zullen naar verwachting meer financiële stress ervaren en/of in financiële problemen komen. Dit heeft een negatieve impact op andere levensgebieden, zoals gezondheid, zorg, taal en werk (idem bij inperking van de schuldhulpverlening). Dit leidt tot hogere kosten op deze terreinen. Daarnaast wordt de druk op Buurtteams groter, ook omdat voor de bijzondere bijstand meer en strengere voorwaarden gelden dan voor de minimavoorzieningen. Meer mensen met financiële problemen zullen hulp vragen. - Er is per 2026 een onvoorzien tekort op het budget voor de uitkeringen (BUIG) van €34 mln, door een andere verdeling van de rijksmiddelen. Dit tekort kunnen we in 2026 en 2027 dekken uit een financiële reserve (de Egalisatiereserve). Daarna moet een beroep worden gedaan op de Algemene Middelen. Om dit te mitigeren is het nodig om het bijstandsbestand fors te laten dalen. Afbouw van regelingen/ instrumenten/verhogen van caseload/etc. maakt deze opgave nog complexer.
Databeperkingen / kennisgaten	- Het is niet mogelijk een exacte inschatting te maken van de financiële druk op de Bijzondere bijstand, hoeveel mensen daadwerkelijk meer naar de Buurtteams gaan, of hoe groot de gemeentelijke financiële last wordt als mensen voor hulp naar andere voorzieningen gaan, zoals Onderwijs, Zorg en sociale basis.

Fiche bij activiteit 7.3.1.3 en 7.3.1.4 Schuldhulp preventie en inzet schuldhulpverlening

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderen inzet schuldhulp preventie en schuldhulpverlening (7.3.1.3 en 7.3.1.4)
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam biedt hulp bij (beginnende) schulden om o.a. ontruimingen, afsluitingen van energie en problemen op o.a. gezondheid en rondom opgroeien te voorkomen. Deze optie verlaagt de bijdrage aan de buurtteams met bijna € 10 miljoen. Dit betekent vooral minder preventieve inzet door: 1. minder vroegsignalering (ca. 10.000-15.000 signalen over betalingsachterstanden worden schriftelijk i.p.v. outreachend afgedaan) en 2. minder inzet van sociaal raadslieden (preventieve ondersteuning). De inzet op vroegsignalering blijkt effectief gezien o.a. de lage gemiddelde gesaneerde schuld in Amsterdam en het minimale aantal woningontruimingen bij corporaties om financiële redenen. Daarnaast betekent de besparing vermindering in de curatieve inzet (begeleiding) door 3. minder schuldhulpverleners voor curatieve trajecten, 4. minder schuldhulpverlening aan bijstandsgerechtigden en 5. stoppen met de inzet van buurtteams op Familiescholen en buurtgerichte inzet via Schuldenvrije Buurt.
Directie	Inkomen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	61,8	54,5	51,8	47,7
Waarvan personeel	1,4	1,4	1,4	1,4
Baten	14,4	6,7	4,2	0,7

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-2,4	-4,8	-7,2	-9,5	-9,5
Waarvan personeel	-0,1	-0,2	-0,4	-0,5	-0,5
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Dit raakt Amsterdammers met (dreigende) problematische schulden. 11,8% van de Amsterdammers (ca. 60.950 huishoudens) heeft geregistreerde problematische schulden. Daarnaast is er een groep mensen met een laag inkomen en een groter risico om in de schulden te raken (in 2023: ruim 112.000 Amsterdammers in een minimahuishouden). Minder preventie, langere wachttijden en minder begeleidingstijd zullen er naar verwachting toe leiden dat schulden oplopen. De gemiddelde gesaneerde schuld was in Amsterdam in 2024 € 25.351. De preventieve inzet van buurtteams is hiervoor een belangrijke reden. De verwachting is dat minder inzet op preventie zal leiden tot een toename van dit bedrag naar het landelijk gemiddelde van rond € 40.000 per gesaneerde schuld. Oplopende schulden kunnen ertoe leiden dat basisuitgaven niet meer betaald kunnen worden, met het risico op o.a. een woningontruiming (in 2024 hadden we dankzij onze aanpakslechts 30 woningontruimingen om financiële redenen), energie-afsluitingen en chronische stress die leidt tot problemen op andere levensgebieden (bijv. opvoeden van kinderen of gezondheid). Een andere impact van minder begeleidingstijd is een hogere kans op terugval. Ook zet het de buurtteamorganisaties onder druk die de afgelopen jaren te maken hadden met een stijging van de hulpvragen en meer complexe problematiek.
Impact op voorzieningenniveau	In 2024 hebben we over ca. 54.000 huishoudens een melding van een betalingsachterstand ontvangen. De voorlopige cijfers van 2026 laten een stijging van ca. 10.000 meldingen zien. Een besparing op de buurtteams betekent dat we ondanks deze toename van betaalachterstanden ca. 10.000-15.000 meldingen niet meer outreachend door de Buurtteams maar schriftelijk afhandelen (ca. 33% minder outreachend). Amsterdammers in de schulden worden nauwelijks bereikt met een schriftelijke afdoening waardoor schulden zullen oplopen. Er is in 2024 36.999 keer een beroep gedaan op sociaal raadslieden met ingewikkelde financiële hulpvragen. Ruim 4000 Amsterdammers met een Participatiewet-uitkering zijn integraal ondersteund met hun betaalachterstanden. Een besparing op deze financiële hulpverleners betekent minder Amsterdammers die deze ondersteuning ontvangen. De toegang tot curatieve schuldhulpverlening is een wettelijke verplichting voor gemeenten. Een besparing op curatieve schuldhulpverleners leidt tot wachttijden en beperkte begeleiding (grotere kans op terugval).
Impact op specifieke groepen/gebieden	De stadsdelen Nieuw-West en Zuidoost worden het meest geraakt bij een bezuiniging, omdat daar (zowel absoluut als relatief) de meeste schuldenproblematiek is. De doelgroepen die het meest geraakt worden zijn lagere inkomens, waaronder uitkeringsgerechtigden, huurders, alleenstaanden en jongvolwassenen. Zij hebben bovengemiddeld moeite met rondkomen.
Impact op interne organisatie	De impact op de interne organisatie van de directie Inkomen is beperkt. De daadwerkelijke inzet wordt door de buurtteams gepleegd. Een besparing van 20% op het programmaonderdeel kan leiden tot minder project- en aansturingskosten vanuit de directie Inkomen (ca. 5% van de totale besparing). De besparing landt vooral bij de interne organisatie van de buurtteams en heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering. Het zet de buurtteamorganisaties onder druk, die de afgelopen jaren te maken hadden met een stijging van de hulpvragen en meer complexe problematiek.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Besluit tijdig kenbaar maken aan Buurtteam Amsterdam en afstemmen over consequenties. Plan maken om besparing door te voeren, beleidsdocumenten bestuurlijk laten aanpassen Communicatie naar de Amsterdammer en woordvoering voorbereiden.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassing Beleidsplan 2025-2028 De schuld voorbij (gemeente Amsterdam) Aanpassing Hoofdlijnenbesluit Buurtteam Amsterdam (vastgesteld door raad op 18 feb 2026), met daarbij een herijking van de inzet op schuldhulpverlening en de ingezette beweging naar 'stevige lokale teams'.
Contractuele/juridische beperkingen	Er zijn juridische aspecten bij het doorvoeren van een besparing op de buurtteams. Bij langdurige subsidie geldt dat als de subsidiegever voor een volgend tijdvak (hier: 2027) minder subsidie wil verstrekken, dit vooraf aan de ontvanger moet worden aangekondigd. Dit moet een redelijke termijn zijn (doorgaans 6 maanden), zodat de ontvanger zich kan voorbereiden op de vermindering. Met het oog op de inhoud en de omvang van de opdracht van de buurtteams is het onzeker in hoeverre een periode van 6 maanden in dit geval als redelijk kan worden beschouwd. Mogelijk gaan buurtteamorganisaties daartegen in bezwaar. Vanaf 2028 wordt een nieuwe subsidie aan buurtteams verleend en kunnen aanpassingen in het financieel kader worden doorgevoerd. Wel is op 18 februari jl. het Hoofdlijnenbesluit Buurtteam Amsterdam vastgesteld door de raad. Het uitgangspunt hierin is dat de middelen die nu in de begroting zijn opgenomen en de basisonderdelen van de schuldenaanpak beschikbaar blijven. Vanuit dit uitgangspunt bereiden we in de periode maart-juli 2026 een uitvoeringsbesluit voor. Indien alsnog tot een significante besparing op de subsidie vanaf 2028 wordt besloten, vergt dit extra voorbereidingen en aanpassingen aan het nieuwe subsidiekader. Het proces om tot een nieuwe opdrachtverlening aan de Buurtteams te komen, komt dan onder druk te staan, met risico's voor een tijdige implementatie.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Bedrijfsvoering buurtteams, een eventuele besparing dient in samenhang te worden bekeken met een eventuele besparing vanuit Zorg (programma 6). Jaarlijks wordt één integrale beschikking opgesteld voor de buurtteams. - Effecten op andere instanties in het sociaal domein (o.a. OKT, (jeugd)zorginstanties, scholen, sociale basis, gemeente (WPI) informele organisaties en specialistische organisaties).
Top 3 risico's + mitigatie	- Ingrijpende effecten op bedrijfsvoering van de buurtteamorganisaties: verminderen van de formatie vergt tijd en (reorganisatie)kosten. Ook is er een risico op het omvallen van buurtteamorganisaties. - Door verminderde op schulden heeft een brede impact hebben op meerdere levensdomeinen van de Amsterdammer (gezondheid, welzijn, relaties en opvoeden) - Ingrijpende effecten op andere partijen in het sociale domein (meer hulpvragen op o.a. jeugd en zorg) met bijbehorende kosten. De mogelijkheden tot mitigatie zijn beperkt. Er kan zo specifiek mogelijk worden gefocust op huishoudens die ondersteuning het hardst nodig hebben (o.a. crisissituaties).
Databeperkingen / kennisgaten	Er is niet precies bekend op welke plekken in het sociaal domein de consequenties in welke mate tot uiting komen. Waarschijnlijk betreft het in elk geval de domeinen inkomen, zorg en jeugd.
Omkeerbaarheid	Omkeerbaar, maar wel verlies aan expertise en ervaring, het weer opbouwen van formatie en specialisatie zal tijd kosten (ca. 3-4 jaar)

Fiche bij activiteit 7.4.1.1 Ondersteuning aan ongedocumenteerden (MA&O)

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderen ondersteuning aan ongedocumenteerden (MA&O)
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Het programma MA&O heeft een omvang van € 18,5 mln in 2030, waarvan € 13,5 mln. bestemd is voor ongedocumenteerden. De overige € 5,0 mln. uit het programma worden besteed aan opvang, ondersteuning en begeleiding van vluchtelingen en statushouders. Deze middelen bedragen in 2026 nog € 9,0 mln. Voor asielopvang (wettelijke taak) wordt een Rijksbijdrage vanuit de Spreidingswet en het Faciliteitenbesluit opvangcentra ontvangen van € 1,4 mln. per jaar. Deze besparingsoptie verlaagt € 5,0 mln op het budget ongedocumenteerden. De gemeente doet dan minder aan opvang en begeleiding, bestaanszekerheid, zorg en informatievoorziening voor ongedocumenteerden in de stad. Dit betekent in de praktijk concreet - afschalen van het aantal opvangplekken van 500 naar 250 tot 300, - verlagen van inzet voor kwetsbare ongedocumenteerden buiten de opvang door • het beperken van toeleiding naar zorg (medicijnen, mondzorg, huisartsenzorg en abortussen), • beperken voedselondersteuning tot alleen bijzonder kwetsbare ongedocumenteerden, • versoberen informatievoorziening aan ongedocumenteerden en professionals, • het verlagen van de overhead en lobby.
Directie	Directie Werk, Participatie en Inkomen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	22,4	18,5	18,5	18,5
Waarvan personeel	1,6	1,6	1,6	1,6
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,3	-2,5	-3,7	-5,0	-5,0
Waarvan personeel	-0,0	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Een besparing van € 5 miljoen op de ondersteuning van ongedocumenteerden, betekent een daling van eenderde van ten opzichte van het huidige niveau. Daartoe moeten scherpe keuzes worden gemaakt in de opvang, begeleiding, zorg, bestaanszekerheid, informatievoorziening en participatie van ongedocumenteerden. Afschaling vergroot de kwetsbaarheid van de ongedocumenteerden en verslechtert hun situatie. Dit betekent dat een groep ongedocumenteerden 'dakloos' raakt en buiten beeld raakt van de gemeente. De begeleiding naar perspectief is dan niet meer mogelijk, omdat daar een stabiele opvangplek voor nodig is.
Impact op voorzieningenniveau	Als de besparingsoptie van € 5 miljoen op dit programma wordt gerealiseerd dan betekent dit in de praktijk concreet: • Afschalen van het aantal opvangplekken van 500 naar 250 tot 300 en beperkte inzet voor ongedocumenteerden buiten de opvang (lasten € 8 mln., kostprijs per opvangplek € 77,00); • Verlagen van de inzet voor kwetsbare ongedocumenteerden buiten de opvang, het gaat om € 1,8 mln. onder te verdelen in de volgende posten: - Beperken toegang tot zorg (medicijnen, mondzorg, huisartsenzorg en abortussen): € 0,3 mln. - Beperken voedselondersteuning tot alleen bijzonder kwetsbare ongedocumenteerden: € 0,7 mln. - Versoberen informatievoorziening aan ongedocumenteerden en professionals: € 0,5 mln. - Verlagen overhead gemeente inclusief lobby € 0,3 mln. De gemeente kan ervoor kiezen om bij de opvangplekken de begeleiding af te schalen en opvang in eigen netwerk te stimuleren door leefgeld te verstrekken (8400 per persoon per jaar) of het bieden van sobere nachtopvang (bed bad brood) aan 300 ongedocumenteerden voor ongeveer € 5 mln. per jaar.
Impact op specifieke groepen/gebieden	- Er is voor minder ongedocumenteerden plek in de opvang. - Het beperken van ondersteuning van voedsel en zorg, en het beperken van de informatievoorziening, vergroot de kwetsbaarheid van ongedocumenteerden. - Afbouw van de ondersteuning kan het vertrouwen in de gemeente ondermijnen. Dit is m.n. relevant gelet op de mogelijke invoering van de strafbaarstelling van onrechtmatig verblijf en de lokale gevolgen van de implementatie van het EU-migratiepact. Dat kan leiden tot zorgmijding en verslechtering van de situatie van ongedocumenteerden. - Problemen op andere gebieden kunnen zich sterker manifesteren (openbare orde, handhaving, acute zorg, crisisopvang, etc.)
Impact op interne organisatie	Beperking van preventieve ondersteuning leidt waarschijnlijk tot kostenverschuiving naar crisisopvang, handhaving, openbare orde en acute zorg, met aanvullende maatschappelijke en financiële effecten.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	- Bestuurlijke keuzes op de verschillende voorzieningen die leiden tot afschaling - Sessies organiseren met partners om na te gaan waar de draagkracht ligt van partijen - Samenwerking met fondsen intensiveren

Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Beleidskader "de Amsterdamse inzet voor vluchtelingen en ongedocumenteerden Uitvoeringsplan programma ongedocumenteerden 2025
Contractuele/juridische beperkingen	Voor uitvoering van het programma ongedocumenteerden worden aan meerdere maatschappelijke organisaties jaarlijks subsidies verstrekt. De afbouw van deze structurele subsidies brengt frictiekosten met zich mee.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Voldoende capaciteit voor hervorming - Duidelijke taakverdeling - Duidelijke communicatie intern en extern, met name richting partners
Top 3 risico's + mitigatie	1.) Kostenverschuiving en kostenstijging 2.) Besparing op preventieve opvang en begeleiding leidt tot hogere uitgaven aan crisisopvang, handhaving, openbare orde en acute zorg. 3.) Verlies van investeringen en heropbouwkosten 4.) Afbouw van subsidies leidt tot verlies van expertise en infrastructuur bij uitvoerende organisaties; herstel van deze capaciteit vraagt in de toekomst aanvullende middelen. 5.) Contractuele en frictiekosten 6.) Tussentijdse aanpassing of beëindiging van subsidierelaties kan leiden tot frictiekosten, afwikkelingskosten en mogelijk juridische claims, waardoor de beoogde besparing deels of geheel teniet wordt gedaan.
Databeperkingen / kennisgaten	Afhankelijk van één of beperkte databronnen intern en extern/ versnippering van kennis en expertise
Omkeerbaarheid	Laag – eenmaal ingevoerd is teruggaan naar het oude systeem duur en complex

Fiche bij activiteit 8.2.1 Openbare orde en Veiligheid

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Beperken inzet Openbare Orde en Veiligheid met 20%
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Deze optie behelst een beperking van het budget dat Amsterdam uitgeeft aan Openbare orde en Veiligheid, uitgaande van een beperking van 20%. Een beperking met 20% vergt een beperking van de inzet op thema's als ondermijning, persoonsgerichte aanpakken, beleid en analyse, of bestuurlijke maatregelen. Op al deze thema's zal een beperking van de inzet van deze orde-grootte een impact hebben op de veiligheid en veiligheidsbeleving in de stad.
Directie	Openbare Orde en Veiligheid (onderdeel van directie 13 Bestuur en Organisatie)

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Betreft gecombineerd budget van 8.2.1.1, 8.2.1.3, 8.2.1.6 en 8.2.1.9; de activiteiten die uitgevoerd worden door directie OOV

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	40,1	36,8	36,5	36,5
Waarvan personeel	24,1	24,1	24,1	24,1
Baten	2,3	2,1	1,8	1,8

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,8	-3,7	-5,5	-7,3	-7,3
Waarvan personeel	-1,2	-2,4	-3,6	-4,8	-4,8
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Het verminderen van de inzet op Ondermijning, Persoonsgerichte aanpakken, Beleid en Analyse en Bestuurlijke Maatregelen raakt alle Amsterdammers en bezoekers in hun veiligheidsbeleving. Daardoor is er minder zicht en grip op (instroom in) criminaliteit en overlast in de stad. Denk aan minder cameratoezicht, minder analyses door lagere capaciteit waardoor toekomstig beleid minder specifiek en dus minder effectief kan worden. Vermindering van inzet op Ondermijning maakt weren van malafide ondernemingen moeilijker. Er kan in mindere mate nazorg voor buurtbewoners bij explosies worden geleverd. Daarnaast kunnen demonstraties en dreigende ongeregeldheden bijvoorbeeld bij voetbal onvoldoende goed voorbereid worden met negatieve gevolgen voor de openbare orde in de stad. Dit geldt ook voor mensenhandel en criminele uitbuiting, zoals sextortion (online en offline).
Impact op voorzieningenniveau	Bovenstaande activiteiten worden stadsbreed ingezet. Verminderen betekent dat overall de inzet 20% omlaag gaat. Dat leidt bijvoorbeeld tot (gebaseerd op de indicatoren in de doelenboom Begroting 2026): • Bestuurlijke maatregelen leidt tot +/- 32 minder sluitingen en waarschuwingen en 200 minder opgelegde verboden (totaal aantal bestuurlijke maatregelen bedroeg 160 en het totaal aantal opgelegde verboden bedroeg 1000) • 150 personen minder in Persoonsgerichte Aanpak (totaal aantal personen bedroeg 750) • 55 minder meldingen en controles door de Ondermijningsbrigades (totaal aantal meldingen en controles bedroeg 270)
Impact op specifieke groepen/gebieden	Hoewel de activiteiten door de hele stad worden ingezet, is de uiteindelijke inzet afhankelijk van de situatie in de gebieden.
Impact op interne organisatie	Bij vermindering van 20% op de activiteiten, zou een daarbij horende vermindering van personeelsbezetting volledig bij OOV landen. Er zal eerst een strategisch personeelsplan opgesteld moeten worden om te bepalen waar de besparing opgevuld kan worden. We werken nu, naast vaste medewerkers, met tijdelijke contracten, een flexibele schil. Waarschijnlijk volgen daarna nog frictiekosten.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Afhankelijke van de door de politiek gemaakte besparingskeuze, zal het MT aan de slag moeten met: • Nieuwe afdelingsplannen en strategische personeelsplanning • Aanpassen samenwerkingsafspraken waar nodig • Aanpassen beleid waar nodig en juridische toetsing daarop • Communicatieplan met externe partijen • Etc.

Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Op basis van de nieuwe beschikbare middelen zal al het beleid herijkt moeten worden om overal de tolerantiegrenzen te verruimen met als gevolg dat er minder inzet gepleegd hoeft te worden.
Contractuele/juridische beperkingen	Alle aanpassingen aan het beleid zullen juridisch getoetst moeten worden.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	We zijn onderdeel van de Driehoek. Al het werk dat wij minder doen, kan leiden tot extra werk bij de Politie. Bestaande afspraken zullen moeten worden herzien. Mogelijk moeten de afspraken met netwerkorganisaties worden herzien.
Top 3 risico's + mitigatie	1) Imago schade bij verminderen van inzet op verschillende activiteiten (zie bovenstaand beschreven). Mitigerende maatregel: duidelijke communicatie naar burgers / ondernemers en betrokken partijen. 2) Extra overlastmeldingen (bij THOR) 3) Minder kennis over overlastgevende situaties (door personen en/of afval) en criminaliteit in de stad Daarbij zullen we moeten accepteren dat we niet alle gewenste interventies kunnen uitvoeren, zoals hierboven beschreven).
Databeperkingen / kennisgaten	Er gaat kennis verloren bij vermindering van personeelsinzet. Als er minder registraties plaatsvinden in de stad (bijv door camera's) is er ook minder data beschikbaar om toekomstig passend beleid te ontwikkelen.
Omkeerbaarheid	Afhankelijk van volledig stoppen met een activiteit of verminderen, zijn keuzes al dan niet omkeerbaar.

Fiche bij activiteit 8.2.1.2 Bevorderen veiligheid in stadsdelen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verminderde inzet op veiligheid in de stadsdelen met 20%
Korte samenvatting van de besparingsoptie	In de stadsdelen zijn teams Veiligheid actief, die met ca. 230 fte in de wijken en buurten zich volledig richten op de uitvoering. Keuzemogelijkheden om een besparing van 20% in te vullen, zijn onder andere stoppen met de lokale aanpak ondermijning, stoppen met projectleiders sociale veiligheid, verminderen inzet op aanpak jeugd en veiligheid, verminderen inzet straatcoaches of het stoppen van de treiteraanpak. In alle gevallen zal dit betekenen dat de inzet en aanwezigheid van de teams veiligheid op straat zal afnemen.
Directie	De zeven stadsdelen en stadsgebied Weesp

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	35,1	31,5	31,3	31,3
Waarvan personeel	18,2	18,2	21,0	21,0
Baten	0,3	0,3	0,0	0,0

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,6	-3,1	-4,7	-6,3	-6,3
Waarvan personeel	-0,9	-1,8	-3,2	-4,2	-4,2
Baten					

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	De teams Veiligheid in de stadsdelen richten zich volledig op de uitvoering. Het overgrote deel van de ca. 230 fte zijn actief in de wijken en buurten. Hierbij is maar een beperkt deel materieelbudget. Het grootste deel van het materiële budget betreft de subsidie voor inzet van straatcoaches, wat ook uitvoering betreft. Ook hiervoor geldt dat de straatcoaches actief zijn in de wijken en buurten en ook wel de ogen en oren van de stad worden genoemd. Bezuinigingen zullen daarmee direct invloed hebben op de uitvoeringskracht. Afhankelijk van de taken waarmee gestopt wordt, verschilt de impact op de stad. Hieronder zijn een aantal mogelijke bezuinigingen met daarbij het effect opgenomen. Met een lager materieelbudget moet naar de afbouw van (een deel van) de volgende maatregelen worden gekeken: • Subsidie beveiliging Joodse scholen in Zuid • Subsidie straatcoaches • HALT spreekuur in de scholen • Faciliteren netwerkbijeenkomsten • Opleiding, trainingen en bemiddelingspool • Onderhoud en beheer informatiesysteem J&V • Communicatie en het bieden van nazorg bij overvallen Met een lager personeelsbudget moet naar de afbouw van (een deel van) de volgende maatregelen worden gekeken: • Stoppen met projectleiders Jeugd en Veiligheid die nauw samenwerken met het AcvZ– Top 600 aanpak, heeft tot gevolg dat minder jeugdigen in behandeling/ regie, wat gaat om doorlopend ca. 7 tot 10 dossiers per projectleider. Geen zicht op terugkeer na detentie, geen plan en geen begeleiding. Het AcvZ kan hierdoor minder complexe zaken oppakken en er is geen informatiepositie meer doordat er geen ogen en oren op straat zijn. De afspraken met in- en externe partners vervallen. • Stoppen met treiteraanpak betekent dat er vanuit de gemeente geen regie meer zal zijn op dergelijke casussen. Slachtoffers van intimidatie worden niet geholpen. Op het moment zijn er in totaal 36 treiterzaken in behandeling, en vele zaken in het voortraject in behandeling. Het stoppen van deze taak levert bij meerdere bewoners langdurig stressvolle tot traumatische ervaringen op. • Stoppen met inzet vanuit stadsdelen op ondermijning betekent dat honderden signalen niet meer opgehaald worden en niet meer (integraal) opgepakt. De eerste linie in de keten stagneert waardoor er minder signalen naar boven drijven bij andere partners ter behandeling. De positieve wending om buurten toekomstbestendig en leefbaar te maken of houden verdwijnt en meer criminelen krijgen kans hun zaken te exploiteren. We voldoen niet meer aan de afspraken met in –en externe partners.
Impact op voorzieningenniveau	De impact is afhankelijk van de keuzes waarop bezuinigd zal worden. Daardoor is het lastig om te expliciteren wat de impact op het voorzieningenniveau zal zijn.

Impact op specifieke groepen/gebieden	De bezuinigingen op veiligheid raken de gehele stad maar het effect zal vermoedelijk het grootst zijn in de meest kwetsbare buurten en inwoners. In de stadsdelen Noord, Nieuw-West en Zuidoost is de afgelopen periode een belangrijke inhaalslag in gang gezet om de veiligheid van de woonomgeving te vergroten. Het is van essentieel belang dat de ingezette inhaalslag wordt voortgezet.
Impact op interne organisatie	Stadsdelen spelen nu een belangrijke rol in het verzachten van de effecten van de tekorten in de zorg en veiligheidsketen. De kans is reëel dat er met de bezuinigingen extra druk komt op directies JZD en OOV.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Met een besparing van € 4,2 miljoen op personeel wordt de formatie bij de teams Veiligheid met meer dan 35 fte verlaagd. Van vast personeel in de stadsdelen zal via een reorganisatie afscheid genomen moeten worden. Dit gaat vaak gepaard met een reorganisatietraject en dus frictiekosten. De verlaging van het materiële budgetten met 2,6 miljoen wordt gerealiseerd door bovengenoemde budgetten te verlagen of af te bouwen.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Veiligheid is één van de 22 taken die is opgenomen in de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied, en kent 33 deeltaken. Het is een van de meest omvangrijke taken die aan dagelijks bestuurders is gemandateerd. Een besparing betekent dat niet alle deeltaken uitgevoerd kunnen worden, waardoor de Verordening aangepast dient te worden. Dit gaat tegen de evaluatie van het bestuurlijk stelsel in, waarbij besloten is om nog vier jaar door te gaan met het huidige stelsel.
Contractuele/juridische beperkingen	Nvt
Randvoorwaarden/ afhankelijkheden	De besparing heeft een relatie met de ingezette organisatieontwikkeling aangezien het voor een aanzienlijk deel om formatiebudget gaat. Verreweg het grootste deel van ons personeel heeft een vast contract.
Top 3 risico's + mitigatie	Door de inzet en aanwezigheid van de teams veiligheid op straat investeren stadsdelen bewust aan de voorkant van ontwikkelingen om problemen (en dus extra kosten) aan de achterkant te voorkomen. Een afname van de aanwezigheid heeft een negatief effect op het vertrouwen van de bewoners en bedrijven in de overheid. Daarnaast heeft dit een grote impact om de samenwerkingen en relatie met externe partners in de veiligheidsketen.
Databeperkingen/ kennisgaten	nvt
Omkeerbaarheid	Deze maatregel is moeilijk omkeerbaar, als er naderhand extra geld beschikbaar komt zullen opnieuw mensen aangenomen moeten worden. Hierbij zullen kennis en netwerken voor een groot deel opnieuw opgebouwd moeten worden.

Fiche bij activiteit 8.2.1.5 Toezicht en handhaving openbare ruimte

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Toezicht en handhaving openbare ruimte
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Deze optie behelst het beperken van de inzet van Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) in de operatie, uitgaande van een beperking van het budget van 20%. Een besparing vertaalt zich rechtstreeks in het aantal BOA's en zou leiden tot een beperking met ongeveer 150 BOA's. Dit betekent ook dat gekozen moet worden tussen voor een vermindering van de inzet van de gebiedsteams of die van de specialistische teams.
Directie	Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR)

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	91,7	92,0	89,6	89,6
Waarvan personeel	75,4	75,4	75,4	75,4
Baten	6,3	6,3	5,7	5,7

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur
Tabel wordt later aangevuld met de actuele begroting

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-4,5	-9,0	-13,4	-17,9	-17,9
Waarvan personeel	-3,8	-7,5	-11,3	-15,1	-15,1
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 .

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Het verminderen van het aantal BOA's bij Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte raakt alle Amsterdammers en bezoekers en ondernemers in hun veiligheids- en leefbaarheidsbeleving. Er zal minder zichtbare aanwezigheid van BOA's op straat zijn. Ook kunnen meldingen minder snel worden opgepakt en zullen diverse beleidsdoelstellingen niet uitvoerbaar zijn.
Impact op voorzieningenniveau	Toezicht en Handhaving in de openbare ruimte wordt stadsbreed ingezet. Verminderen betekent dat overall de inzet 20% omlaag gaat. Dat leidt grofweg tot 150 minder fte aan handhavingscapaciteit en een daaraan gerelateerd aantal fte ondersteuning. Er kan worden gekozen welke inzet omlaag gaat: die van de gebiedsteams of die van de specialistische teams. In het geval van het verminderen van 20% inzet in de gebiedsteams zal er minder integraal kunnen worden gehandhaafd. Met de huidige bezetting hebben we een redelijke dekking over alle dagen van de week in alle stadsdelen. Vermindering met 20% betekent dat die dekking er niet meer in alle stadsdelen is. In het geval van het verminderen met 20% van de inzet van de specialistische teams kan men bijvoorbeeld denken het opheffen of marginaliseren van één van deze teams zoals het team nautisch toezicht en handhaving, het team fietsparkeren of het team wegsleep.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Hoewel de activiteiten door de hele stad worden ingezet, is de uiteindelijke inzet afhankelijk van de situatie in de gebieden.
Impact op interne organisatie	Bij vermindering van 20% op handhaving, zou een daarbij horende vermindering van personeelsbezetting volledig bij de directie THOR landen. Er zal eerst een strategisch personeelsplan opgesteld moeten worden om te bepalen waar de besparing gerealiseerd kan worden. Waarschijnlijk volgen daarna nog frictiekosten.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Nieuwe afdelingsplannen en strategische personeelsplanning • Aanpassen afspraken met stadsdelen en andere opdrachtgevers (bv vervoersregio) over inzet • Afstemmen afname inzet met externe partners (politie, VRA, waternet) • Opstellen communicatieplan, reorganisatieplan
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Op basis van de nieuwe beschikbare middelen zal de verdeling van de inzet herijkt moeten worden met als gevolg dat er minder inzet gepleegd hoeft te worden. Concreet betekent dit dat de uitvoerbaarheid van beleid op o.a. het gebied van Overlast personen, Jeugdoverlast, Afval, Verkeer en evenementen zal moeten worden herzien.
Contractuele/juridische beperkingen	Alle aanpassingen aan het beleid zullen juridisch getoetst moeten worden.

Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Al het werk dat wij minder doen, kan leiden tot extra werk bij de Politie en andere partners. Bestaande afspraken zullen moeten worden herzien. Mogelijk moeten de afspraken met partners worden herzien.
Top 3 risico's + mitigatie	1) Imago schade bij verminderen van inzet op handhaving in de openbare ruimte (zie bovenstaand beschreven). Mitigerende maatregel: duidelijke communicatie naar burgers/ ondernemers en betrokken partijen. 2) Extra overlastmeldingen omdat niet snel wordt ingegrepen, meldingen kunnen niet tijdig worden opgevolgd of niet op alle meldingen kan worden geacteerd. 3) Minder kennis over overlastgevende situaties (door personen en/of afval)
Databeperkingen / kennisgaten	Er gaat kennis verloren bij vermindering van personeelsinzet.
Omkeerbaarheid	Het is de afgelopen jaren moeilijk gebleken om voldoende handhavingscapaciteit aan te trekken. Bij een krimp van 20% zal het moeilijk zijn de capaciteit snel weer omhoog te krijgen.

Fiche bij activiteit A.1.1.1 OZB

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verhogen Onroerendzaakbelasting
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De afgelopen jaren is de OZB aanzienlijk verhoogd: van ruim €308 miljoen in 2025 naar een begroot bedrag van €465 miljoen in 2030. Dit is een verhoging van 46%. De herkomst van OZB is circa 38% van eigenaren woningen en niet-woningen, en 25% van gebruikers. In deze optie gaan de opbrengsten OZB met 20% omhoog tov de begroting in 2030. In 2030 gaat het dan om ~€90 miljoen aan structurele meeropbrengsten. Vanzelfsprekend is een andere verdeling of een ander percentage ook mogelijk. OZB baten zijn relatief zeker, omdat er goed zicht is op de belastingplichtige objecten daarbinnen, waarbij bovendien geldt dat de samenstelling van de categorieën relatief stabiel is. Wel is bij een forse verhoging ook meer bezwaar en beroep en dus hogere uitvoeringslasten.
Directie	Directie Belastingen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	3,2	3,2	3,2	3,2
Waarvan personeel	0,6	0,6	0,6	0,6
Baten	426,2	438,0	450,4	450,4

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,5	1,0	1,0	1,0	0,3
Baten	15,0	30,0	45,0	90,0	90,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Een tariefsaanpassing raakt alle in principe alle belastingplichtigen in de onderscheiden categorieën. Aanpassing van tarieven vraagt om zorgvuldige afwegingen ten aanzien van belastingplichtigen. Daartoe behoren bijvoorbeeld woningbouwverenigingen.
Impact op voorzieningenniveau	Nvt
Impact op specifieke groepen/gebieden	Naar zijn aard raakt een tariefsaanpassing de doelgroep waarvoor het tarief geldt. Eerder is al aangegeven dat binnen de bestaande categorieën nog verschillende groepen zijn aan te wijzen.
Impact op interne organisatie	Een verhoging van de OZB-tarieven van enige omvang maakt het aannemelijk dat er extra uitvoeringslasten gaan ontstaan. Niet alleen zal de bereidheid tot het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures worden aangewakkerd, ook wordt het belang om zicht te hebben op de vraag of de verwachte baten zich daadwerkelijk gaan materialiseren vergroot. De daaraan verbonden activiteiten om eenieder daarover geïnformeerd te houden kunnen aanzienlijk zijn.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Besluit B&W. Aanpassen verordeningen
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassen (belasting) verordeningen
Contractuele/juridische beperkingen	Wettelijke grondslag is beschikbaar
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Het is van belang dat bij tariefstelling een bestuurlijke motivering beschikbaar is, waaruit een zorgvuldige bestuurlijke belangenafweging blijkt. Deze motivering kent een vertaling in een redelijk tarief en wordt geformaliseerd in een verordening.
Top 3 risico's + mitigatie	1) Tariefsverhogingen van enige betekenis zetten aan tot maatschappelijk debat, met daaraan verbonden politiek-/bestuurlijke drukte en media-aandacht. 2) Afzonderlijke afweging om middelen te genereren, zonder daarbij (voldoende) oog te hebben voor de feitelijke financiële druk op de stad. Daarbij wordt snel een vergelijking met andere grote steden getrokken, zoals Rotterdam, Utrecht en Den Haag. Hierbij is van belang dat niet alleen de hoogte van het tarief relevant is – waarvan gesteld kan worden dat deze zich rond het landelijk gemiddelde beweegt – maar ook de WOZ-waarde. Daarvan kan gesteld worden dat deze tot de hoogte in Nederland behoort. Momenteel is het huidige OZB-druk vergelijkbaar met steden zoals Rotterdam, Utrecht en Den Haag. 3) Interpretatie van de door het rijk gebruikte maatstaf: eigen verdiencapaciteit

	Er is voorzichtigheid geboden met het interpreteren van betekenis van de door het rijk toegepaste eigen verdiencapaciteit voor de stad Amsterdam. Het rijk baseert zich op gemeenten door heel Nederland waarvoor eenzelfde benadering wordt gebruikt bij het afgeven van de verwachte omvang aan baten die een gemeente – via de OZB – zelf wordt geacht te kunnen genereren. Voor Amsterdam geldt dat de structuur in de stad geen goede weergave is van een landelijk gemiddelde. Het is daarmee van belang om zorgvuldig te kijken naar de berekening van de verdiencapaciteit die in het kader van de verdeling van het gemeentefonds wordt gemaakt door het Rijk. Dat is bij eerdere verhogingen (in 2023 en 2025) ook als ijkpunt genoemd.
Databeperkingen / kennisgaten	Niet bekend
Omkeerbaarheid	Aanwezig. Opgemerkt wordt dat het aanhouden van bestendige en voorspelbare gedragslijnen van belang is bij belastingheffing.

Fiche bij activiteit A.1.1.2 Toeristenbelasting

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verhogen toeristenbelasting
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Op dit moment geldt 12,5% toeristenbelasting op opbrengsten van toeristische overnachtingen, en 21% btw (tot 31 december 2025 nog 9%). In 2020 had Amsterdam inkomsten toeristenbelasting van €57 mln, in 2030 zijn die naar schatting €303 mln. In deze optie gaat de toeristenbelasting ieder jaar met ~1% omhoog van 12,5% naar 16%. De realisatie van baten uit toeristenbelasting is onzeker want de sector kan de prijzen aanpassen. Een hoger niveau van toeristenbelasting verhoogt de onzekerheid van de geraamde inkomsten. In deze optie is rekening gehouden met vraaguitval. Dit betekent dat 20% meeropbrengsten in 2030 uitgaat van een totale opbrengst van €376 miljoen. Dat komt neer op ~ €60 miljoen aan structurele meeropbrengsten. Om dat te realiseren moet het tarief op ~ 16% worden vastgesteld.
Directie	Directie Belastingen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	284,9	294,5	303,1	303,1

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Baten	15,0	30,0	45,0	60,0	60,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Een verandering van het regime van belasten van toeristische overnachtingen is rechtstreeks van invloed op aanbieders daarvan. Aanbieders zijn onder te verdelen naar, particuliere verhuur en short stay, campings en overige logies. Of en zo ja in welke mate er sprake is van gedragsbeïnvloeding van de toeristen is niet rechtstreeks vast te stellen. We houden hier rekening met een vraaguitval.
Impact op voorzieningenniveau	n.v.t.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Conform het gestelde in onder de algemene impact hierboven: aanbieders van toeristische overnachtingen zijn onder te verdelen naar, particuliere verhuur en short stay, campings en overige logies.
Impact op interne organisatie	Een aanpassing van het regime van belastingheffing kan de bereidheid tot het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures aanwakkeren. Als zich dat voordoet vertaalt zich dat in een groter capaciteitsbeslag in de organisatie. Het is aannemelijk dat dergelijke pieken in werkbelasting moeten worden opgevangen met extra personele inzet.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Besluit B&W. Overleg met sector. Aanpassen verordeningen.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassen (belasting) verordeningen
Contractuele/juridische beperkingen	n.v.t.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Het is van belang dat bij tariefstelling een bestuurlijke motivering beschikbaar is, waaruit een zorgvuldige bestuurlijke belangenafweging blijkt. Deze motivering kent een vertaling in een redelijk tarief en wordt geformaliseerd in een verordening.
Top 3 risico's + mitigatie	Het aandeel van de gegenereerde belastinginkomsten via de toeristenbelasting zijn in de afgelopen 5 jaar meer dan vervijfvoudigd. Met een omvang van circa €275 miljoen betreft het een aanzienlijke inkomstenstroom. Deze inkomstenstroom dient als dekkingsbron voor gemeentelijke lasten in de begroting. Als de begrote inkomstenstroom niet wordt gerealiseerd zijn – mogelijk omvangrijke – financiële tegenvallers reëel. Het vergroten van deze veronderstelde inkomstenstroom vanuit de toeristenbelasting betekent daarmee een grotere risicobereidheid op financiële tekorten. Bij overwegingen om de toeristenbelasting te verhogen verdient het aanbeveling eerst zicht te krijgen op de ontwikkeling van de bezoekerseconomie en hoe zich dit vertaalt naar belastbare omzet in de(ze) marktsector.

Databeperkingen / kennisgaten	Niet bekend.
Omkeerbaarheid	Aanwezig. Opgemerkt wordt dat het aanhouden van bestendige en voorspelbare gedragslijnen van belang is.

Fiche bij activiteit A.1.1.3 Parkeerbelasting (bewoners)

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel (10 woorden)	Verhogen tarieven parkeervergunning bewoners
Elevator pitch	Bewoners met een auto betalen voor een parkeervergunning. De baten zijn €65,0 mln. Voor de periode 2026-2030 is een verhoging van die baten voorzien obv indexatie, naar €74,1 mln in 2030. Deze optie verhoogt de tarieven van vergunningen voor bewoners met 35% tov het al geïndexeerde tarief in 2030. Er wordt niet uitgegaan van volumeverlies. De hogere baten zijn € 26,0 mln in 2030. Zie ook de andere opties op activiteit A.1.1.3 en in activiteit 2.1.1.4 garage en fietsparkeren. De 20% besparing / verhoging baten is een combinatie van 2.1.1.4 en A.1.1.3 gezien de samenhang tussen straat- en garageparkeren.
Directie	Belastingen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	0	0	0	0
Waarvan personeel	0	0	0	0
Baten	416,9	430,8	442,6	442,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Aangepaste grondslag: De grondslag voor de 20% optie is €354,7. De baten voor naheffingsaanslagen zijn verwijderd omdat die wettelijk alleen kostendekkend mogen zijn en de opbrengsten zijn gecorrigeerd met €16,4 mln voor lagere parkeerbaten zoals ook verwoord in de Kadernota 2026 en Nota Begrotingsruimte 2026-2030.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	6,5	13,0	19,5	26,0	26,0

Daling/besparing van baten en lasten zijn weergeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) zijn als positief getal weergeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact bewoners/bedrijven/ bezoekers + korte toelichting / onderbouwing	Alle bewoners met een parkeervergunning betalen in 2030 35% reëel meer, bovenop ~14% inflatie (2026-2030), dus ruim 50% meer dan in 2026. Het tarief voor een parkeervergunning bewoners is per jaar (2026) in het Centrum ~€680, in Oost, West, Zuid ~€400 en in Noord, Zuidoost, Nieuw-West en Weesp tussen €35-120. Voor een bewoner in Centrum zou de parkeervergunning in 2030 dan ~ €1000 per jaar zijn, in Oost, West Zuid ~€600 per jaar en in overige delen van de stad tussen de €50-180 per jaar.
Impact voorzieningenniveau +	

korte toelichting / onderbouwing	
Impact op specifieke groepen/gebieden (korte toelichting / onderbouwing)	Alleen bewoners met een parkeervergunning.
Impact op interne organisatie + korte toelichting / onderbouwing	Geen

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen (max 5 bullets)	Er zal een plan van communicatie en stapsgewijze verhoging van de tarieven opgesteld moeten worden. Daarbij zal ook bezien worden of (een nieuwe) onderbouwing vanuit kosten mogelijk is. Tot slot zal de financiële impact en betaalbaarheid voor bewoners uitgezocht moeten worden. Communicatie is vervolgens de belangrijkste stap. Het verhogen van de tarieven in de systemen is een eenvoudige stap.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Parkeerverordening moet aangepast worden op tarieven.
Contractuele/juridische beperkingen	Geen voorzien. Goed om dit geheel met nader onderzoek uit te sluiten.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Het is een maatregel met impact voor bewoners. 1. De betaalbaarheid zal onderzocht moeten worden, met mogelijk aanvullende maatregelen voor specifieke groepen. 2. De resulterende parkeerdruk en het maximum aantal te verstrekken vergunningen moet onderzocht worden en aangepast worden als de gemeente vast wil houden aan de huidige normen voor parkeerdruk op straat.
Top 3 risico's + mitigatie	Onrust van bewoners en bezoekers. Mitigatie staat onder randvoorwaarden.
Databeperkingen / kennisgaten	-
Omkeerbaarheid	Technisch kan de gemeente terug.

Fiche bij activiteit A.1.1.3 Parkeerbelasting (bezoekers)

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verhogen tarieven parkeren op straat voor bezoekers
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Bezoekers van de stad betalen op straat een parkeertarief via belparkeren of via de parkeerautomaat. Dit tarief en de tijden voor betaald parkeren varieert sterk in verschillende delen van de stad. De baten zijn €235,1 mln in 2026. Voor de periode 2026-2030 is een verhoging van die baten voorzien alleen obv indexatie, naar €268,1 mln in 2030. Deze optie betreft 1) het ophogen van deze tarieven tov het al geïndexeerde tarief gecombineerd met 2) het verlengen van de uren gereguleerd parkeren met een totaaleffect van 20%. In de binnenstad is vanwege de nu al hoge tarieven een daling van het parkeervolume zichtbaar. Zonder nader onderzoek is de aanname dat een 20% tariefverhoging een 10% volumedaling met zich meebrengt. Netto stijging van de baten met 10% bovenop het al geïndexeerde tarief. De maatregel levert daarmee in 2030 € 23,5 mln extra baten op. Zie ook de andere opties op activiteit A.1.1.3 en in activiteit 2.1.1.4 garage en fietsparkeren. De 20% besparing / verhoging baten is een combinatie van 2.1.1.4 en A.1.1.3 gezien de samenhang tussen straat- en garageparkeren.
Directie	Parkeren

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	0	0	0	0
Waarvan personeel	0	0	0	0
Baten	416,9	430,8	442,6	442,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De grondslag voor de 20% optie is 371,1. De baten voor naheffingsaanslagen zijn verwijderd omdat die wettelijk alleen kostendekkend mogen zijn.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	6,7	13,4	20,1	26,8	26,8

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

De extra opbrengsten zijn gelijk aan 10% van de huidige opbrengsten.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Bezoekers op straat gaan 20% meer betalen dan ze nu doen. Dat kan via het tarief, maar ook via verlenging gereguleerd parkeren. Omdat we in Amsterdam nu al volume-bewegingen zien (bezoekers lijken al te reageren op de hoge tarieven) zal het tarief als bijzonder hoog worden ervaren en de impact groot zijn. Tarieven voor bezoekers (2026) lopen uiteen van €7-8 per uur in het Centrum, naar €3-€5,50 in Oost, West en Zuid tot €1,29-1,72 per uur buiten de ringweg. Het tarief zou in 2030 €9,50-11 in Centrum per uur zijn, €4-7,50 in Oost, West en Zuid en zo €1,75-2,35 buiten de Ring.
Impact op voorzieningenniveau	Op dit moment hebben we in onderzoek of het parkeervolume in Amsterdam daalt of dat er bijvoorbeeld bij Park-Bee alternatieve en goedkopere plaatsen gevonden worden om te parkeren. Dat is op dit moment wél de verwachting/hypothese. Op straat zal het rustiger worden gezien de volumedaling. De autobewegingen in de stad zullen (bij deze hypothese) weinig veranderen.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Alleen bezoekers die op straat parkeren.
Impact op interne organisatie	Er is nauwelijks impact op de eigen organisatie. We zullen effecten meer nauwgezet moeten volgen en daar mogelijk weer nieuw beleid of nieuwe acties op formuleren. De parkeerverordening moet worden aangepast, de tarieven (kortingen) in de systemen moeten worden aangepast. Er is geen enkele structuurverandering.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Nader onderzoek op impact (kwantitatief en beleidsmatig). Er zal een plan van communicatie en stapsgewijze verhoging van de tarieven opgesteld moeten worden. Voorbereiden communicatie. Besluit. Aanpassen verordening. Aanpassen tarieven en kortingen in systemen en wachten tot het 1 januari 2027 wordt.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Aanpassingen van de tarieven.
Contractuele/juridische beperkingen	Nader te onderzoeken, maar op dit moment niet bekend.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Goed volgen en begrijpen wat er waarom gebeurt qua parkeerbewegingen en parkeren in de stad. Daar wordt nu ook aan gewerkt: - Verklaren van de volumebewegingen - Voorspellen van volumes en begroten (en bijstellen) van de baten - Acties waar nodig ter mitigatie
Top 3 risico's + mitigatie	Teleurgestelde bezoekers. Behalve het uitleggen en communiceren, zoals beschreven bij de implementatiestappen, geen nadere mitigerende maatregelen.

Databeperkingen / kennisgaten	Exacte effect op volume van dit soort prijsstijgingen

Fiche bij activiteit A.1.1.3 Parkeerbelasting (bezoekersregeling)

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verlagen gereduceerd parkeertarief bezoekersregeling
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Bezoekers van bewoners kunnen hun auto parkeren voor een gereduceerd tarief. De baten zijn €21,9 mln. Voor de periode 2026-2030 is een verhoging van die baten voorzien alleen obv indexatie, naar €25,0 mln in 2030. Deze optie verlaagt de korting op de bezoekersregeling vergunningen. Bezoekers kunnen nu in vergunninggebieden parkeren tegen 65% korting. De korting wordt verlaagd naar 30% en levert op een huidige volume van € 21,9 miljoen nog eens € 21,9 miljoen op. Er wordt niet uitgegaan van volumeverlies. De verlaging van de korting is niet van toepassing voor senioren en bezoekers met medische grond. In de verordening zijn zij een aparte doelgroep en deze maatregel is niet op deze doelgroep van toepassing. Zie ook de andere opties op activiteit A.1.1.3 en in activiteit 2.1.1.4 garage en fietsparkeren. De 20% besparing / verhoging baten is een combinatie van 2.1.1.4 en A.1.1.3 gezien de samenhang tussen straat- en garageparkeren.
Directie	Parkeren

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	0	0	0	0
Waarvan personeel	0	0	0	0
Baten	416,9	430,8	442,6	442,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Inclusief index op de parkeerbaten is de reeks als volgt in de begroting (na mutaties NBR) opgenomen:

	2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Nominaal	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9
Index	0,00%	3,17%	3,48%	3,26%	3,45%
Nominaal+Indes	21,9	**22,6**	**23,4**	**24,1**	**25,0**

De grondslag voor de 20% optie is 371,1. De baten voor naheffingsaanslagen zijn verwijderd omdat die wettelijk alleen kostendekkend mogen zijn.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	6,3	12,5	18,8	25,0	25,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

De extra opbrengsten zijn gelijk aan de huidige opbrengsten.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Amsterdammers en hun bezoekers, die recht hebben op de bezoekersregeling vergunningen, krijgen te maken met deze maatregel. Namelijk in de zin dat de korting op het parkeertarief lager wordt. Hun rechten veranderen niet, maar de netto prijs voor een uur binnen deze regel wordt hoger.
Impact op voorzieningenniveau	Er zijn globaal twee regelingen (één voor 65+ en bezoekers met een medische grond) en de “gewone” bezoekersregeling. Deze maatregel betreft niet de 65+-ers en bezoekers met een medische grondslag. De maatregel betreft alleen het verlagen van de korting op het parkeertarief voor de “gewone” bezoekersregeling.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Zie toelichting hiervoor.
Impact op interne organisatie	Er is nauwelijks impact op de eigen organisatie. De parkeerverordening moet worden aangepast, de tarieven (kortingen) in de systemen moeten worden aangepast. Er is geen enkele structuurverandering.

Uitvoering en risico’s

Implementatiestappen	Nader onderzoek op impact (kwantitatief en beleidsmatig). Besluit. Aanpassen verordening. Aanpassen tarieven en kortingen in systemen en wachten tot het 1 januari 2027 wordt.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Gezien het sterk gestegen gebruik en de transacties en bewegingen die ermee gepaard gaan kan deze maatregel mogelijk passen in het staande beleid. Hier kan nader onderzoek naar worden gedaan. Vervolgens moet de Parkeerverordening worden aangepast.
Contractuele/juridische beperkingen	Geen. Goed om dit geheel met nader onderzoek uit te sluiten.
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	- Nadere kennis van impact op bewoners en bezoekers - Passend in beleid - Communicatie
Top 3 risico’s + mitigatie	Boze bewoners en bezoekers. Mitigatie staat onder randvoorwaarden.
Databeperkingen / kennisgaten	-
Omkeerbaarheid	Technisch kan de gemeente terug. Gezien echter de impact zou het gezichtsverlies zijn, want het doorvoeren ervan zal met veel communicatie, klachten en “gedoe” omgeven zijn.

Fiche bij activiteit A.1.1.4 Overige belastingen (precario, liggeld, reclame, etc): invoeren forensen- en/of hondenbelasting

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Invoeren Forensenbelasting en/of Hondenbelasting
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Mensen met een tweede woning in een andere gemeente gebruiken de voorzieningen in die gemeente maar dragen minder bij aan de bekostiging daarvan. Een forensenbelasting komt daarin tegemoet. Amsterdam heeft die nu niet. AEF heeft in 2023 onderzoek gedaan naar de forensenbelasting. De conclusie is dat die onder voorwaarden mogelijk is voor Amsterdam. Afhankelijk van het aantal tweede woningen en het tarief kan die € > 5 mln per jaar opleveren. Wel zijn de uitvoeringskosten relatief hoog (tov andere belastingen), in een bandbreedte van ~ 10% – 14 % volgens AEF. Ook het (her)invoeren van een hondenbelasting is mogelijk. Die leverde in 2015 nog €1,7 mln per jaar op. Geïndexeerd zou dit in 2030 €2,5-3,0 mln kunnen zijn. Samengenomen is het mogelijk om € 5 mln + per jaar aan nieuwe belastingen te heffen, wel met (relatief) hoge implementatie- en uitvoeringskosten.
Directie	Directie Belastingen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	34,2	35,8	36,8	38,1

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Waarvan personeel	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Baten	0,0	0,0	2,5	5,0	5,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Geheel gebaseerd op schattingen, geen concrete gegevens voorhanden.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Nvt
Impact op voorzieningenniveau	Nvt
Impact op specifieke groepen/gebieden	Alleen natuurlijke personen met een huis in Amsterdam die niet ingeschreven staan in Amsterdam, die zouden deze forensenbelasting betalen. Alleen Amsterdammers met een hond zouden hondenbelasting betalen.
Impact op interne organisatie	Bij het invoeren van een forensenbelasting of herinvoeren van een hondenbelasting zullen ict systemen moeten worden ingericht, werkprocessen moeten worden opgesteld en meer in het algemeen gesteld, moet de uitvoering worden georganiseerd. Hieraan kunnen aanzienlijke aanloopkosten zijn verbonden

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Besluit B&W. Verordening noodzakelijk.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Verordeningen
Contractuele/juridische beperkingen	Uit de Gemeentewet volgt dat een gemeente forensenbelasting of hondenbelasting mag heffen (artikel 223 Gemw.)
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Het is van belang dat bij tariefstelling een bestuurlijke motivering beschikbaar is, waaruit een zorgvuldige bestuurlijke belangenafweging blijkt. Deze motivering kent een vertaling in een redelijk tarief en wordt geformaliseerd in een verordening.
Top 3 risico's + mitigatie	• Het uitgevoerde onderzoek over de forensenbelasting (Andersson Elfers Felix, 2023) stelt dat de uitvoeringskosten in de eerste jaren meer dan 10% van de totale inkomsten zouden bedragen. Daarmee zou de belasting binnen de normen van Amsterdam als ondoelmatig worden gezien. In latere jaren, als de gemeente kan voortbouwen op gegevens van eerdere jaren en het aantal bezwaar-en beroepszaken afneemt, zouden de kosten wel onder de 10% komen. • Omdat de forensenbelasting alleen geldt voor natuurlijke personen, kunnen rechtspersonen zoals bedrijven niet worden aangeslagen voor forensenbelasting. Dit kan mogelijkheden geven om forensenbelasting te ontwijken door tweede woningen op naam van een onderneming te zetten • De gemeente Amsterdam heeft in 2016 juist de hondenbelasting afgeschaft
Databeperkingen / kennisgaten	
Omkeerbaarheid	

Fiche bij activiteit A.1.1.4 Overige belastingen (precario, liggeld, reclame, etc): verhogen overige belastingen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verhogen overige belastingen
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Amsterdam heft drie overige belastingen in deze categorie: vermakelijkhedenretributie (VMR), precariobelastingen (PREC), Reclamebelasting (RECL). In deze optie verhogen we deze belastingen allen met 20%. Technisch vertaald komt dit (afgerond) neer op een meeropbrengstenontwikkeling van: - VMR: van €18 mln naar €22 mln, meeropbrengsten t.g.v. €4 mln - PREC: van €13 mln naar €16 mln, meeropbrengsten t.g.v. € 3 mln - RECL: van €7 mln naar €8 mln, meeropbrengsten t.g.v. € 1 mln Totaal meeropbrengsten tezamen: € 8 miljoen Naast verhogen van bestaande overige belastingen, kan de gemeente kiezen voor het (opnieuw) invoeren van nieuwe belastingen. Zie de optie invoeren Forensenbelasting of Hondenbelasting.
Directie	Directie Belastingen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	34,2	35,8	36,8	38,1

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3
Waarvan personeel	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3
Baten	2,0	4,0	6,0	8,0	8,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Naar zijn aard raken keuzes om lokale heffingen aan te passen de met de lokale heffing beoogde doelgroep.
Impact op voorzieningenniveau	Aangezien het opleggen van heffingen betekent dat er lastendruk bij particulieren en bedrijven teweeg wordt gebracht, kan een verzwaring daarvan effect hebben op nagestreefde voorzieningenniveaus in de stad.
Impact op specifieke groepen/gebieden	In het kader van de behandeling van de overige lokale heffingen is een specifieke impact op groepen/ gebieden in dit kader niet precies te duiden.
Impact op interne organisatie	In zijn algemeenheid geldt dat een verhoging van lokale heffingen leidt tot een verzwaring van de werkdruk op de organisatie. Zo neemt de bereidheid tot het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures toe met (aanzienlijk) capaciteitsbeslag tot gevolg en wordt binnen de organisatie de vraag om inzicht in ramingsmethodieken en werkwijzen vergroot. Bij invoering van nieuwe van lokale heffingen komen naast kosten voor reguliere werkzaamheden daar o.m. nog bij: invoeringskosten voor het bouwen/ aanpassen van ICT-systemen, maar ook organisatorische aanpassingen.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	Besluit B&W. Aanpassen verordeningen
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	Bestuurlijke keuzes ten aanzien van tariefstellingen landen in verordeningen
Contractuele/juridische beperkingen	Uit de Gemeentewet volgt dat een gemeente o.m. mag heffen: - onroerendezaakbelastingen (artikel 220 Gemw.) - belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (artikel 221 Gemw.) - forensenbelasting (artikel 223 Gemw.) - toeristenbelasting (artikel 224 Gemw.) - parkeerbelasting (artikel 225 Gemw.) - hondenbelasting (artikel 226 Gemw.) - reclamebelasting (artikel 227 Gemw.) - precariobelasting (artikel 228 Gemw.) - rioolheffing (artikel 228a Gemw.); - rechten, waaronder leges en begrafenisrechten (artikel 229 Gemw.). Tevens kan een gemeente heffen: - afvalstoffenheffing en reinigingsrechten (artikel 15.33 Wet milieubeheer in verbinding met de artikelen 219 en 229 Gemw.) - BIZ-bijdrage (artikel 1 Wet op de bedrijveninvesteringszones in verbinding met artikel 219 Gemw.)
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Het is van belang dat bij tariefstelling een bestuurlijke motivering beschikbaar is, waaruit een zorgvuldige bestuurlijke belangenafweging blijkt. Deze

	motivering kent een vertaling in een redelijk tarief en wordt geformaliseerd in een verordening. Voor de VMR geldt dat er door de gemeente aangetoond moet kunnen worden dat er sprake is van kosten die zij maakt voor de vermakelijkheden. Bij verkenningen rondom tariefstelling geldt dat met juridische houdbaarheidsbeginselen rekening dient te worden gehouden.
Top 3 risico's + mitigatie	Bij de technische optie heffingen + 20% geldt dat de verwachte omvang aan werk betreffende bezwaar-/beroepszaken structureel toeneemt. Maar ook de belasting op andere organisatiefuncties is te verwachten. Communicatie, bestuur- en beleidszaken, verantwoording, etc. Een onderbouwde passende kwantificering van de dan benodigde inzet is niet beschikbaar. In de breedte lijkt echter een structureel benodigde extra personele inzet van 2 – 5 fte reëel.
Databeperkingen / kennisgaten	Niet gespecificeerd.
Omkeerbaarheid	Mogelijk. Bestendigheid en voorspelbaarheid zijn belangrijk bij belastingen en lokale heffingen

Fiche bij activiteit A.3.1.2 Deelnemingen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Aanpassen dividendbeleid grootste deelnemingen voor meer dividend inkomsten
Korte samenvatting van de besparingsoptie	De gemeente is aandeelhouder van bedrijven om publieke belangen te behartigen. Een aantal van deze deelnemingen betaalt dividend. Als (mede) aandeelhouder stelt Amsterdam het dividendbeleid van de deelnemingen vast. In deze optie zet de gemeente zich in om het dividendbeleid aan te passen bij de grootste deelnemingen (Havenbedrijf, Schiphol, Alliander, etc.) om meer dividend te ontvangen. Dit betekent in veel gevallen een tussentijdse aanpassing van dividendbeleid, wat ook impact heeft op de mogelijkheid van de deelneming om hun (maatschappelijke) resultaat te behalen. De aanpassing in dividendbeleid en het daadwerkelijk ontvangen van meer dividend is onzeker, omdat het ook aan de deelnemingen en de mede aandeelhouders is of dit doorgevoerd wordt.
Directie	DMC Deelnemingen

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	4,6	4,5	4,5	4,5
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	97,2	91,9	94,6	94,6

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	0,0	0,0	0,0	5,0	5,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Hogere dividendbetalingen raakt de mogelijkheden van onze deelnemingen om hun maatschappelijke taak te realiseren. Bijvoorbeeld het Havenbedrijf Amsterdam, of Alliander bij de energietransitie. De exacte impact is aan de deelnemingen in overleg met de gemeente en mede aandeelhouders.
Impact op voorzieningenniveau	NVT
Impact op specifieke groepen/gebieden	NVT
Impact op interne organisatie	NVT

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	• Om cumulatief minstens € 5 miljoen aan extra dividend uitgekeerd te krijgen zal dit in praktijk moeten komen van het Havenbedrijf, Alliander of Schiphol (vanaf 2026 weer dividend). • Bij al deze drie deelnemingen is het dividendbeleid in 2025 vastgesteld voor een periode van minimaal 4 jaar. Bij deze dividendafspraken zijn het publiek belang, de investeringsplannen, de financiële stabiliteit en de financierbaarheid van de deelneming leidend. • De gemeente kan als aandeelhouder beperkt sturen op de winst en daarmee het dividend van de deelnemingen. • Na afloop van de huidige dividendafspraken kunnen deze worden aangepast. Hierbij is de financiële continuïteit van de ondernemingen randvoorwaardelijk. In praktijk betekent dit dat een hogere uitkering vooral zal moeten voortkomen uit lagere investeringen, veelal op het gebied van duurzaamheid of andere maatschappelijke doelstellingen. • Ook na afloop van de afspraken is aanpassing bij Schiphol en Alliander alleen mogelijk als de mede-aandeelhouders (Rijk, provincies, gemeenten) hiermee instemmen.
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	NVT
Contractuele/juridische beperkingen	Zie bovenstaand
Randvoorwaarden / afhankelijkheden	Zie bovenstaand
Top 3 risico's + mitigatie	Dividendbeleid leidt niet 1:1 tot meer dividend inkomsten Ervaren onbetrouwbaarheid gemeente als aandeelhouder Meer dividend zal betekenen dat de deelnemingen minder maatschappelijk resultaat kunnen bereiken, zoals duurzaamheidsdoelen en de strategie van de onderneming.

Databeperkingen / kennisgaten	Zie bovenstaand
Omkeerbaarheid	Zie bovenstaand

Fiche bij activiteit B.1.1.1 Leges

Dienstverlening, vanuit de rol van Dienstverlening als coördinerend op de legesverordening. De inhoudelijke verantwoordelijkheid ligt bij de desbetreffende beleidsprogramma's, waar ook de baten zijn opgenomen

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Verhogen leges door benutten ruimte tot kostendekkendheid, verzamel-fiche
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Op grond van de Gemeentewet mag de gemeente geen winst maken op de leges (de opbrengsten van leges mogen niet hoger zijn dan de kosten), maar wel kostendekkend werken tot maximaal 100 procent. Dat verkleint de druk op de algemene middelen. Om juridische risico's te voorkomen, wordt uitgegaan van maximaal 95% kostendekkendheid. Ten opzichte van de huidige kostendekkendheid (91% in 2026) is er ruimte om de legesopbrengst maximaal € 5,3 miljoen te verhogen binnen het maximum van 95% kostendekkendheid. Dit kan op twee manieren: 1. Een evenredige verhoging van alle legestarieven. Dit betekent een extra verhoging (bovenop reguliere indexatie) van 4,5%. 2. Een specifieke verhoging van een aantal producten met substantiële lastenomvang of een substantieel lage kostendekkingsgraad. Concreet gaat het om de hoofdstukken: verkeer en vervoer, horeca en evenementen. Afhankelijk van de mix van verhogingen, is een extra opbrengst van € 5 miljoen technisch haalbaar. Dit heeft vooral impact op de desbetreffende gebruikers, waaronder bewoners en ondernemers (afhankelijk van welke leges verhoogd worden).
Directie	Coördinerende directie: Dienstverlening

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	137,8	136,4	136,4	136,4
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	125,4	124,1	124,1	124,1*

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

* Het bedrag 2030 is nog niet bekend; dus voor 2030 is hier hetzelfde bedrag als 2029 ingevuld

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Waarvan personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	1,3	2,7	4,0	5,3	5,3

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

2 opties om budgettaire opbrengst te vergroten:

Op de totale legestabel mag geen winst worden gemaakt. Om te voorkomen dat dit in de realisatie toch voorkomt, wordt als maximale kostendekkendheid 95% aangehouden. Dat biedt voor de totale legestabel nog 5,3 miljoen ruimte (op basis van de lasten en baten in 2026).

Een combinatie van de twee onderstaande opties is ook mogelijk.

1. Een evenredige verhoging van alle legestarieven.

- Dit betekent een extra verhoging (bovenop reguliere indexatie) van 4,5%. Dit is de meest neutrale optie, in de zin dat er sprake is van een brede, uniforme tariefsverhoging.
- Deze verhoging komt bovenop de reguliere jaarlijkse indexatie (3,69% voor 2026), waarbij een bbp-index wordt gevolgd.
- Een evenredige verhoging raakt alle leges even hard, dus alle gebruikers. Het neemt dus ook niet in ogenschouw dat voor enkele onderdelen bewust lagere tarieven zijn vastgesteld (zoals horeca, prostitutie en huwelijksvoltrekkingen). Een uitzondering zijn een aantal tarieven die of vanuit Rijk zijn gemaximeerd (burgerzaken) of specifieke leges die individueel niet boven 100% kostendekkendheid mogen uitkomen (Activiteiten op de openbare weg (6.6) en Ambulante handel (7.4)).

2. Een specifieke verhoging van een aantal producten

- Om een substantiële budgettaire meeropbrengst te bereiken, is op twee manieren naar de legestabel gekeken.
- Ten eerste naar welke hoofdstukken een groot aandeel in de totale legesopbrengst vertegenwoordigen. Drie hoofdstukken gezamenlijk vertegenwoordigen 84% van de totale legesbaten (2026), dat zijn: H2 Burgerzaken, H8 Verkeer en Vervoer (excl. 8.9) en H3 Omgevingswet (excl. 3.4.9).
- Ten tweede door te kijken naar hoofdstukken waar het verschil tussen de huidige dekkingsgraad (2026) en 95% relatief groot is (meer dan 1 miljoen). Dat betreft: H2 Burgerzaken, H8 Verkeer en Vervoer (excl. 8.9), H6.1 Horeca en H6.5 Evenementen.
- Een aantal tarieven van burgerzaken zijn vanuit het Rijk gemaximeerd. Het onderdeel Omgevingswet is in voorbereiding om te worden gewijzigd. Blijft over op basis van deze criteria: H8 Verkeer en Vervoer (excl. 8.9), H6.1 Horeca en H6.5 Evenementen. Het theoretisch potentieel (de gap naar 95%) van deze 3 zijn respectievelijk € 2,4 miljoen, € 2,7 miljoen en € 5,0 miljoen. Er is daarbij een wisselwerking tussen legesproducten, in die zin dat de totale legestabel niet mag leiden tot een kostendekkenheid boven de 95%; het gezamenlijk potentieel is dus maximaal € 5,3 miljoen.
- De maatschappelijke impact van dit scenario komt terecht bij de specifieke gebruikers van deze legesdiensten. In onderstaande pagina's wordt voor elk van deze 3 legeshoofdstukken geschetst wat deze impact is.

Uitvoering en risico's

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Kostendekkendheid gaat over de verhouding tussen kosten en opbrengsten. De cijfers worden ieder jaar opnieuw geactualiseerd door de desbetreffende directies. De meerjarenreeks met baten volgt de kostenraming: de stijging is berekend op basis van de nu verwachte kostenontwikkeling. Jaarlijks wordt dit opnieuw bekeken bij het actualiseren van de cijfers, o.a. om de maxima voor kostendekkendheid niet te overschrijden.
Impact op voorzieningenniveau	De legestarieven worden op basis van begrotingscijfers, voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld. De wet vereist dat de legesverordening moet zijn vastgesteld vóórdat je de leges gaat heffen. Een aanvullende verhoging van de legestarieven kan meelopen in dit jaarlijkse proces. Dit proces vergt ook afstemming met de betrokken lijnorganisaties.
Impact op specifieke groepen/gebieden	Volgens de wet- en regelgeving mogen we geen winst maken op het totaal van de legesverordening, maar we mogen wel kruissubsidiëren. Kruissubsidiëring is winst maken op een onderdeel, om verlies op een ander onderdeel te compenseren. In het door de Raad vastgestelde beleidskader leges is vastgelegd dat we kruissubsidiëring kunnen toepassen als dat de kostendekkendheid voor het totaal ten goede komt. Sommige onderdelen kunnen dus een kostendekkendheid boven de 100 procent hebben. Een uitzondering geldt voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn. Daarbij mogen de opbrengsten, per (sterk samenhangend) vergunningstelsel, niet hoger zijn dan de kosten, dus maximaal 100% kostendekkend.

Impact op interne organisatie	Relevant is dat in voorbereiding is dat de legesverordening op het punt van de Omgevingswet wordt gewijzigd (conform de aangepaste VNG-modelverordening), vanwege structureel teruglopende legesopbrengsten op dit hoofdstuk, terwijl de uitvoeringskosten stabiel blijven of zelfs toenemen. In de Nota Begrotingsruimte wordt hier nader aandacht aan besteed.
Top 3 risico's + mitigatie	-Afhankelijk van de hoogte van specifieke leges, kunnen specifieke groepen geraakt worden. Dit kan leiden tot lobby en politieke druk. Dit kan gedempt worden door: verhogingen faseren of plafonneren (maximale stijging per jaar of per aanvraag), waar bestuurlijk gewenst specifieke groepen gericht ontzien en evalueren met mogelijkheid tot bijsturing. -Bestuurlijk imago: het verhogen van legestarieven staat haaks op uitgangspunt van betaalbaar én gedifferentieerd houden van aanbod in Amsterdam (horeca en evenementen). Nieuwe beleidskaders waarin (het verbeteren, aanmoedigen van) differentiatie belangrijke uitgangspunten zijn, zijn recent vastgesteld (Beleidskader voor horeca en terrassen/Evenementenbeleid 2026). De impact van deze beleidswijzigingen op de kostendekkendheid en legestarieven is daarbij op dit moment nog niet bekend. Uitwerking en implementatie van beide beleidswijzigingen vinden in 2026 nog plaats. -Juridisch risico: bezwaar- en beroepsprocedures kunnen leiden tot (partiële) onverbindendheid van de legesverordening. Dit risico neemt toe naarmate de kostendekkendheid hoger is, omdat de marge voor afwijkingen in kosten- en batenramingen kleiner wordt.
Databeperkingen / kennisgaten	Nvt.
Omkeerbaarheid	Beperkt omkeerbaar. In beginsel worden legestarieven elk jaar vastgesteld. Wijzigingen zijn dus ook jaarlijks mogelijk. Dit vergt vanuit het oogpunt van een betrouwbare, rechtvaardige overheid wel een gemotiveerde onderbouwing en bestendig beleid.

Verkeer en vervoer

Impact op de stad en de Amsterdammers

Implementatiestappen	Dit hoofdstuk kenmerkt zich door 1) lage tarieven voor Amsterdammers met beperking, 2) kostendekkende tarieven voor relatief weinig aangevraagde producten en 3) de overcompensatie (relatief hoge tarieven t.o.v. de kosten) bij één product 8.10 dat circa 20.000 keer wordt aangevraagd; de verkeersafzetting die nodig is voor verhuizen, evenementen en werk in/aan de stad. 30% van deze aanvragen worden door de gemeente zelf betaald via opdrachtgevers of eigen directies.
Impact voorzieningenniveau + korte toelichting / onderbouwing	Door het relatief hoge tarief voor verkeersafzettingen, is werken in de openbare ruimte in Amsterdam relatief duur ten opzichte van andere steden. Deels te verklaren door gebrek aan ruimte in de binnenstad, maar een belasting voor ondernemers en uiteindelijk Amsterdammers in heel de stad.
Impact op specifieke groepen/gebieden (korte toelichting / onderbouwing)	De tarieven voor mensen met een beperking zijn vergelijkbaar met die in andere steden. Ze zijn ver van kostendekkend, maar van groot belang om mee te kunnen doen in de samenleving. Deze tarieven worden gecompenseerd met hoger dan kostendekkende tarieven voor producten die in hetzelfde hoofdstuk zitten. Dit raakt ondernemers, gemeentelijke diensten/opdrachten (circa 30%) en Amsterdammers van belang zijn voor verbouwen, verhuizen en werk in en aan de stad.
Impact op interne organisatie + korte toelichting / onderbouwing	In deze categorie wordt toetsing steeds meer geautomatiseerd (€0 leges) met behulp van beslisregels en gebaseerd op vertrouwen in de aanvrager. Tegelijkertijd wordt aangesloten op camera handhaving en scanauto.

Horeca

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact bewoners/bedrijven/ bezoekers + korte toelichting / onderbouwing	Het verhogen van de legestarieven voor de horecaproducten raakt in eerste instantie de horecaondernemers. Jaarlijks worden rond de 3.000 vergunningen en andere producten die horeca betreffen aangevraagd. Elke 3 tot 5 jaar moet een horecaondernemer een verlenging van de exploitatie aanvragen. Verhoging van tarieven voor horecaproducten heeft een grote impact op deze groep ondernemers, mede door deze ontwikkelingen: - Per 2024 zijn de horecatarieven reeds verhoogd vanwege een taakstelling (zie tabellen hieronder). Daarna zijn de tarieven jaarlijks geïndexeerd; - Deze horecaondernemers hebben te maken met een nieuw beleidskader voor horeca en terrassen met ingrijpende wijzigingen. Naast een vergunning voor exploitatie op grond van de APV is vanwege het beleidskader ook een vergunning voor een omgevingsplan voor het terras vereist. Voor bestaande horecaondernemers wordt dit met inwerkingtreding van het beleid automatisch geregeld. Voor nieuwe horecaondernemers betekent dit naast de aanvraag voor exploitatie een extra grote kostenpost voor het aanvragen van de omgevingsplanactiviteit vergunning voor een terras. Ook bij het wijzigen van een terras heeft een ondernemer deze kosten. **Tabel 1: Overzicht ontwikkeling horecaleges 2018 – 2024** | | 2018 | 2020 | 2023 | 2024 + 10% | | --- | --- | --- | --- | --- | | Horecavergunning nieuw | € 1.041 | € 2.342 | € 2.500 | € 2.750 | | Nieuw met terras | € 1.252 | € 2.817 | € 3.007 | € 3.308 | | Alcoholwetvergunning | € 651 | € 1.464 | € 1.563 | € 1.719 | | Verlenging zonder terras | € 660 | € 1.485 | € 1.585 | € 1.744 | | Verlenging met terras | € 831 | € 1.870 | € 1.996 | € 2.196 | **Horecaleges in andere steden** Amsterdam heeft een unieke positie met de grote hoeveelheid horecazaken. Daarnaast zijn niet alle leges één op één te vergelijken: in bijv. Rotterdam worden exploitatievergunningen inclusief terras verleend. Onderstaand overzicht geeft wel een goede indruk. | | Amsterdam | Rotterdam | Den Haag | Utrecht | Eindhoven | | --- | --- | --- | --- | --- | --- | | Horecavergunning nieuw | € 2.500 | € 1.200 – 1.800 | € 1.500 | € 1.500 | € 1.041 | | Nieuw met terras | € 3.007 | € 1.200 – 1.800 | € 1.700 | € 1.800 | € 1.252 | | Alcoholwetvergunning | € 1.563 | € 612 | € 380 | € 600 | € 1.187 |
Impact voorzieningenniveau + korte toelichting / onderbouwing	Cafés en restaurants vormen de basis van de nachtcultuur. Uit het onderzoek 'Amsterdammers over Nachtcultuur' blijkt dat financiële drempels de belangrijkste belemmering vormen voor deelname aan de nachtcultuur. Dit raakt met name jongeren, maar geldt ook breder: voor twee derde van de respondenten is betaalbaarheid het meest genoemde verbeterpunt en bepalend voor de toegankelijkheid van het nachtleven. Verhoging legestarieven komt op ontwikkelingen zoals inflatie. Mogelijk zien ondernemers zien zich genoodzaakt om deze kosten af te wentelen op bezoekers of gaat het ten koste van hun marge. Wellicht zien zij zich ook

	genoodzaakt minder te investeren in aanbod. Dit kan leiden tot minder betaalbare horeca en minder aanbod en kwaliteit.
Impact op specifieke groepen/gebieden (korte toelichting / onderbouwing)	N.v.t. Zie toelichting hierboven.
Impact op interne organisatie + korte toelichting / onderbouwing	De VTH-afdelingen zijn nu nog georganiseerd bij de stadsdelen maar reorganiseren per 1 juni a.s. naar één VTH-directie. Deze reorganisatie vindt tegelijkertijd plaats met de implementatie van het nieuwe beleidskader voor horeca en terrassen. De verwachting is dat per juli 2026 de laatste regels in het Omgevingsplan zijn opgenomen zodat het gehele nieuwe horecabeleid in werking treedt. VTH moet nog ervaring opdoen met het werken met dit nieuwe beleidskader en welke gevolgen dit heeft voor de omvang van de inzet en daarmee op de legestarieven en kostendekkendheid. Met het oog op het nieuwe beleid en de nog deels onduidelijke impact hiervan op de kosten en baten is het belangrijk om een zorgvuldige afweging te maken over het verhogen van de bestaande tarieven.

Evenementen
Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact bewoners/bedrijven/

bezoekers + korte toelichting / onderbouwing

Verdere verhoging van legestarieven raakt een breed scala aan Amsterdammers. Niet alleen commerciële organisatoren van evenementen maar ook kleinere, buurtgerichte initiatieven. Het verhogen van legestarieven staat haaks op de bestuurlijke en maatschappelijke wens om meer differentiatie in het evenementenaanbod in Amsterdam te bewerkstelligen, en om het organiseren van evenementen in de stad betaalbaar te houden. Het verhogen van legestarieven kan ertoe leiden dat kleinere evenementen niet meer haalbaar zijn om te organiseren. Ook voor de grote organisatoren geldt dat de markt onder druk staat door stijgende kosten (VMR, huur van het terrein, kosten die worden gemaakt om aan alle vergunningseisen te voldoen, etc.) en inflatie. Amsterdam heeft inmiddels al met afstand de hoogste leges voor evenementen van alle grote steden in Nederland. Toenemende kosten worden geabsorbeerd in de marge van organisatoren of afgewenteld op bezoekers via onder meer verhoogde ticketprijzen wat niet bijdraagt aan betaalbare, toegankelijke evenementen.

Tabel 1: Overzicht ontwikkeling evenemententarieven 2021 - 2026

Amsterdam	Tarief 2021	Tarief 2026
Vergunning klein evenement (APV)- (250---500 personen)	€ 996,70	€ 1.183,20
voor 500 of meer, maar minder dan 2000 bezoekers of deelnemers	€ 1.993,30	€ 2.366,30
Voor 2000 of meer, maar minder dan 5000 bezoekers of deelnemers	€ 7.185,10	€ 8.529,50
Voor 5000 of meer, maar minder dan 10.000 bezoekers of deelnemers	€ 11.975,20	€ 14.215,80
voor 10.000 of meer bezoekers of deelnemers	€ 15.966,90	€ 18.954,30

Tabel 2,3,4: Overzicht evenemententarieven in andere steden

De indeling van de evenemententarieven verschillen per stad, hieronder een overzicht van de verschillende grote steden.

Rotterdam	Tarief 2026
A+-evenement	€ 964,80
B-evenement	€ 2.572,70
C-evenement	€ 6.431,70

Utrecht	Tarief 2026
een klein evenement:	€ 246,90
een middelgroot evenement:	€ 1.104,40
een groot evenement:	€ 5.573,50
een zeer grootschalig evenement:	€ 12.141,95

Den Haag	Tarief 2026
Evenement tot 25.000 bezoekers	€ 80 - € 680
Evenementen vanaf 25.000 bezoeke	€ 1.069,00

Impact voorzieningenniveau + korte toelichting / onderbouwing

Jaarlijks worden circa 1.000 aanvragen voor evenementen ontvangen waarvan circa 800 vergunningen daadwerkelijk worden verleend. Het merendeel van die vergunningen zijn voor de kleinere evenementen met minder dan 2.000 bezoekers. Tariefverhoging raken dus vooral kleinere, buurtgerichte evenementen, waardoor mogelijk minder Amsterdammers aan evenementen kunnen deelnemen.

Impact op specifieke groepen/gebieden (korte toelichting / onderbouwing)	N.v.t. Zie toelichting hierboven.
Impact op interne organisatie + korte toelichting / onderbouwing	De VTH-afdelingen zijn nu nog georganiseerd bij de stadsdelen maar reorganiseren per 1 juni a.s. naar één VTH-directie. Deze reorganisatie vindt tegelijkertijd plaats met de implementatie van het nieuwe beleidskader evenementen. Uitwerking naar de uitvoering en implementatie vindt in 2026 plaats en per 1 januari gaat VTH volledig met het nieuwe beleidskader werken. VTH moet nog ervaring opdoen met het werken met dit nieuwe beleidskader en welke gevolgen dit heeft voor de omvang van de inzet en daarmee op de legestarieven en kostendekkendheid. Met het oog op het nieuwe beleid en de nog deels onduidelijke impact hiervan op de kosten en baten is het belangrijk om een zorgvuldige afweging te maken over het verhogen van de bestaande tarieven.

Fiche bij activiteit B.5.1.0 Bedrijfsvoering

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	De omvang van centrale bedrijfsvoeringsfuncties 'ademt mee' met de personele uitgaven in de beleidsprogramma's.
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Deze optie is niet zozeer een besparingsoptie, maar beschrijft het mechanisme waarmee het budget voor centrale bedrijfsvoeringsfuncties wordt bepaald. Namelijk een bedrag van € 15.000 per fte formatie toe-/ afname in de beleidsprogramma's (programma 1 t/m 8). Dus bij elke besparing van 1 fte formatie in de beleidsprogramma's (in essentie: de omvang van het personeelsbestand), is een besparing van € 15.000 te bereiken op de omvang van de interne dienstverlening door de directies P&O, Financiën en Inkoop, Facilitaire zaken en Digitale Voorzieningen (ICT). Bedrijfsvoering 'ademt dus mee'.
Directie	Clusters Bedrijfsvoering en DII.

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	484,2	489,3	488,8	488,9
Waarvan personeel	264,1	264,0	263,9	265,0
Baten	9,9	9,8	9,8	10,1

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

De totalen in de tabel betreft gezamenlijk: (Concern)financiën, inkoop en P&O (B.5.1.3), Digitale voorzieningen & informatiebeheer (B.5.1.4) en Ambtelijke huisvesting en Facilitaire zaken (B.5.1.5). Dit zijn de activiteiten die gefinancierd worden via het principe van 'mee-ademen'. Binnen B.5.1.5 geldt dat niet voor de component vastgoed.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Deze optie betreft geen besparing in zichzelf. Een besparing volgt enkel als er een besparing op personeelsuitgaven in de beleidsprogramma's (programma 1 t/m 8) wordt doorgevoerd, voor de omvang van € 15.000 voor elke fte formatie die bespaard wordt.

Impact op de stad en de Amsterdammers

Impact bewoners/bedrijven/ bezoekers + korte toelichting / onderbouwing	*n.v.t.*
Impact voorzieningenniveau + korte toelichting / onderbouwing	*n.v.t.*
Impact op specifieke groepen/gebieden (korte toelichting / onderbouwing)	*n.v.t.*
Impact op interne organisatie + korte toelichting / onderbouwing	Deze optie is niet zozeer een besparingsoptie, maar beschrijft het mechanisme waarmee het budget bepaald wordt voor bedrijfsvoering. Namelijk, een besparing op de personele uitgaven in de beleidsprogramma's heeft impact op de omvang van de interne dienstverlening door de directies P&O, Financiën en Inkoop, Facilitaire zaken en Digitale Voorzieningen (ICT) Afhankelijk van de omvang van de besparing zal wel/ niet een reorganisatie nodig zijn om te kunnen "mee-ademen".

Uitvoering en risico's

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	Het budget voor de centrale bedrijfsvoeringsfuncties ademt mee op basis van de begrote formatie in de beleidsprogramma's. Bij een toename van de begrote formatie wordt het budget voor centrale bedrijfsvoering met €15.000 per fte opgehoogd. Bij een afname van de begrote formatie wordt het budget voor centrale bedrijfsvoering met €15.000 per fte verlaagd. Ook voor inhuur wordt deze systematiek toegepast (het tarief is dan € 11.000). Het budget ademt niet mee met de gerealiseerde formatie van zowel intern als extern personeel (de werkelijke bezetting). Deze is de afgelopen jaren gegroeid en is op dit moment beduidend hoger dan de begrote formatie*. De budgetten voor bedrijfsvoering zijn hier niet op aangepast. *Financiering vindt dan plaats uit andere budgetten, bijvoorbeeld door interne verrekening van uren.
Impact op voorzieningenniveau	N.v.t.
Impact op specifieke groepen/gebieden	N.v.t.
Impact op interne organisatie	Het gaat hier om de financiering van de bedrijfsvoeringsfuncties (incl. Ict). - Communicatie (adviseurs tbv interne en externe opgaves) - Facilitaire zaken (fysieke werkplek, beheer en servicedesk) - Financiën en inkoop (administratie en advies)

	- Personeel en organisatie (administratie en verzuim) - ICT (accounts en devices)
Top 3 risico's + mitigatie	Op de budgetten van deze bedrijfsvoeringsfuncties zijn de afgelopen jaren al een aantal besparingen verwerkt, die lastig te realiseren blijken. In combinatie met een hoge prijsontwikkeling op huisvesting, energie en ICT-diensten en de gegroeide bezetting, betekent dit dat er voor de komende tijd nog een forse financiële opgave ligt. Noot: de benchmark die het vorige college heeft laten uitvoeren in het kader van de bestuursopdracht Inzicht in beleid, geld en keuzes concludeert dat Amsterdam relatief weinig uitgeeft aan centrale overhead, ofwel de centrale bedrijfsvoeringsfuncties.
Databeperkingen / kennisgaten	Geen.
Omkeerbaarheid	Ja.

Fiche bij activiteit B.5.1.1 Bestuursondersteuning en algemene zaken - communicatie

Inhoudelijke hoofdlijnen van de optie:

Titel	Beperken inzet interne en externe communicatie
Korte samenvatting van de besparingsoptie	Een bezuiniging van 20 procent op de directie Communicatie betekent een vermindering van ongeveer 60 fte op een totaal van iets meer dan 300 fte aan basisformatie. De basiscapaciteit van communicatie is nu ingericht op wettelijke en verplichte communicatie, crisis- en veiligheidscommunicatie, essentiële dienstverlening, bestuurlijke prioriteiten- en verantwoording en basis interne communicatie. Een reductie van 20 procent betekent minder inzet op campagnes, middelen, positionering, reputatie en content; en leidt onvermijdelijk tot minder communicatie-inzet voor bestuur, directies, stadsdelen & -gebied en stedelijke opgaven. De Amsterdammer, Weesper en organisatie zullen dat merken. De bezuinigingen kunnen op verschillende manier landen: of minder communicatie richting Amsterdammers en Weespers over gemeentelijke opgaven, of minder ondersteuning van bestuur en organisatie, zoals woord- en beeldvoering, interne communicatie en externe betrekkingen. Welke keuze ook wordt gemaakt: met twintig procent minder capaciteit wordt communicatie selectiever. Niet alle verzoeken kunnen meer worden opgepakt.
Directie	Communicatie

Huidige begroting van de gehele programma activiteit, in miljoen euro

Huidige begroting van de gehele programma-activiteit, in miljoen euro

Exploitatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten	86,5	86,0	87,8	87,8
Waarvan personeel	85,1	85,1	84,6	84,6
Baten	0,2	0,2	0,2	0,2

Structureel en incidenteel samen, inclusief onttrekkingen/toevoegingen, personeel incl. externe inhuur

Binnen deze activiteit zijn meerdere taken gebundeld. Iets minder dan de helft betreft Bestuur en Organisatie. Communicatie betreft 37 miljoen. Communicatie is de focus van dit fiche. De lasten communicatie zijn voor 90% personeelslasten.

Financiële impact van deze maatregel, in miljoen euro

Impact van/in	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Structureel Na 2030**
Lasten	-1,8	-3,7	-5,5	-7,3	-7,3
Waarvan personeel	-1,6	-3,4	-5,0	-6,6	-6,6
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Daling/besparing van baten en lasten weergegeven als een negatief getal. Verhoging van de baten (of verhoging van lasten) als positief getal weergegeven.

Impact op de stad en de Amsterdammers + interne organisatie

Impact op bewoners/bedrijven/bezoekers	**Om keuzes te maken niet/minder doen is het belangrijk goed te begrijpen hoe (de begroting van) de directie Communicatie momenteel is georganiseerd:** Directie communicatie heeft een personeelsbegroting van 307 fte. Dit zijn 117 communicatieadviseurs die decentraal en 92 online adviseurs die (nu nog) centraal werken voor de 55 directies in de stad en de 7 stadsdelen en stadsgebied Weesp. Daarnaast zijn dit teams zoals woord- en beeldvoering, Externe Betrekkingen, evenementen en de nieuws- en online redactie van Amsterdam.nl en de gemeentelijke socials. Boven op de basiscapaciteit wordt er voor 32 mln. aan communicatieadvies ingehuurd (via interne doorbelasting) door programma's en projecten van directies en stadsdelen. Dit is communicatie inzet waar de directie Communicatie budgettair niet over gaat. Dit komt omdat de vraag naar communicatie vele malen groter is dan het aanbod en er sprake is van verplichte winkelnering. Per direct 20% (+/- 60 fte) bezuinigen op de basisformatie van communicatie kan daarom – in de huidige financiële structuur - slechts op 2 manieren: **<u>1) Bezuinigen op communicatie met de Amsterdammers en Weespers</u>** • Bezuinigingen op de basisbezetting leiden direct tot minder communicatie met de Amsterdammers en Weespers over de opgaven in de stad: <u>Bijvoorbeeld</u> stoppen met communicatie over armoederegelingen, verkeer, vaccineren, campagnes over veiligheid voor vrouwen, aanleg van een sportpark of jongerencommunicatie. **<u>2) Bezuinigen op dienstverlening college B&W en interne communicatie</u>** • Minder woord- en beeldvoering, externe betrekkingen en campagnes, dit heeft direct impact op de communicatie (betekenisgeving/duiding) van het bestuur en de organisatie: <u>Bijvoorbeeld</u>: minder woordvoerders per bestuurder of het schrappen van inzet Externe Betrekkingen bij de lintjesregen of het organiseren van (stads)gesprekken van de burgemeester, wethouders en stadsdeelbestuurders in de ambtswoning met Amsterdammers. <u>Bijvoorbeeld</u>: stoppen met interne communicatie over thema's als: organisatieontwikkeling, Inclusie & Diversiteit en verzuim. Dit raakt met name de medewerkers in de uitvoering.
Impact op voorzieningenniveau	• Minder capaciteit voor: begrijpelijk, toegankelijk en betrouwbaar uitleggen van beleid, in contact zijn met de stad (responsief zijn o.a. op alle projecten en programma's van 55

	directies en 7 stadsdelen en stadsgebied Weesp), participatie, inclusieve communicatie en communiceren met alle 22.000 medewerkers van de Gemeente Amsterdam. • Niet kunnen voldoen aan efficiënte communicatie rond bestuurlijke prioriteiten, dagelijkse uitvoering en wettelijke (ook communicatieve) verplichtingen, zoals participatie. • Afname navolgbaarheid met mogelijk stijging van het aantal WOO-verzoeken door teruggang informatie en participatie aan/met belanghebbenden. • Bestuurlijke keuzes en besluiten waar niet meer over gecommuniceerd wordt.
Impact op specifieke groepen/gebieden	• Het vertrouwen in de overheid neemt af, dit zien we nog meer bij ondervertegenwoordigde en kwetsbare Amsterdammers. • Juist voor deze doelgroepen is een betrouwbare overheid van groot belang, communicatie speelt hierin een sleutelrol. • In de haarvaten van de stad en in fijnmazige netwerken is de impact van communicatie het grootst, dit vraagt alleen wel tijd en capaciteit. • Maar denk ook aan de niet altijd even zichtbare onderwerpen, zoals het bestrijden van kansenongelijkheid en aanbieden van armoederegelingen dit vraagt ook om goede communicatie.
Impact op interne organisatie	• Direct gevolg is dat directies, uit eigen middelen, meer communicatiecapaciteit via de directie Communicatie gaan inhuren. • Bezuinigingen op bijvoorbeeld woord- en beeldvoering, externe betrekkingen en campagnes hebben direct impact op de communicatie van het bestuur. • Minder capaciteit voor vragen van pers en Amsterdammers via webcare.

Uitvoering en risico's

Implementatiestappen	1. Vaststellen welke directies minder basis communicatie capaciteit krijgen. 2. Afstemmen met betrokken directies en inhoudelijke programma's. 3. In kaart brengen van risico's en mogelijke oplossingen 4. Doorvoeren van korten op basis communicatie capaciteit
Nodige beleids-/verordenings-wijzigingen	
Contractuele/juridische beperkingen	Nvt
Randvoorwaarden/ afhankelijkheden	Nvt
Top 3 risico's + mitigatie	De directie Communicatie bezuinigt op dit moment al 10 % (3 miljoen, +/- 30 fte), deze is ingegaan per 2026. Deze bezuiniging gaat geheel ten koste van de basisformatie. Eventuele extra bezuinigingen komen

	boven op deze bezuiniging. Eerdere bezuinigingen bij Communicatie hebben nooit geleid tot een kleinere bezetting maar altijd tot meer vraag naar communciatie op tarief door directies en stadsdelen (weglekeffect).
Databeperkingen/ kennisgaten	Nvt

Link naar andere documenten Staat van de Programma's

Alle documenten van Staat van de Programma's zijn te vinden op de site:
open.amsterdam/overige-onderwerpen/51-bestuurswissel-2026-2030

Staat van de Programma's bestaat uit:
- Overzichtsdocument (powerpoint-presentatie)
- Bijlage A: fiches met uitwerking technische opties voor mogelijke besparingen (dit document)
- Bijlage B: overzicht alle activiteiten binnen en buiten scope voor opties voor mogelijke besparingen
- Bijlage C: toelichting ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities

Op deze site zijn ook andere documenten te vinden waarnaar in deze sheets verwezen wordt, zoals bijvoorbeeld de Nota Begrotingsruimte.

De (digitale) begroting Amsterdam 2026 is hier te vinden:
https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/begroting/begroting-2026